

2025-02-11

Handläggare
Anne Menes**Till**
Kungsholmens stadsdelsnämnd

Verksamhetsberättelse VB 2024 för Kungsholmens stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner förvaltningens verksamhetsberättelse med bokslut för 2024, inklusive bilagor, och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Överföring av resultatenheternas samlade resultat godkänns i enlighet med vad som redovisas i ärendet.
3. Nämnden begär en ombudgetering om 1,6 mnkr avseende Karlbergskanalens strandpromenad
4. Nämnden beslutar om omedelbar justering av ärendet

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Förvaltningen bedömer att nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Av kommunfullmäktiges 16 mål för verksamhetsområdet görs bedömningen att 14 mål har uppnåtts helt och ett mål har uppnåtts delvis.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningsledningen i samråd med chefer och nyckelpersoner inom respektive avdelning.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	12
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	12
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid.....	12
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	16
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	23
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	40
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv.....	51
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	56
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	56
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	61
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	65
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer.....	67
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	69
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	70
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	72
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	78
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	83

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	89
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	93
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	99
Uppföljning av ekonomi	105
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	105
Resultatenheter	121
Investeringar	122
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	126
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	126
Ombudgeteringar	126
Medel för lokaländamål.....	126
Analys av balansräkning.....	126
Övrigt.....	127
Särskilda redovisningar.....	128
Bedömning av nämndens interna kontroll	128
Systematiskt kvalitetsarbete.....	129
Systematiskt arbetsmiljöarbete	133
Checklista för årlig uppföljning.....	133
Övrigt	134
Bilagor	
<i>Bilaga 1: Bilaga 1 Sjukfrånvaro november 2024</i>	
<i>Bilaga 2: Bilaga 2 Verksamhetsvolym och statistik december 2024</i>	
<i>Bilaga 3: Uppföljning av intern kontroll Kungsholmen</i>	
<i>Bilaga 4: Underlag till forskolerapport 2024 Kungsholmen</i>	
<i>Bilaga 5: Uppföljning öppen fritidsverksamhet 2024 Kungsholmen</i>	
<i>Bilaga 6: bilaga-6-slutrapport-klimatinvestering_belysningsprojekt</i>	
<i>Bilaga 7: bilaga-6-slutrapport-klimatinvestering_elcyklar</i>	
<i>Bilaga 8: bilaga-6-slutrapport-klimatinvestering_program Karlbergskanalen</i>	

- Bilaga 9: Miljö- och klimathandlingsplan Kungsholmen 2025*
- Bilaga 10: Verksamhetsberättelse för hälso- och sjukvården 2024_*
- Bilaga 11: Socialtjänstavdelningens kvalitetsberättelse 2024*
- Bilaga 12: Uppföljning av verksamheter inom äldreomsorgen 2024*
- Bilaga 13: Uppföljning av verksamheter inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri 2024*
- Bilaga 14: GDPR Årsrapport 2024*
- Bilaga 15: Blankettset Sdn08 VB 2024*
- Bilaga 16: Åtgärdsplan SÖK Kungsholmen 2024 uppföljning*

Sammanfattande analys

I verksamhetsberättelsen redovisas hur och i vilken omfattning nämnden under året har bidragit till kommunfullmäktiges tre inriktningsmål.

Bedömningen är att nämnden genom det arbete som utförts under året har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Bedömningen grundar sig på att av sexton kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har femton uppnåtts helt och ett delvis. Till verksamhetsområdesmålen finns 30 nämndmål för konkretiserande av nämndens arbete med måluppfyllelse. Av dessa har 28 nämndmål uppnåtts helt och två delvis. Bedömningen utgår vidare från det fortlöpande dagliga arbetet som bedrivits inom nämndens verksamheter under året, resultat av indikatorer och nämndmål samt aktiviteter som genomförts under året och en budget i balans.

För verksamhetsår 2024 redovisar nämnden ett överskott med 14,1 miljoner kronor efter resultatdispositioner. I tertial 2 lyfte förvaltningen att den mest svårbedömda kostnadsutvecklingen var behovet av ekonomiskt bistånd och behovet av platser inom vård- och omsorgsboende. Vid årets slut kan konstateras att den ursprungliga tilldelade budgeten för försörjningsstöd skulle täcka behovet för försörjningsstöd för 138 hushåll. Utfallet för året visar att antalet hushåll som beviljades försörjningsstöd ökade från 150 till 162. Detta bedöms vara en konsekvens av lågkonjunkturen. Verksamheten har dock under året även erhållit högre intäkter via Försäkringskassan relaterat till återbetalningar samt under slutet av året även tillfälligt ökade generalschablonsintäkter vilket dels beror på höjd ersättningsnivå gällande initiala mottagningskostnader och dels på retroaktiva utbetalningsjusteringar utifrån nya folkbokföringsregler från 1 november 2024 för flyktingar från Ukraina. Liksom för 2023 ökade antalet vård- och omsorgsplatser under slutet av året. I december var antalet platser 447, en ökning med 17 platser jämfört med januari 2024. Inom barn och ungdom har målgruppen med koppling till unga gängkriminella genererat fler köpta jourhemsplaceringar och behandlingsfamiljer än budgeterat.

Redogörelse för nämndens arbete för att nå inriktningsmålen beskrivs i huvudsak under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena. Under verksamhetsområdesmålen återfinns nämndmålen som underrubriker. För indikatorer som inte har kunnat besvaras eller inte uppfylls helt och för aktiviteter som ej är genomförda lämnas en kommentar. I de fall det finns resultat uppdelat på kön redovisas dessa. Anledningen till att det inte finns ett utfall kan vara att andelen svarande har varit för få eller att resultaten inte presenterats uppdelat på kön, där detta inte har någon betydelse. Aktiviteter som inte har kunnat genomföras följs upp genom en kortfattad analys under respektive aktivitet.

I både tertialrapport 1 och 2 prognostiserade förvaltningen att det fanns risk för att årsmålen för vissa KF-indikatorer inte skulle uppnås vid årets slut, framförallt indikatorer inom socialtjänstens och äldreomsorgens verksamheter vars utfall bygger på nationella och stadsövergripande brukarundersökningar med få svarande. Vid årets slut kan det konstateras förbättrade resultat på vissa indikatorer men att årsmålen för flera inte har nåtts. Ett utvecklingsområde är att djupare analysera orsakerna till utfallen på flera indikatorer, detta gäller exempelvis stora skillnader i svar för män respektive kvinnor inom

funktionsnedsättning på vissa av frågorna i brukarundersökningen samt ytterligare informera om möjligheten till att lämna synpunkter, klagomål och medborgarförslag, och var man som boende på Kungsholmen kan vända sig för att göra detta.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att kungsholmsbor i stort är nöjda med den service och de insatser som ges och är trygga i sitt stadsdelsområde. Kungsholmsbor skattar sig tryggast i staden, även om andelen som uppgett att de upplever sig trygga i sin stadsdel har minskat något sedan föregående år. Inom äldreomsorgen ses en tydlig positiv trend i upplevelsen av att personalen har tillräckligt med tid för att utföra arbetet hos hemtjänsttagaren och resultat från förskoleundersökningen visar att 90 procent som helhet är nöjd med sitt barns förskola. Beröm har inkommit för aktiviteterna som genomfördes inom ramen platsaktivering i St. Göransparken under december månad och utvärderingar visar föräldrar är nöjda med det stöd de har erhållit av socialtjänsten. Även renoveringen av bryggor vid Norr Mälarstrand, slyrjöning längs med strandlinjer samt arbetet med omdisponering av skräpkorgar i parkerna har genererat beröm från invånare.

En liten nedåtgående trend ses inom andelen som är nöjda med renhållning och städning och tillgång idrotts- och/eller kulturaktiviteter på fritiden. Nämnden har dock begränsad påverkan på resultaten eftersom aktiviteterna erbjuds eller utförs av en facknämnd, såsom idrotts- eller trafiknämnden.

Arbetet utifrån de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2024 har fortgått enligt plan. Arbetet med att bidra till de globala målen i Agenda 2030 fortgår inom samtliga verksamhetsområden inom ramen för det ordinarie arbetet.

Hur arbetet fortlöpt utifrån direktiven för samtliga nämnder och bolag finns beskrivet under relevanta mål för verksamhetsområdet:

Långsiktigt hållbar ekonomi och goda förutsättningar för välfärd

Arbetet beskrivs främst under mål 3.1, 3.4, 3.5 och 3.6.

En levande och hållbar stad

Arbetet beskrivs främst under mål 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 3.4, 3.5, 3.6 och 3.7.

En trygg och säker stad som håller samman

Arbetet beskrivs främst under mål 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6 och 3.7.

Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet har *uppfyllts helt*. Bedömningen grundas på det arbete som utförts inom nämndens verksamheter som bidragit till att fyra av fem underliggande mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt och ett mål har uppfyllts delvis. Den sammantagna bedömningen grundar sig också på att tio av tolv nämndmål har uppfyllts helt och ett har uppfyllts delvis samt på att arbetet inom prioriterade områden under respektive verksamhetsområdesmål har fortgått enligt plan.

Stadens och Kungsholmens arbete med omställningen till den nya Socialtjänstlagen, Framtidens socialtjänst, inleddes under året. Under våren tillträdde en förändringsledare med uppdrag att arbeta operativt i omställningen och att förbereda inför och implementera de förändringar som är nödvändiga för att nå intentionerna med kommande lagstiftning. Flera förberedelser har gjorts, bland annat läges- och behovsanalyser, stadsövergripande workshops

samt kartläggning av insatser som i dagsläget erbjuds invånarna på Kungsholmen. På Kungsholmen bedrivs arbetet i projektform gemensamt med äldreomsorgens "God och nära vård".

Vid årets slut ingick 37 barn på Kungsholmen i familjer som uppbär ekonomiskt bistånd, en minskning från 42 barn samma period förra året. För att barn ska ha lika uppväxtvillkor och möjlighet att delta oavsett ekonomiska förutsättningar, har gratis aktiviteter erbjudits på fritidsgårdarna och i parklekarna. Rålambshovs och Kronobergs parklekar har erbjudit barn och ungdomar många aktiviteter, bland annat utifrån rörelse och skapande.

En tillfällig paviljong öppnade under senhösten i Kronobergs parklek och erbjuder besökarna toalett, café och inomhusaktiviteter. Även fritidsgården Kuggen har sedan augusti sin verksamhet i Kronobergs parklek. Förutsättningarna för att bedriva ett fritidsbibliotek har bedömts vara begränsade, dels utifrån bemanning och dels utifrån lokalfrågan. Under 2025 kommer i stället enklare redskap för att utöva sporter och lekar att kunna lånas via aktivitetsboxar i utvalda parker.

Förskolorna har arbetat med barns inflytande och delaktighet, bland annat genom att barnen varit mer delaktiga genom olika måltidsforum. Arbetet med lekgrupper, där barnen getts möjlighet till lek i en mindre grupp har fortsatt under året och har påverkat barnens språkutveckling positivt. Viljan att kommunicera i leken har gett ringar på vattnet och pedagogerna har sett en ökad ord- och språkförståelse hos barnen. Förskolornas samarbete med biblioteken har ökat och en effekt av detta är att högläsningen har utvecklats samt att flera förskolor har arbetat med lekvärldar där högläsning av böcker har kopplats till lekvärldar inspirerade av böckernas innehåll. Läsningen har också inneburit möjligheter för barnen att möta och erövra nya begrepp och att barnen ofta visar en stor nyfikenhet kring just betydelsen av nya ord.

Inom socialtjänsten har flera former av föräldraskapsstöd erbjudits, bland annat föräldrastödsgrupper för självstående/ensamstående föräldrar, Komet Tonår och ABC Tonår. Efterfrågan av föräldraskapsstöd har varit hög och ytterligare en familjebehandlare har rekryterats för att möta det ökade behovet. Under året har få barn, unga och vuxna som vill lämna en kriminell livsstil kontaktat socialtjänsten, bedömningen är dock att målgruppen barn och unga med kriminellt beteende ökar. En handfull ungdomar med en kriminell livsstil har varit placerade. En utmaning är att hitta jour- och familjehem som vill ta emot barn och unga som vårdats på hem för vård och boende eller hem som drivs av Statens institutionsstyrelse. Vid avslut av HVB-placering har insatser köpts in från externa leverantörer som arbetar utslussande med den unge.

Kötiden till RVCi för våldsutsatta är fortsatt lång, dock har våldsutövare och barn som upplevt våld har inte påverkats av kötiden eftersom de har företräde till insatser. Under året har det varit en liten ökning av antalet nya ärenden inom relationsvåld, 71 nya ärenden inkommit, vilket är en liten ökning jämfört med 2023. För att förebygga våld i nära relationer bedrivs ett aktivt arbete tillsammans med förskolor och skolor.

I tertialrapport 1 sänktes årsmålet för indikator *andelen personer inom omsorgen med funktionsnedsättning som upplever trygghet*, från 92 procent till 75 procent, för en bättre

träffsäkerhet utifrån 2023 års utfall. Förvaltningen konstaterar att resultatet har förbättrats sedan föregående år, men att årsmålet inte helt nås trots ett riktat arbete med utbildningsinsatser och förbättrad kommunikation mellan brukare och medarbetare. Arbetet fortsätter under 2025.

Arbetet för att personer med skadligt bruk, beroende eller psykisk funktionsnedsättning ska ha förutsättningar att delta i samhällslivet har fortgått. Olika former av insatser har erbjudits och beviljats, bland annat olika former av sysselsättning, träfflokal samt stöd från boendestöd och behandlingsassistent. Den öppna verksamheten *Mötesplats Kungsholmen*, som drivs tillsammans med Västermalms församling, har varit uppskattad och bedöms ha bidragit till att bryta isolering, motivera till nykterhet/drogfrihet och ökad psykisk hälsa.

Inom äldreomsorgen har resultat av genomförda mätningar till följsamhet av basala hygienrutiner och klädregler kraftigt förbättrats. Orsaken tros vara att ämnet har varit i fokus under flera år tillsammans med engagerade hygienombud, vilket nu syns i resultaten. De kommande åren förväntas andelen äldre öka i högre utsträckning än tidigare prognoser visat. Det förebyggande arbetet samt tidiga insatser bedöms därför bli allt viktigare, dels för att äldre ska vara självständiga så långt som möjligt utan alltför omfattande kommunala insatser, och dels för att äldre ska få ett långt och friskt liv. Äldreomsorgen har utökat den förebyggande verksamheten med ytterligare en hälsopedagog samt infört en ny funktion, ”äldrevägledare”. Äldreкураторer har arbetat förebyggande genom exempelvis motivera äldre till att ta emot hjälp, förebygga vräkning, ansöka om god man, lösa tillfällig ekonomisk situation samt att ansöka om seniorboende. Inga avhysningar har skett under 2024 i de ärenden där äldreкураторerna varit inkopplade.

Den första beviljade insatsen inom äldreomsorgen är vanligtvis trygghetslarm följt av hemtjänst, båda dessa insatser har ökat under året, detta eftersom antalet äldre ökar. Snitttiden per hemtjänstkund har minskat något då nya kunder framförallt beviljats serviceinsatser och inte har lika stort omsorgsbehov. Antalet köpta platser på vård och omsorgsboende har varit ganska stabilt under året med en ökning i slutet.

För att stödja den äldre vid hemkomst från sjukhus finns Tryggt mottagande som kan sättas in de första dagarna. Teamet har utökat sitt upptagningsområde under året och tar nu förutom Kungsholmen även ärenden från hela Norra innerstaden. En utvärdering av Tryggt mottagande har gjorts som visar att de äldre är nöjda med insatsen och känner en hög trygghet och delaktighet samt är nöjda med koordineringen och bemötande.

Under hösten har nämnden ingått ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) med Kungsholmens föreningsråd i syfte att driva ett kulturhus i lokaler på St. Göransgatan, verksamheten öppnar i januari 2025. Kungsholmens föreningsråd har också beviljats stöd av kulturnämnden för verksamheten. Kulturhuset ska utgöra ett nav för Kungsholmens föreningsliv med tillgång till möteslokaler för föreningslivet och möjligheter till kulturarrangemang för allmänheten.

I Luxparken har ett program för upprustning av lekmiljöerna samt övriga parken beslutats av stadsdelsnämnden. Arbetet har föregåtts av en omfattande medborgardialog. I parklekarna Kronobergsparken och Rålambshovsparken har mindre förbättringsarbetet genomförts, bland annat med förnyelser av släntrutschkanor.

Baltzars träfflokal syftar till att ge äldre en meningsfull vardag, verka förebyggande samt minska ofrivillig ensamhet. Baltzar håller även öppet under storhelger. Från mitten av augusti upphörde busshållplatsen utanför Baltzars träfflokal, Serafens vård- och omsorgsboende, Pilträdet servicehus samt Gläntans dagverksamhet efter ett beslut av Regionen. Initialt minskade antalet besökare till Baltzar till följd av beslutet, minskningen upphörde under senhösten. Antalet besökare varierar dock från månad till månad och indragandet av buss 54 har haft stor påverkan för enskilda personer som numera har svårt att ta sig till träfflokalen.

Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet *har uppfyllts helt*. Bedömningen grundas på att de fyra underliggande målen för verksamhetsområdet har uppfyllts helt. Den sammantagna bedömningen grundar sig också på att samtliga fyra nämndmål har uppfyllts helt samt på att arbetet inom prioriterade områden under respektive verksamhetsområdesmål har fortgått enligt plan.

Årsmålet för indikator *andelen ekologiska livsmedel och måltider* uppnåddes inte vid årets slut, vilket prognostiserades i både tertialrapport 1 och 2, och har sjunkit sedan förra tertialet. Orsaken till ett sämre utfall är bland annat upptäckt av felaktig redovisning, detta har nu rättats till. Riktade insatser och utbildningar fortgår och andelen ekologiska livsmedel är hög i förskolans verksamheter. Det fortsatt begränsade utbudet av ekologiska varor hos stadens upphandlade leverantörer tillsammans med en hög prisbild på de ekologiska matvarorna bidrar dock till utmaningarna med att nå årsmålet.

På Kungsholmens dagliga verksamhet involverades brukarna i miljöarbetet genom att diskutera miljömålen, och brukare har arbetsuppgifter direkt kopplade till miljöarbetet. Inom ramen för projektet *Hållbar äldreomsorg på Kungsholmen* har träffar hållits för boende och anhöriga på Kungsholmens boenden för att öka delaktigheten för de äldre i hållbarhetsarbetet.

EU-projektet *Scale Stockholm* startade i maj 2024 med huvudsyfte att utveckla och testa lokala "omställningsarenor" som metod för att engagera och involvera föreningar och näringsliv i stadens klimatomställning, samt samskapa lokala åtgärder för att minska klimatpåverkan och förbättra befolkningens hälsa.

Verksamheterna har fortlöpande arbetat med att minska sin elförbrukning. Arbeta med ventilation, värme och kyla pågår genom övervakning samt vid behov justering av drifttider och temperaturvärden. Inom flera verksamheter har gamla armaturer bytts ut till LED med klimatinvesteringsmedel.

Informationsfilmen om plast som tagits fram på Kungsholmen och som visats för förvaltningens medarbetare i åtskilliga workshops och möten under året, har genererat en process i verksamheterna för vilka plast- och engångsprodukter som störst skillnad i att ta bort, minska eller ersätta med flergångsprodukter

I syfte att minska transporter genom lokalt nyttjande av restmaterial, har överblivet material från arbeten i park som kunnat nyttjas i en annan park, återanvänts genom att nyttja mellanlagring av material på egen kommunal teknisk yta. I alla parkupprustningar ses möjligheten att renovera och återbruka material över.

En övergripande kartläggning av de delar av Kungsholmen som väntas påverkas mest av

värmeböljor och skyfallsrelaterade risker har genomförts och verksamheterna har tagit del av underlaget och använt i en risk- och sårbarhetsanalys. Resultatet av analysen visar att verksamheterna har handlingsplaner och rutiner för att hantera värmebölja. Ett helhetsgrepp och samsyn behövs för att ta sig an skyfallsfrågan och klimatanpassningsarbetet. Ett gott exempel är åtgärderna som genomförts i Rålambshovsparken där flera av stadens nämnder och bolag har varit involverade i projektet, bland annat miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden, och Stockholm Vatten och Avfall AB.

Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet har *uppfyllts helt*. Bedömningen grundas på att sju av sju mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt. Bedömningen grundar sig också på att nio av nio nämndmål har uppfyllts helt. Den sammantagna bedömningen grundar sig även på att arbetet under respektive verksamhetsområdesmål som fortgått enligt plan.

Förvaltningen arbetar för en god prognossäkerhet genom intern samverkan och kontinuerliga avstämningar med budgetansvariga chefer. Åtgärder har vidtagits vid behov för att säkerställa en stark och hållbar ekonomi. Stadens senaste befolkningsprognos från juni visar en ännu större minskning av antalet förskolebarn 1-5 år än vad förra årets prognos förutspådde. Även prognosen för antalet personer 85 år eller äldre prognostiseras en mycket högre ökning än förra årets prognos.

Förhöjd riksnorm, hyreshöjningar och förhöjt bostadsbidrag till barnfamiljer har lett till ökade kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd under året. Under året har antalet biståndsmottagande hushåll varit relativt stabilt och ensamstående män fortsätter att utgöra den största gruppen bland biståndstagare. Arbetssökande utgör den målgrupp som har ökat mest under året men det totala behovet av bistånd är fortsatt lägre än i andra delar av staden. Andelen hushåll med långvarigt behov av bistånd har ökat något under verksamhetsåret men är fortfarande lågt. Under hösten 2024 genomfördes en genomlysning av enheten ekonomiskt bistånd och arbete med fokus på arbetet med klienter. Arbetet ligger organisatoriskt under Norra Innerstadens stadsdelsnämnd. Slutsatserna i utredningen föreslog bland annat målgrupps- och insatsanalys för att effektivisera arbetssätt, att stärka samverkan internt inom förvaltningarna och även med Jobbtorg samt att inleda en dialog med stadsledningskontoret kring fördelningsnycklarna. Det framgick även i utredningen att Kungsholmen och Norra innerstaden har haft en högre andel handläggningskostnad än staden i stort senaste åren.

Ett systematiskt och hälsofrämjande arbete har bedrivits för att skapa förutsättningar för ett långt och hållbart arbetsliv. Inom äldreomsorgen har sjukfrånvaron sjunkit de senaste åren och har nu en stabil sjukfrånvaro på 7,3 procent. Högst sjukfrånvaro finns i nuläget inom förskolan men också inom socialtjänstens utförarverksamheter där särskilt långtidssjukfrånvaron är en utmaning. Kartläggning och analys har genomförts av både kort- och långtidssjukfrånvaron i syfte att stötta verksamheterna att vidta relevanta åtgärder utifrån stadens rehabiliteringsprocess. Under hösten har medarbetares organisatoriska och sociala arbetsmiljö undersökts inom socialtjänsten och äldreomsorgen genom en enkät. Generellt upplever medarbetarna en god arbetsmiljö med en rimlig arbetsbelastning där det finns en balans mellan krav och resurser. Arbetet med att öka andelen trygga anställningar genom att

minska deltidanställningarna och andelen timavlönade fortsätter och arbetet ger effekt. Övertagandet av S:t Erik vård- och omsorgsboende i början av året hade en negativ effekt då de flesta medarbetare där hade en deltidanställning. Verksamheterna fortsätter arbetet med etablering av resursteam, med syfte att öka kontinuiteten i verksamheten och att skapa fler tillsvidareanställningar

Under året har både kris- och krigsorganisationen övats. Krisledningen övade ett scenario om ett terrorattentat inom stadsdelsområdet och under Stadsö 24 prövades förmågan till ledning under skärpt och högsta beredskap. För att ytterligare utveckla förmågan att hantera en situation med höjd beredskap genomförde enhetscheferna samma övning. Lärdomar från övningarna tas med i det fortsatta arbetet. Förvaltningens krisstödsorganisation har stärkts med fler deltagare. Utifrån erfarenheter av aktivering har rutiner förbättrats

I samverkan med Västermalms församling, Rädda Barnen, Karlbergs BK och Röda Korset har nattvandring startat upp under året. Två platsaktiveringar har också genomförts i samverkan med civilsamhället i syfte att öka tryggheten och skapa trivsel. Platserna har valts utifrån var kungsholmsborna uppger i undersökningar och dialog att de känner sig mindre trygga. Vid årets slut installerades en tillfällig ljusinstallation i S:t Göransparken och aktiviteter i parken anordnades för alla åldrar i samverkan med bl. a Västermalms församling. Platsaktiveringen i S:t Göransparken har fått mycket positiv respons, framförallt ljusinstallationen. Boende har efterfrågat flera liknande initiativ under vinterhalvåret, vilket tas med i beaktning för plan gällande platsaktivering 2025. Under hösten har ett nytt samverkansforum startat mellan förvaltningen, polisen och Regionens mottagningar för beroende och psykiatrisk vård på S:t Görans sjukhusområde. Anledningen är att Prima Maria på Södermalm har stängt och patienterna flyttats till Kungsholmen samt att Metadonsektionen, nu beläget vid S:t Eriks, kommer att flytta till sjukhusområdet. Syftet är att arbeta preventivt med platsen så att det ökade patientflödet inte ska påverka närliggande område och myndigheter mer än nödvändigt och ha en god samverkan med Regionens verksamheter.

Under våren genomfördes en medborgarundersökning i staden som bland annat undersökte andelen med förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område man bor. Årsmålet nåddes inte för Kungsholmen. Under hösten har broschyren "Kungsholmen i korthet" reviderats och innehåller numera också information om förvaltningens arbete, som ett led i arbetet för att öka förtroendet och kunskapen om var man kan vända sig med exempelvis synpunkter, klagomål, förslag eller beröm.

Under året har 25 medborgarförslag inkommit som avser Kungsholmen, jämfört med tolv inkomna år 2023. De allra flesta av förslagen avser området stadsutveckling. Därutöver har drygt 3700 ärenden inkommit via stadens tyck-till-app.

Information om möjlighet att delta i trygghetsvandringar och där lämna synpunkter och förbättringsförslag har getts i lokaltidningen och på sociala medier. Ett syfte var också att öka antalet boende, besökare eller näringsidkare att delta.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet *Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden* har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att fyra av fem mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet har uppfyllts helt och ett delvis.

Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

● Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen görs utifrån att underliggande nämndmålet med förväntade resultat bedöms uppfyllas helt och att årsmål för en underliggande indikator uppnåtts helt och två delvis samt att nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden har genomförts. Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna under året som har bidragit till måluppfyllelse.

Alla barn och unga på Kungsholmen erbjuds meningsfulla fritidssysselsättningar

Parklek

En parkleksplan som beskriver parklekarnas verksamhet och utvecklingsbehov framåt togs fram under hösten.

Råambshovs och Kronobergs parklekar har erbjudit barn och ungdomar många aktiviteter, där fokus har legat på rörelse och skapande. I Råambshovs parklek har "röris" varit en återkommande aktivitet varje vecka då förskolor besökt parkleken och Kronobergs parklek har arrangerat barnallsång för förskolorna vid två tillfällen som var välbesökta och uppskattade.

I den årliga brukarenkäten som genomfördes under hösten svarade 98 % att de var nöjda med verksamheten. I fritextkommentarerna framgick att besökarna framförallt var nöjda med att det finns många aktiviteter för alla åldrar och att personalen är roliga och engagerade. Alla de 141 som svarade på enkäten känner sig trygga i parkleken. Det beror framförallt på att det finns personal, andra vuxna och att besökarna känner sig sedda och omhändertagna.

Under sommarmånaderna hade parklekarna en extra satsning på avgiftsfria lovaktiviteter,

vilket redovisades i tertiärrapport 2. Uppskattningsvis deltog ungefär 1000 barn och de avgiftsfria sommarlovsaktiviteterna bedöms ha bidragit till att barn och ungdomar fått meningsfulla fritidsaktiviteter under sommarlovet och fått prova på aktiviteter som stimulerar till rörelse, tagit del av olika former av kultur och fått känna en gemenskap med andra barn. Förvaltningen har uppmärksammat att fler barn och unga tog del av sommarlovsaktiviteterna när dessa var integrerade i parklekens befintliga verksamhet.

I september öppnades den tillfälliga paviljongen i Kronobergs parklek som erbjuder besökarna toalett, café och inomhusaktiviteter. Fritidsgården Kuggen har sedan augusti haft sin verksamhet i Kronobergs parklek. Projekteringen för en ny permanent parklekslokal har påbörjats i samverkan med fastighetskontoret.

Öppna förskolan

På Kungsholmen finns två kommunala öppna förskolor, varav en på Kristinebergs strand och en i Rålambshovsparken. De öppna förskolorna är eftertraktade mötesplatser för föräldrar på Kungsholmen. Under våren genomfördes en brukarenkät som visar att 100 procent av de 46 som svarade på enkäten är nöjda eller mycket nöjda med verksamheten.

Öppna förskolorna arbetar familjecentrat arbetssätt, som innebär samverkan med socialtjänsten och BVC, genom exempelvis gemensamma träffar där de diskuterar stöd till föräldrar med olika typer av svårigheter. Personal från BVC och socialtjänsten besöker öppna förskolan flera gånger per termin för att informera och prata med föräldrarna. Öppna förskolan erbjuder ABC-träffar till föräldrar med barn 0-2 år och riktade gruppträffar tillsammans med familjebehandlare för specifika grupper av föräldrar som behöver stöd.

Fritidsgårdar

Nämnden driver fritidsgården Kuggen i egen regi. Fritidsgården har under året flyttat in i Kronobergs parkleks tillfälliga lokaler, eftersom det tidigare avtalet för lokal löpte ut. Under drygt två månader ställdes därför verksamheten om och anordnade utomhusaktiviteter. Planeringen är att fritidsverksamheten ska förläggas i parklekens permanenta lokaler som ska byggas. Byggnaden ska inrymma parklek dagtid och fritidsverksamhet kvällstid.

914 ungdomar besökte Kuggen under 2024, en minskning sedan föregående år då besöksantalet var 1951. En orsak till det lägre besöksantalet kan vara att Kuggen har haft stängt vid några tillfällen samt stått utan lokal en tid. En annan orsak kan vara att ungdomarna inte har börjat ta sig till den nya lokalen. För att fler besökare ska komma till Kuggen, har information om fritidsgården spridits på exempelvis skolor och på sociala medier.

Könsfördelningen avseende besökande ungdomar har förbättrats sedan 2023, 43 procent är flickor och 57 procent pojkar. För att uppnå en ännu jämnare könsfördelning strävar fritidsgården efter ett aktivitetsutbud som lockar fler flickor, och har erbjudit aktiviteter utifrån flickors önskemål. Att flickor känner sig trygga och att det finns kvinnlig personal är exempel på fler områden som verksamheten arbetar med för att uppnå en jämn könsfördelning. Tryggheten bedöms vara mycket hög på fritidsgården utifrån resultat i två genomförda brukarundersökningar. I den ena, som var specifikt riktad till flickor, uppgav samtliga att de upplevde sig vara trygga på fritidsgården.

Fritidsaktiviteterna på Kuggen är kostnadsfria. För att säkerställa att aktiviteterna som

genomförs är tillgängliga och varierade planeras aktiviteterna tillsammans med ungdomarna efter deras önskemål. I Kuggens egen brukarenkät för 2024 uppgav 91 procent att de alltid eller oftast är nöjda med fritidsgårdens aktivitetsutbud och samtliga uppgav att de alltid eller oftast kan vara delaktiga och påverka fritidsgårdens aktiviteter. För att fritidsutbudet ska vara varierat har en rad olika aktiviteter erbjudits, exempelvis biobesök, matlagning, bakning, biljardspel, fifaspelsturnering och basket. Under sommaren, liksom andra somrar, hade fritidsgårdarna sommarstängt och inga aktiviteter genomfördes. För 2024 lades medel på parkleken för att fånga upp fler ungdomar eftersom det tidigare år har varit svårt att attrahera ungdomar för sommarlovsaktiviteter som fritidsgården arrangerat.

Tillsammans med Norra Innerstaden har nämnden drivit hbtq-fritidsgården Lili. På grund av låg beläggning och efter flera försök att locka fler barn och unga till fritidsgården, stängde verksamheten 2024. Kuggen kommer under 2025 att undersöka möjligheterna att ordna hbtq+- fritidsgårdsverksamhet inom ramen för den egna verksamheten.

Nämnden har även fritidsgården Tre Liljor tillsammans med Norra Innerstaden. Fritidsgården vänder sig till barn med funktionsnedsättning. Under året har sammanlagt 193 barn, 98 flickor och 95 pojkar deltagit i verksamheten. Under 2025 planerar nämnden att undersöka förutsättningarna att erbjuda fritidsverksamhet för barn med funktionsnedsättning inom ramen för den egna verksamheten.

Fritidsbibliotek

Möjligheterna att starta ett fritidsbibliotek har setts över. Bedömningen är att förutsättningarna för att bedriva ett fritidsbibliotek på Kungsholmen är begränsade eftersom det kräver regelbunden bemanning men också en lokal med utrymme för olika former av sportutrustning, vilket är en utmaning. Under 2025 kommer i stället aktiviteter i utvalda parker erbjudas genom aktivitetsboxar där invånare och besökare kommer kunna låna olika enkla redskap för att utföra olika sporter och lekar. Redskapen ska vara säsongsbetonade och besökarna kommer få möjlighet att önska vilka redskap som ska finnas att tillgå.

Barn som lever i familjer som uppstår ekonomiskt bistånd

Andelen barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd har varit relativt oförändrat under året och även jämfört med föregående år. 37 barn på Kungsholmen ingår i familjer som uppstår ekonomiskt bistånd för sin försörjning vid årets slut, vilket är en minskning från 40 barn i tertial 2 och från 42 barn samma period 2023. Insatser till hushåll med barn är inriktade på att stärka familjernas självförsörjningsförmåga och säkerställa barns rätt till en trygg uppväxt. För att alla barn ska ha lika uppväxtvillkor erbjuds alla barn och unga gratis aktiviteter på fritidsgårdarna. Detta möjliggör för alla barn att delta oavsett ekonomiska förutsättningar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till fritidsaktiviteter	72 %	70 %	77 %		80 %	69	2024
Analys							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>Årsmålet uppnås delvis. Utfallet bygger på resultat på fråga "Jag är nöjd med möjligheten att besöka olika öppna fritidsverksamheter på min fritid, t.ex. parklekar eller fritids- och ungdomsgårdar" i skolenkäten som riktar sig till ungdomar i åk 5 och 8 i fristående och kommunala skolor.</p> <p>Resultatet på indikatorn är högre än kommunfullmäktiges årsmål och även högre än snittet för Stockholms stad som är 71 procent. Nämndens fritidsgård Kuggen har haft stängt under vissa perioder samt flyttat till ny lokal, detta kan vara en orsak till att årsmålet inte nås. Generellt över staden kan man se att andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till fritidsverksamheter minskar från på årskurs 5 till årskurs 8.</p> <p>En möjlig orsak till att flickor i högre utsträckning än pojkar är nöjda med möjligheten att besöka olika öppna fritidsverksamheter kan bero på satsningar som genomförts för att öka antalet flickor som besöker fritidsgården Kuggen.</p>							
 	Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,4 %		0,4 %	0,4 %	2,7 %	VB 2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Stadsdelsnämnderna ska upprätta en parkleksplan som beskriver nuläge för respektive parkleksbyggnad och som pekar ut behov, utveckling och upprustning av dessa, de kommande åren med utgångspunkt i stadens parkleksstrategi	2024-01-01	2024-08-31

Nämndmål: 1.1.1 Alla barn och unga på Kungsholmen erbjuds meningsfulla fritidssysselsättningar

 Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att skapa förutsättningar för att barn och unga som växer upp på Kungsholmen har tillgång till meningsfulla fritidssysselsättningar. Parklekarna och fritidsgårdarna är trygga, jämlika och jämställda vilket innebär att alla barn och unga kan ta del av meningsfulla fritidssysselsättningar. Utifrån mål 5, jämställdhet, och mål 10, minskad ojämlikhet, i Agenda 2030 ska fritidsgårdarna följa upp sina verksamheter på ett sätt som möjliggör analyser gällande skillnader i kön, könsöverskridande identitet eller uttryck och funktionsnedsättning. Detta för att öka jämlikheten och nå grupper som idag inte besöker verksamheterna. Fritidsgårdarna inom stadsdelsnämndsområdet utvecklas i enlighet med Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar.

Barn och unga på Kungsholmen får genom parklekar och fritidsgårdar kunskaper som gör dem redo att möta vuxenvärlden och de ges möjligheter att utvecklas efter sina egna förutsättningar. En meningsfull fritid främjar långsiktig hälsa, lärande och sociala förmågor. Verksamheterna har ett tydligt barnrättsperspektiv och barn och unga har möjlighet att påverka sin fritidsverksamhet och uppmuntras att bidra till aktiviteter. Parkleken erbjuder barn och unga pedagogiska och lekfulla miljöer.

Arbetet med hur fritidsgårdarna ska utvecklas och samordnas kommer att fortsätta under 2024. För att barn och unga på Kungsholmen ska erbjudas möjlighet att låna sport- och

fritidsutrustning för att prova på olika aktiviteter, ska införandet av ett fritidsbibliotek ses över.

Förväntat resultat

Barn och unga som besöker fritidsgårdarna och är nöjda med de aktiviteter som erbjuds ökar (jmf 2023)

Parklekarna erbjuder aktiviteter med fokus på utevistelse och rörelse

Öppna förskolan erbjuder små barn en stimulerad pedagogisk gruppverksamhet i nära samarbete med vårdnadshavare.

Barn på Kungsholmen erbjuds kolloverksamhet

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat uppnåtts, indikatorerna uppfyllts och att aktiviteterna genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel besökare som är nöjda med parklekens verksamhet	97,9 %			94,17 %	95 %		2024
 Andel vårdnadshavare som är nöjda med öppna förskolornas verksamhet	100				95 %		2024
 Barn och unga som besöker fritidsgården Kuggen upplever sig vara trygga	100 %			94,87 %	95 %		2024
 Barn och unga som besöker fritidsgården Kuggen är nöjda med utbudet av aktiviteter som erbjuds.	90,91 %			71,79 %	80 %		2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen kommer att ta fram en parkleksplan under året med utgångspunkt från stadens nya riktlinjer för parklekar	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska se över organisering av fritidsbibliotek	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt.

Bedömningen görs utifrån att underliggande nämndmål med förväntade resultat bedöms

uppfyllas helt och att årsmål för underliggande indikator uppnåts samt att nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden har genomförts. Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna under året som har bidragit till måluppfyllelse.

Till grund för bedömningen ligger också resultat av uppföljningar inom förskolorna som sammantaget visar en förbättring.

Förskolan är likvärdig och främjar barns utveckling och lärande

Under de senaste åren har förskolor med lägre resultat haft särskild uppföljning och riktade åtgärder har satts in. Uppföljningen visar att de flesta förskolor har höjt sin kvalitet, vilket bland annat beror på högre kompetens hos medarbetarna och ett närmare ledarskap. Även resultaten i 2024 års förskoleundersökning visar ett förbättrat resultat på flera frågor jämfört med 2023. På frågan "Jag är som helhet nöjd med mitt barns förskola" har Kungsholmens förskolors resultat ökat till 90 procent jämfört med 89 procent 2023 och 86 procent år 2022, vilket är det tredje högsta resultatet i staden. Alla förskolor får höga resultat för frågor som gäller trygghet och ett respektfullt bemötande. Det totala resultatet för frågan "Jag upplever att förskolan i sin helhet är trygg och säker för mitt barn" har ökat till 91 procent jämfört med 88 procent förra året, och resultatet för hur vårdnadshavarna bedömer sina barns möjligheter till utveckling och lärande ökade för tredje året i rad, från 76 procent till 83 procent. Även gällande frågan "Jag upplever att mitt barns språkliga förmåga utvecklas i förskolan" förbättrades resultatet för tredje året i rad, från 86 procent till 88 procent.

Förskolorna har under året bedrivit ett aktivt arbete med barns inflytande och delaktighet, bland annat genom att barnen varit mer delaktiga genom olika måltidsforum. Arbetet med förskolebarnens delaktighet och inflytande har blivit synligt i den pedagogiska dokumentationen.

Erasmussamarbetet med isländska förskolor fortsatte under hösten då förskollärare från Kungsholmens förskolor åkte till Reykjavik. Rektorer från Kungsholmens förskolor och från förskolor på Island träffades tillsammans med förskollärare för gemensamma reflektioner kring lek och social hållbarhet. I lekdokumentationerna kan en tydlig koppling till resiliens hos barn ses så som sociala förmågor, problemlösningsförmåga, kritisk medvetenhet, självbestämmande och känsla av mening.

Arbetet med lekgrupper, där barnen ges möjlighet till lek i en mindre grupp har fortsatt under året och i hög grad påverkat barnens språkutveckling positivt. Viljan att kommunicera i leken har gett ringar på vattnet och pedagogerna har sett en ökad ord- och språkförståelse hos barnen.

Flera pedagoger, både barnskötare och förskollärare, har gått en drama- och lekutbildning på Stockholms universitet. En effekt av utbildningen är att pedagoger har lättare att gå in i olika roller i leken och kan iscensätta leken på ett spännande sätt. Lekbarheten och lekfullheten hos pedagogerna har utvecklats och sätt att ha positiva samspel med barnen under hela dagen. Genom att vara en lekbar och lekfull vuxen vinner de vuxna barnens förtroende och det blir lättare att sedan vara den vuxne som ibland behöver ge korrigerande feedback till barnen. Flera förskolor beskriver vidare att lekgrupperna har haft en positiv inverkan på klimatet i barngrupperna och att inkluderingen har ökat genom att barnen i större utsträckning har bjudit

in och har mötts i lekar utifrån lust och intressen, än lek efter val av specifika kompisar.

Förskolorna har haft fokus på högläsning och effekter rektorerna sett av detta är bland annat ett ökat intresse för litteratur både genom en vilja att lyssna till läsning men också att skapa egna berättelser. På flera förskolor har författare och illustratörer fångat barnens intresse och gett inspiration till det egna berättandet. Pedagogerna ser att barnen använder sig av skriftspråket i olika sammanhang och att det exempelvis blivit en resurs i skapandet av rekvisita till leken som när en grupp barn ville skapa en meny till sin restaurang. Läsningen har också inneburit möjligheter för barnen att möta och erövra nya begrepp och att barnen ofta visar en stor nyfikenhet kring just betydelsen av nya ord.

Förskolornas samarbete med biblioteken har ökat och en effekt av detta är att högläsningen har utvecklats samt att flera förskolor har arbetat med lekvärldar och där högläsning av böcker har kopplats till lekvärldar inspirerade av böckernas innehåll.

Flera avdelningar med yngre barn lyfter fram hur de använder sig av TAKK (tecken som alternativ och kompletterande kommunikation) som en viktig del av det språkutvecklande arbetet. Framförallt de yngsta barnen använder det som en resurs i sin kommunikation med både pedagogerna och varandra. Flera avdelningar, både yngre och äldre, beskriver också hur man har tagit vara på barnens intresse för nya ord och hur man ”samlar” på nya begrepp och tillsammans utforskat dess innebörder. Förskolorna har lyft fram att fokuset på leken och språket har berikat varandra mycket.

Under hösten har alla medarbetare tagit del av en föreläsning om riskfylld lek. Riskfylld lek är aktiviteter där barn utsätter sig för en viss grad av fysisk eller psykisk risk, men där risken är kontrollerad och möjlig att hantera för barnet. Det handlar om att ge barn möjlighet att utforska sina egna gränser och utveckla sina färdigheter genom att ta kalkylerade risker, som att klättra i träd, springa snabbt, hoppa från höga höjder eller leka med föremål som kan vara farliga om de inte hanteras rätt. Forskning visar att denna typ av lek kan ha många positiva effekter på barns utveckling, inklusive att förbättra deras motoriska färdigheter, självförtroende och förmåga att hantera osäkerhet. Det handlar om att skapa en balans där barnen får möjlighet att pröva sina gränser i en säker och uppmuntrande miljö, samtidigt som de lär sig att hantera risker på ett ansvarsfullt sätt. Förskolorna kommer att arbeta vidare med detta under 2025.

Förskolorna har lagt in olika former av rörelseaktiviteter i sin planering, exempelvis har några förskolor haft olika lopp som barnen genomförde tillsammans, veckovisa gemensamma rörelsestunder på gården, gemensamma gympaaktiviteter både inomhus och utomhus samt balans- och motorikbanor.

Satsningen för att höja kvaliteten på maten i förskolorna och skapa en större likvärdighet mellan förskoleköken har fortgått, bland annat genom att skapa en gemensam meny. Maten har presenterats på kreativa sätt, ofta med koppling till pedagogiska teman, för att väcka barnens nyfikenhet. För andra året i rad genomfördes *offentliga måltidens dag*, med tema hållbarhet. Dagen blev en möjlighet att lyfta fram arbetet med att skapa goda, näringsrika och hållbara måltider och engagera barn och personal i frågor kring mat och miljö. Förskolorna har arbetat systematiskt med att introducera nya livsmedel för barnen, där personalen har

uppmuntrat till smakutmaningar och barnen med hjälp av pedagogiska verktyg fått bedöma maten när den har provats.

Kungsholmens kommunala förskolors kommunikation är tydlig och enhetlig

Förskolorna har under året infört ett nytt närvaro- och kommunikationssystem där vårdnadshavarna lägger scheman för sina barn och anmäler när de inte kommer till förskolan. Systeminförandet har gått smidigt och systemet upplevs som väl fungerande av både vårdnadshavare och pedagoger. En fördel med det nya närvarosystemet är att det går att skapa lovförskolor under jul och sommar då förskolorna arbetar tillsammans.

Resultat i förskoleundersökningen visar ett fortsatt utvecklingsområde att kommunicera den nya menyn med mat lagad från grunden till vårdnadshavarna. I undersökningen uppgav 75 procent av vårdnadshavarna att de var nöjda med informationen om maten, vilket dock är en liten ökning jämfört med 2023.

Alla barn på Kungsholmens kommunala förskolor får det stöd de behöver för att lära, utvecklas och ges möjlighet till en bra start i livet.

Under hösten har specialpedagogerna genomfört processutbildningen *Bredda Basen* för pedagogerna. Utbildningen handlar om att i större utsträckning redan i planeringsstadiet planera för mångfalden av barn i barngruppen samt att öka kunskapen och förståelsen för att hantera situationer där förväntningar på barnen inte överensstämmer med deras faktiska förmågor och problemsituationer kan uppstå.

Speciella lekgrupper har fortsatt att vara ett mycket positivt sammanhang för de barn som deltagit och nybörjarlekarna fått en annan och mer positiv roll i barngruppen under hela dagen.

Resultatet av förskoleundersökningen visar att 85 procent av vårdnadshavarna som har barn på Kungsholmens kommunala förskolor upplever att deras barn får det stöd de behöver, vilket är något under genomsnittet i staden som ligger på 87 procent. Flickornas vårdnadshavare är mer nöjda än pojkarnas. Inom varje förskoleenhet finns en specialpedagog anställd som stödjer och handleder pedagoger för att utveckla och anpassa verksamheten så att den fungerar bra för alla barn.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barnskötare med barnskötareutbildning av totalt antal anställda (årsarbetare)						Fastställs 2024	2024
Analys Indikatorn utgår eftersom ingen definition är framtagen av stadsledningskontoret.							
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	35,9 %	2,8 %	33,2 %	35,3 %	35 %	Ökning	VB 2024
  Antal barn per anställd i förskolan (årsarbetare)	5 st			5,2 st	4,9	4,9	VB 2024
Analys Resultatet är 5 barn per personal vilket är något över kommunfullmäktiges årsmål. Antalet barn per personal har minskat							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
jämfört med samma period förra året då resultatet var 5,2 barn per personal. Förbättringen beror i huvudsak på att personaltätheten ökat genom att förskolorna har fler tillsvidareanställda vikarier i sina bemanningsteam.							
  Antal barn per grupp	15,8 barn/avd.			16,2 barn/avd.	14,9	15	VB 2024
Analys Barngruppernas storlek är 15,8 barn per grupp vilket är lägre än förra året då resultatet blev 16,2 barn per grupp. Minskningen beror på att rektorerna under året sett över möjligheterna att minska barngrupperna. Barngruppernas storlek når dock inte kommunfullmäktiges mål eftersom förskolornas lokaler är utformade för avdelningar med 16-21 barn. Förskolornas arbetssätt och utformningen av den pedagogiska miljön innebär att barnen delas in i mindre barngrupper under dagen.							
  Antal barn per legitimerad förskollärare	14,8 st				15 st	Minsknin g	VB 2024
  Inskrivningsgrad i förskola	96 %				96 %	Tas fram av nämnd	2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en utvärdering av introduktionsförskolorna	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.2.1 Kungsholmens kommunala förskolor är likvärdiga och främjar barns utveckling och lärande

 Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att barnen på Kungsholmens kommunala förskolor får en god omsorg, utbildning och undervisning. Förskolans uppdrag utgår från de nationella målen i skollagen och förskolans läroplan samt kommunfullmäktiges mål. Uppdraget är i linje med mål 4 i Agenda 2030 om en god utbildning för alla. Grunden för en hög kvalitet är legitimerade förskollärare och utbildade barnskötare. Andelen legitimerade förskollärare och utbildade barnskötare följs upp i samband med tertialrapporter och verksamhetsberättelsen.

Förskollärarna har ett särskilt ansvar för att leda, planera och följa upp undervisningen. Rektorerna ska följa förskolornas arbete, utveckla det kollegiala lärandet och ge stöd till de medarbetare som behöver höja sin kompetens. Förskolorna ska under året utveckla dokumentationen av barnens lärande.

Alla förskolor arbetar medvetet med barnens lärande och språkutveckling med stöd av förvaltningens gemensamma dokument för pedagogiska miljöer och språk. Förskolornas specialpedagoger kommer att erbjuda barnskötare och förskollärare en utbildning om flerspråkighet under året.

Förskolornas fördjupningsarbete med lek ska följas upp för att se till att barnen får ta del av inspirerande lekmiljöer. Alla förskolor arbetar med att utveckla barns förutsättningar till rörelse och pulshöjande aktiviteter på förskolan. För att nå en likvärdig förskola för alla barn har varje förskoleenhet en specialpedagog anställd. Förskollärarna tar ett gemensamt ansvar för hela förskolans analys och uppföljning av läroplansområdena. Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet har förvaltningen en regelbunden dialog med rektorerna om varje förskolas kvalitet för att öka likvärdigheten.

Förväntat resultat

Alla förskolor har en väl fungerande organisation och ett väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete.

Alla barn erbjuds utforskande undervisning

Barnen möts av innehållsrika pedagogiska miljöer

Alla barn ska ges möjlighet att utveckla sina språkliga och kommunikativa förmågor

Leken har en central plats på alla förskolor

Alla förskolor arbetar med rörelse och fysiska aktiviteter

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel avdelningar som arbetar medvetet med lek	100 %			93 %	100 %		VB 2024
  Andel vårdnadshavare som upplever att barnet uppmuntras till att utveckla sitt språk	88 %	86	90	86 %	85 %		2024
  Andel vårdnadshavare som upplever att den pedagogiska miljön på barnets förskola uppmuntrar till lek, utveckling och lärande.				89 %	85 %		2024
Analys Resultat saknas eftersom frågan tagits bort från förskolans årliga föräldraundersökning.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla förskolor arbetar med att utveckla måltidspedagogiken	2024-01-01	2024-12-31	
 Alla förskolor börjar använda utbildningsmaterialet med språkmoduler	2024-01-01	2024-12-31	
 Alla förskolor utvecklar det pedagogiska arbetet på förskolegårdarna med stöd av dokumentet Kungsholmens lekvärden för förskolegårdar.	2024-01-01	2024-12-31	
 Förskoleavdelningen genomför riktade stödinsatser för förskolor med lägre kvalitet för att öka likvärdighet för alla barn.	2024-01-01	2024-12-31	
 Samarbeten som några förskolor påbörjat med äldreomsorgen, där barnen besöker och interagerar med de äldre, ska utvärderas under året. Initiativ tas till att utveckla detta ytterligare inom stadsdelen.	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.2.2 Kungsholmens kommunala förskolors kommunikation är tydlig och enhetlig

 Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom en tydlig och faktabaserad kommunikation och ett professionellt bemötande.

Pedagogernas bemötande mot barn och vårdnadshavare följs upp genom en årlig brukarundersökning. Undersökningen genomförs varje höst och riktar sig till vårdnadshavarna och består av en enkät med frågor om hur vårdnadshavare upplevt kommunikationen inför inskolningen av sitt barn.

Vårdnadshavarna får ta del av barnens lärande via lärloggar och på utvecklingssamtal. Medarbetarnas nöjdhet med kommunikation och den sociala arbetsmiljön följs upp genom medarbetarenkäten, medarbetarsamtal och andra delar i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Förväntat resultat

Nya och befintliga vårdnadshavare och medarbetare väljer Kungsholmens förskolor

Vårdnadshavare och barn får ett bra bemötande

Förskolornas kommunikation är likvärdig och enhetlig.

Samverkan med vårdnadshavarna utvecklas

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel avdelningar som publicerar individuella lärloggar	96 %			92 %	90 %		VB 2024
 Andel vårdnadshavarna som är nöjda med inskolningen av sitt barn				96,7 %	95 %		2024
Analys Indikatorn utgår eftersom ingen enkät är genomförd.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolornas kommunikation med vårdnadshavarna utvecklas genom de nya digitala verktyg som införs under året	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.2.3 Alla barn på Kungsholmens kommunala förskolor får det stöd de behöver för att lära, utvecklas och ges möjlighet till en bra start i livet.

 Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom förskolornas förebyggande och kompensatoriska arbete som uppmärksammar barn som riskerar fara illa och är i behov av extra stöd.

Vårdnadshavare vars barn inte är inskrivna i förskolan informeras och erbjuds plats. Inom alla förskoleenheter finns specialpedagoger som handleder pedagoger kring barn med behov av extra stöd och även har kontakt med habiliteringen inom regionen. Rektorererna avsätter särskilda resurser i barngrupper där det finns behov av extra stöd.

De öppna förskolorna bjuder in barnavårdscentralerna till sin verksamhet. Förskolorna samverkar med socialtjänsten kring barn som riskerar att fara illa och det finns en gemensam rutin för hur oro ska anmälas till socialtjänsten. Vårdnadshavare erbjuds föräldraskapsstödsutbildningar och föräldrasamtal. Rektorererna inom förskola och skola har regelbundna möten för att sätta sig in i varandras verksamheter.

Förväntat resultat

En hög andel av barn i förskoleåldern är inskrivna i förskolan
Förskolorna arbetar förebyggande och kompensatoriskt
Förskolorna ger specialpedagogiskt stöd till barn som är i behov av extra stöd
Förskolorna uppmärksammar barn som riskerar att fara illa
Förskolorna stärker sitt samarbete med socialtjänsten, skolan och regionens verksamheter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att de förväntade resultaten uppnåts och aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Alla förskolor utvecklar sitt arbete med barns rättigheter	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Alla förskolor utvecklar sitt arbete med tydliggörande pedagogik	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Förskolorna genomför kompetensutvecklingsinsatser för att öka pedagogernas kunskaper för att upptäcka brott och övergrepp mot barn	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

◆ Uppfylls delvis

Analys

Bedömningen är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls delvis.

Bedömningen görs utifrån att av tio KF-indikatorer uppfylls årsmålet helt för två, delvis för sex och för en indikator uppfylls inte årsmålet alls. En indikator har inget utfall.

Bedömningen grundar sig vidare på att två av tre underliggande nämndmål har uppfyllts helt

och två delvis, samt att nämndens aktiviteter har genomförts. Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna under året som har bidragit till måluppfyllelse.

Verksamheternas arbete utgår från barn och vuxnas behov och fokus, synpunkter och förslag tas om hand och bidrar till utveckling av verksamheterna. Strukturerad samverkan för samordnade insatser för att uppmärksamma invånare i behov av stöd och omsorg har utvecklats under året. I dem delar där nämnden inte helt nått årsmålen helt finns åtgärder planerade enligt nedan. Utfallet för flera indikatorer ligger precis under årsmålet. Den sammantagna bedömningen är att nämnden under året har bidragit till att ge stöd och omsorg där behoven är som störst.

Framtidens socialtjänst

Under 2024 inleddes Stockholms stads och Kungsholmens arbete med omställningen till den nya Socialtjänstlagen, Framtidens socialtjänst. Arbetet på Kungsholmen bedrivs i projektform gemensamt med God och nära vård. Under året har flera förberedelser gjorts, bland annat genom läges- och behovsanalyser, genom stadsövergripande workshops samt genom att kartlägga alla de insatser som i dagsläget erbjuds invånarna på Kungsholmen. Intentionerna med omställningen är att säkerställa att invånare har tillgång till en lätt tillgänglig socialtjänst som är förebyggande och erbjuder insatser i ett tidigt skede. Arbetet kommer att intensifieras under 2025 då lagstiftningen planeras träda i kraft i juli 2025.

Barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver

Frågor om skolresultat följs upp i alla utredningar för barn och unga samt vid placeringar. Resultatet för indikatorn avseende placerade barn har försämrats jämfört med föregående tertiäl och årsmålet uppnås inte. Det är samma barn som inte når upp till målen i skolan som tidigare under året, barnen har stora svårigheter och långvarig skolproblematik. Genom stödinsatser från skolan samt samverkan mellan socialtjänst, skola, boenden och behandlare fortsätter arbetet för att säkerställa att barnen får det stöd de behöver för att uppnå målen i skolan.

Skolsociala team (SST) har fortsatt arbetet med att ge icke biståndsbedömda stödsamtal till elever med skolfrånvaro. SST har förstärkts med ytterligare en tjänst under året och är nu två skolsociologer. Tidigare har stöd erbjudits till elever med hög skolfrånvaro men skolsociologerna ska framöver arbeta mer preventivt och ge stöd vid låg procentuell skolfrånvaro. Insatsen SST ger resultat, av 20 aktuella ärenden under 2024 har sju avslutats med helt eller delvis uppnådda mål. Andra positiva effekter är bättre mående, bättre relationer och färre konflikter i hemmet.

Arbetet med det sociala investeringsprojektet skolsociala team plus (SST plus) har fortgått enligt plan på Järva och Kungsholmen. Sex ärenden är pågående och fyra har avslutats. Av de avslutade ärendena har två ökad skolnärvaro och två har bytt till privata skolor. Under hösten har SST plus förstärkts med ytterligare en psykolog och det finns nu en psykolog på heltid i varje team.

Det krävs att socialtjänsten får in orosanmälningar för att kunna utreda och ge tidigt stöd till barn och unga med en negativ utveckling. Informationsträffar med kommunala och privata

skolor har därför genomförts under året. Vid informationsträffarna informerades om anmälningsplikten, möjligheten för personal att konsultera socialtjänsten samt information om föräldramottagningen för råd- och stödsamtal för föräldrar.

Årsmålet för indikatorn *Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling* uppnås delvis. Det är ett utvecklingsområde att återkoppla utredningen till barnen. Det finns olika anledningar som gör att det är svårt att genomföra återkopplingsamtal med yngre barn och till barn med funktionsnedsättning. Det är även svårt att motivera föräldrar och barn till ytterligare ett möte hos socialtjänsten enbart för återkoppling. Det finns flera arbetssätt för att delaktiggöra barn och unga, bland annat genom att barnen får en egen inbjudan inför besök hos socialtjänsten och efter samtal med socialsekreterare följs barnets upplevelse av besöket upp genom en enkät. En sammanställning av enkätsvar under året visar att majoriteten av barnen vet varför de har träffat socialtjänsten, att de har kunnat säga det de har velat och att de upplevde sig lyssnade på. Ett utvecklingsområde är att säkerställa att barn och unga känner till planeringen för den fortsatta kontakten med familjeenheten. En utmaning är dock att handläggare i detta skede inte alltid kan avgöra vad som är nästa steg i processen. Ytterligare en del i arbetet med barns delaktighet sker genom samordnad individuell plan (SIP) och barn vars familjer deltar i familjebehandling har möjlighet att lämna synpunkter och klagomål på en särskild utformad blankett för barn. Barn får också skatta sin situation före, under och efter familjebehandlingsinsats.

Flera former av föräldraskapsstöd har erbjudits under året, bland annat föräldrastödsgrupp för självstående/ensamstående föräldrar, Komet Tonår och ABC Tonår. Under året har också föreläsningar erbjudits till föräldrar om hur de kan stötta sina barn i den digitala världen. För föräldrar som inte är aktuella inom socialtjänsten och har barn mellan 0-20 år, har ett till fem råd- och stödsamtal erbjudits via föräldramottagningen. Efterfrågan av föräldraskapsstöd har varit hög och förvaltningen har därför rekryterat ytterligare en familjebehandlare för att möta behovet. Under 2024 har 133 unika familjer erhållit stöd, en ökning från 92 familjer 2023. Utvärderingar som genomförts har visat att föräldrar är nöjda med det stöd de har erhållit av socialtjänsten.

Vuxna får stöd och omsorg när behoven är som störst

Arbetet med att ge personer med skadligt bruk, beroende eller psykisk funktionsnedsättning förutsättningar att delta i samhällslivet har varit verkningsfullt. Olika former av insatser har erbjudits och beviljats, bland annat olika former av sysselsättning, träfflokal samt stöd från boendestöd och behandlingsassistent. Den öppna verksamheten *Mötesplats Kungsholmen* som drivs tillsammans med Västermalms församling, har varit uppskattad och bedöms ha bidragit till att bryta isolering, motivera till nykterhet/drogfrihet och ökad psykisk hälsa. Resultatet av en uppföljning av verksamheten, som genomfördes med en fokusgrupp, visade att mötesplatsen möjliggör enklare och mer rättframma samtal med myndighetsrepresentanter i den miljön som mötesplatsen erbjuder. Flera deltagare uttryckte också att mötesplatsen är en av få arenor som möjliggör ett socialt nätverk och deltagande och framförde önskan om att mötesplatsen ska fortsätta att finnas. Resultaten för indikatorn som mäter upplevelsen av att situationen har förbättrats av insatserna har förvisso minskat. Resultaten för målgrupperna personer med beroendeproblematik och socialpsykiatri ligger dock nära årsmålen. I den årliga bemötandenkäten som skickats ut frågas om klienten har fått den hjälp som hen önskar,

svaren i 2025 års enkät kan bidra till att förtydliga varför vissa inte upplever att situationen förbättras av tillhandahållna insatser och bidra till att arbetet utvecklas.

Under året har arbetssätt utvecklats för att personer med psykiska funktionsnedsättningar ska ges förutsättningar att leva ett självständigt liv, bland annat genom att medarbetare tagit del av kompetenshöjande insatser i form av *Ett självständigt liv* (ESL) och *Möjlighetsanalys* (MA). ESL fokuserar på att utveckla individens egna förmågor genom att förbättra dagliga färdigheter och erbjuda social träning. MA är en metod för att kartlägga klientens individuella styrkor och bidrar till att stärka självständighet och skapa en meningsfull tillvaro. MA behöver fortsätta att utvecklas och två MA-ambassadörer har därför tillsatts med uppdrag att utveckla implementeringen av metoden.

Bedömningen är att arbetet med samordnad individuell plan (SIP) har gett effekt då antalet upprättade SIP har ökat, framförallt inom socialpsykiatrin. En SIP-samordnare tillsattes under våren för att utveckla arbetet med SIP inom LSS-, beroende- och socialpsykiatriärenden. Samordnaren har hållit i kompetenshöjande insatser för medarbetarna samt bidragit med praktisk hjälp i komplexa SIP-ärenden. Samverkan har också skett med Regionen i syfte att utveckla det gemensamma arbetet med SIP.

Personer i relationer där våld förekommer uppmärksammas och får det stöd de behöver

För att förebygga våld i nära relationer har ett aktivt arbete bedrivits tillsammans med förskolor och skolor. Det finns en medvetenhet och kunskap hos personalen på förskolorna om vikten av att befinna sig nära barnen och lyssna in deras uttryck för hur de mår. Bedömningen är att personalen har tillitsfulla relationer och att barnen vänder sig till de vuxna för hjälp i olika situationer och att det finns utrymme att prata om sina känslor. Förskolorna arbetar kontinuerligt med material kring barnkonventionen och *Liten och trygg*, vilket öppnar upp för förtroliga samtal. Andra material som har använts är filmerna *Jag vill veta* från Brottsoffermyndigheten samt böcker på olika teman kring barnrätt. Det finns en stor medvetenhet om anmälningsplikten och alla som arbetar inom förskolorna får kontinuerligt information om hur man ska agera och vart man ska vända sig vid misstanke om att ett barn far illa. Den tydliga kommunikationen om anmälningsplikten bidrar till att pedagoger återkommande vänt sig till ledningen för att få stöd och råd kring olika situationer och händelser kring barn som väckt oro.

Skolorna på Kungsholmen har erbjudits våldsförebyggande program i form av *Respekt och Självrespekt* (RoS) och *Machofabriken*. RoS är ett förebyggande klassrumsarbete med målet att ge unga verktyg för att i vardagen kunna identifiera vad som är, känns och upplevs som okej/inte okej. Machofabriken är ett material för att uppmärksamma barn om könsroller och destruktiva könsroller kopplade till manlighet. Under tertialet har 53 RoS-lektioner genomförts (jämfört med 12 under 2023) och 18 lektionsföreläsningar med materialet Machofabriken.

Under 2024 har 71 nya ärenden inom våld i nära relation inkommit, vilket är en liten ökning jämfört med 2023. Insatser som beviljats är bland annat stöd från Relationsvåldscentrum Innerstaden (RVCI), skyddat boende och boende i jourlägenhet. Kötiden till RVCI för våldsutsatta är lång, dock har våldsutövare och barn som upplevt våld har inte påverkats av kötiden eftersom de har företräde till insatser. Vidtagna åtgärder från RVCI som förväntas

minska kön, har bland annat varit att rekrytera en extra resurs, därutöver ska socialsekreterare hos polis inom ramen för ett pilotprojekt ha vissa stödsamtal och ge stöd i rättsprocessen om sådana förfrågningar inkommer.

Riktade frågor om våld ställs till barn och unga där indikationer om våld framkommit i kontakten. Resultatet av genomförda egenkontroller under året visar att det inom vissa av de myndighetsutövande verksamheterna är ett fortsatt utvecklingsområde att systematiskt ställa frågor om våld. En utmaning som har lyfts är svårigheten att få tillfälle att vara ensam med den enskilde utan företrädaren för att kunna ställa frågorna som rör våld. En annan svårighet är att komma ihåg och få tid till att ställa frågorna då det är många andra frågor som också ska ställas vid möten. För att öka förutsättningarna för att ställa frågor om våld har de myndighetsutövande enheterna under året reviderat sina rutiner inom området. Kompetenshöjande insatser har genomförts i form av workshop med fokus fråga om våld och särskilt sårbara grupper.

Kompetenshöjande insats i form av workshop om att uppmärksamma våldsutsatthet har också genomförts för utförarenheter inom äldreomsorg och socialtjänst. *Viktig Intressant Person* (VIP) utgör ett viktigt stöd för kollegor i arbetet med att uppmärksamma våldsutsatthet hos personer med funktionsnedsättning. VIP är ett våldsförebyggande arbetssätt för att personer med intellektuella och psykiska funktionsnedsättningar inte utsätts för eller utsätter andra för våld.

Barn som upplevt våld har erbjudits olika former av insatser. Ett barn har beviljats skyddat boende utifrån den nya lagstiftningen som trädde i kraft den 1 april. Ytterligare ett barn har beviljats och fått del av stödinsats på RVCi under tertialet. De huvudsakliga orsakerna till att inte fler har beviljats RVCi är att vårdnadshavare motsatt sig stödinsats för barnet, att barnet bedömts vara för ungt eller att insatsen inte bedöms vara lämplig för det specifika barnet. Arbetet fortsätter för att fler barn ska beviljas insatsen genom att motivera vårdnadshavarna till att ta emot stöd, under 2025 ska också arbetssätt utvecklas tillsammans med RVCi för att öka antalet barn som beviljas insats där.

Socialsekreterare hos polis och Islandsmodellen har implementerats under året. Samverkan har upprättats med socialsekreterare hos polis som från och med den 1 juli organisatoriskt tillhör RVCi. Likaså har samverkan upprättats mellan förvaltningen, socialjouren och polisen utifrån Islandsmodellen och det finns beredskap att omedelbart möta upp polisen hos barnfamiljer där det finns misstanke om våld. Ett Islandsärende har aktualiserats under 2024 och fem ärenden har inkommit från socialsekreterare hos polis.

Framtagandet av ett lokalt *Bryt upp-program* har påbörjats. Programmet syftar till att våldsutsatta som ska lämna en relation ska få ett sammanhållet och likställt stöd i staden. Implementeringen av *Bryt upp* kommer att ske under 2025.

Personer med funktionsnedsättning i behov av stöd får individuellt utformade insatser som bidrar till delaktighet och stärker deras förmåga att leva ett självständigt liv

Brukarnas upplevelse av trygghet i hemmet och att de får ett gott bemötande av personalen är av stor vikt eftersom det direkt påverkar brukares välmående och livskvalitet. Trygghet är en grundläggande förutsättning för att skapa en bra och förutsägbar vardag för brukarna, något

som verksamheterna aktivt arbetat med under 2024. Flera insatser har genomförts, bland annat genom bemötandeplaner för alla brukare, riskanalyser och kompetensutveckling för personalen. Årsmålet nås inte för indikator *brukarnas upplevelse av trygghet i grupp- och servicebostäder*, det går dock att se en förbättring av resultatet sedan föregående år. Under 2025 fortsätter arbetet med att ta reda på mer kring vad brukarna tänker om trygghet och bemötande genom brukardialoger. En fortsatt satsning ska göras på kompetenshöjande insatser för medarbetare inom alternativ kommunikation, detta då den sammantagna analysen av resultatet på brukarundersökningen visar att kommunikation mellan personal och brukare är en avgörande faktor för brukares upplevda trygghet.

Arbetet med brukarnas delaktighet vid upprättandet av genomförandeplaner och att alla brukare ska ha en aktuell genomförandeplan har fortgått under året. Resultatet på brukarundersökningen visar att 91 procent av de svarande i brukarundersökningen upplever att de kan påverka insatsens utformning. Det är en ökning från föregående år då resultatet var 80 procent. Inom daglig verksamhet har varje brukare en individuell plan som beskriver hur uppföljning av insatsen ska genomföras. I de fall brukaren själv inte kan vara delaktig har stödpersonen formulerat hur brukarens intressen ska tillvaratas genom bland annat observationer och ibland genom kontakt med brukarnas nätverk. Ett bildstöd har tagits fram som beskriver processen från beställning, till upprättandet av genomförandeplan och till uppföljningarna som görs under året. På så vis får brukaren så bra förutsättningar som möjligt för att kunna vara med och påverka sin dagliga verksamhet. Diskussioner med brukarna tyder på att medvetenheten kring deras möjlighet att påverka insatsens innehåll har ökat. På grupp- och servicebostäderna har varje boende en stödpärm med uppdaterade arbetsinstruktioner kring hur insatsen ska utformas utifrån deras önskemål.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Arbetet med tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning utgår från *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029*. Målsättningen är att främja ett inkluderande och tillgängligt Kungsholmen. Stadsmiljön planeras utifrån ett tillgänglighetsperspektiv i ett tidigt skede och tillgänglighetsförbättringar i utemiljön görs löpande på parkmark. Under 2024 har medarbetare inom socialtjänsten tagit del av programmet och deltagit på en föreläsning om tillgänglighet och delaktighet som stadens funktionshindersombudsman höll i.

Kungsholmens och Norra innerstadens stadsdelsnämnder har sedan hösten 2023 ett gemensamt regionalt råd för funktionshinderfrågor. Rådet har träffats regelbundet och bidragit med värdefulla idéer kring frågor som rör tillgänglighet och delaktighet. Rådet har vid en workshop under hösten tagit fram inspel till nämndernas verksamhetsplaner för 2025. Rådet har även träffat nämndernas presidier för samtal om frågor som rör personer med funktionsnedsättning.

Under året har arbete med brukarnas delaktighet inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning fortsatt. Det finns flera forum för brukare, anhöriga och företrädare att lämna synpunkter och förslag på verksamheten. Mötena sker på individ-, grupp- och verksamhetsnivå eftersom det finns en uttalad vilja från verksamheterna att brukarna ska vara med och påverka och utforma innehållet i verksamheterna.

Inom daglig verksamhet har en satsning gjorts kring *Möjlighetsanalys*, en metod som skapar fokus på det medarbetarna kan påverka och stärker det hälsofrämjande förhållningssättet till brukarna. Under året har verksamheten gjort Möjlighetsanalyser som syftar till att främja hälsa och har fokus på det den enskilde brukaren är bra på, tycker om och vill. Genom att bli bemött utifrån sina styrkor och få göra saker en är bra på eller intresserad av kommer hälsa att skapas. Utifrån en granskning av journalanteckningar har verksamheten sett att Möjlighetsanalyserna har gett positiva resultat för brukarna i form av nya aktiviteter, förbättrade relationer samt förbättrat mående. Tonaliteten i journalanteckningarna har även förändrats och det går även att höra en förändring i hur personalen pratar om brukarna. Kungsholmens dagliga verksamhet har deltagit i Kvalitetsutmärkelsen under året och tilldelats ett hedersomnämmande för arbetet med Möjlighetsanalyser. Arbetet med möjlighetsanalyser har även påbörjats inom grupp- och servicebostäder.

Arbetet med kognitionslära har fortsatt under 2024 inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning. Personalens bemötande och den kognitiva miljön i lokalerna för daglig verksamhet och grupp- och servicebostäder har utvecklats med syfte att skapa en mer tillgänglig miljö för brukarna.

Genom flera olika aktiviteter har arbetet med att främja hälsa fortsatt, se vidare mål 1.5 *Alla stockholmarna ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv*.

Unga och vuxna i kriminalitet får det stöd de behöver

Socialtjänsten har haft kontakt med få barn, unga och vuxna som vill lämna en kriminell livsstil under 2024, men ser att målgruppen barn och unga med kriminellt beteende har ökat. Under året har en handfull ungdomar med en kriminell livsstil varit placerade. En utmaning är att hitta jour- och familjehem som vill ta emot barn och unga som vårdats på hem för vård och boende eller hem som drivs av Statens institutionsstyrelse. Vid avslut av HVB-placering har insatser köpts in från externa leverantörer som arbetar utslussande med den unge.

Föräldrar som har barn i åldrarna nio till 18 år som är på väg in i eller redan har en kriminell livsstil, har erbjudits programmet *På rätt väg*. Alla föräldrar som kommer i kontakt med socialsekreterare hos polis eller som vänder sig till socialtjänsten och önskar programmet, ska erhålla det. Under året har dock endast två familjer deltagit i *På rätt väg* och för att nå ut till fler fortsätter arbetet med att sprida information om programmet exempelvis till skolor. I syfte att förebygga att barn och unga hamnar i kriminalitet har 18 lektionsföreläsningar av programmet *Machofabriken* genomförts på grundskolorna på Kungsholmen.

För att erbjuda stöd till de som vill lämna en kriminell livsstil har socialtjänsten samarbetat med polisen i ett avhoppärende, vilket bedöms ha fungerat bra. Därutöver har två Inslussärenden genomförts tillsammans med enheten för ekonomiskt bistånd och arbete. Syftet med Insluss är att minska återfall i brottslighet och stärka stödet till de som lämnar kriminalitet.

Samverkan med polisen har stärkts för att förebygga och ge stöd till personer i gängkriminalitet. Det finns sedan tidigare flera upprättade samverkansforum med syfte att förebygga att barn och unga dras in i en kriminell livsstil och under året har nya startats upp, bland annat forumet *Polis, Barn, Unga* som syftar till att samverka med polisen för att i ett tidigt skede identifiera barn och unga med normbrytande beteende och/eller kriminell livsstil.

Ett ytterligare uppstartat forum är *skola, socialtjänst, polis och fritid-individ*, där skolan kan rådgöra med socialtjänst och polis i enskilda ärenden. Samverkan med polisen har också skett genom socialsekreterare hos polis som möjliggör att barn och unga som löper risk att dras in i kriminalitet tidigt identifieras och erbjuds stöd.

Vuxna som vill lämna en kriminell livsstil får under kontorstid kontakt med socialtjänsten inom 24 timmar genom en jourtelefon som är bemannad av socialsekreterare. Jourtelefonen är ämnad både för rådgivning och för att kunna ta emot nya ärenden.

Anhöriga till personer i kriminalitet har fått stöd i form av rådgivande samtal, dessa har varit få till antalet under året.

En förvaltningsövergripande rutin har tagits fram för stöd till avhoppare och anhöriga till personer i kriminalitet. Rutinen ska implementeras under 2025.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	34 %	35,1 %	33 %	20,4 %	21 %	24 %	VB 2024
Analys Målet för indikatorn är inte uppnått. Den övergripande målsättningen är att få ska återaktualiseras eftersom tidigare beviljade insatser ska ha tillgodosett de behov som funnits hos barnet och familjen. Samtidigt kan det i en del fall vara något positivt att barn och unga återaktualiseras. En förklaring till resultatet kan vara att den förbättrade samverkan med förskola, skola och polis har bidragit till att fler orosanmälningar inkommer, vilket är positivt. En annan orsak till resultatet kan vara att kungsholmsbor i hög utsträckning tackar nej till insatser och att vissa väljer att söka stöd från andra verksamheter. Återaktualiseringarna gäller oro utifrån vanvård, våld i nära relation och relationskonflikter. Under 2025 planeras en djupgående genomlysning av berörda ärenden för att klargöra vad återaktualiseringarna beror på, för att därefter kunna vidta åtgärder och anpassa arbetssätt för att minska antalet återaktualiseringar.							
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				87 %	95 %	Tas fram av nämnd	2024
Analys Frågan om upplevelse av diskriminering har fallit bort i enkäterna för insatserna grupp- och serviceboende samt daglig verksamhet (LSS). Detta innebär att det inte finns något värde att rapportera för indikatorn " Andelen som inte upplever diskriminering i verksamheten" i verksamhetsberättelse 2024.							
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	92 %			89 %	95 %	Tas fram av nämnd	2024
Analys Utfallet är högre jämfört med 2023 och ligger också högre än utfallet för staden (77 procent), men ligger strax under årsmålet. Utfallet redovisas inte uppdelat på kvinnor och män på grund av för få svarande. Utav de som svarat uppger nästan alla att de inte upplever diskriminering.							
  Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	85 %	76 %	94 %	88 %	85 %	80 %	2024
Analys Resultatet visar att kvinnor i högre utsträckning än män är nöjda med sin insats. Det är svårt att göra en analys då resultatet							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
föregående år var det omvända och året innan var skillnaden mycket liten mellan kvinnor och män. Förvaltningens verksamheter inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning arbetar aktivt för att både kvinnor och män ska vara delaktiga och ha inflytande över sina insatser.							
◆ Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	84 %	94 %	89 %	90 %	90 %	2024
<p>Analys</p> <p>Resultatet är samma som för 2023 och ligger precis under årsmålet. Resultatet visar att kvinnor i högre utsträckning än män är nöjda med sin insats. Det är svårt att göra en analys då resultatet föregående år var det omvända och året innan var skillnaden mycket liten mellan kvinnor och män. Förvaltningens verksamheter inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning arbetar aktivt för att både kvinnor och män ska vara delaktiga och ha inflytande över sina insatser. För att fler brukare ska uppleva att de blir väl bemötta har kompetenshöjande insatser genomförts under året avseende kommunikation och bemötande. Under året har också ett projekt påbörjats avseende kommunikation och att erbjuda ett strukturerat kommunikationsstöd för brukare.</p>							
● Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	89 %	93 %	80 %	87 %	79 %	2024
◆ Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk, socialpsykiatri, våld i nära relation)	83,33 %	85,71 %	78,95 %		85 %	85 %	2024
<p>Analys</p> <p>Årsmålet nås inte och utfallet är lägre jämfört med 2023. En möjlig orsak till utfallet är att det är fler svarande i år men arbetet med att motivera fler att delta i brukarundersökningen behöver fortsätta. Kungsholmens utfall är bland de högsta i staden och är också högre jämfört med resultatet för staden (79 procent). Majoriteten av de som har svarat anser att de har fått en förbättrad situation.</p> <p>Fler män än kvinnor upplever att de får en förbättrad situation av insatserna, vilket också gäller för resultatet för staden. Vad skillnaderna beror på är svårt att analysera eftersom det är få som svarat inom respektive område: vuxna missbruk, socialpsykiatri och våld i nära relationer.</p>							
◆ Andel placerade barn som når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik, och engelska i grundskolan	66,67			76,92	75 %	75 %	VB 2024
<p>Analys</p> <p>Årsmålet nås delvis. Sex av nio familjehemsplacerade barn i skolåldern uppnår målen i samtliga ämnen. De barn som inte når målen har stora egna svårigheter och en långvarig skolproblematik. Genom samverkan mellan socialtjänst, skola och behandlare sker ett fortlöpande arbete för att säkerställa att barnen får det stöd de behöver för att på sikt uppnå målen i skolan. Samtliga barn som kan vara aktuella för Skolfam har denna insats eller är ställda i kö. Resultatet redovisas inte uppdelat på flickor och pojkar då underlaget är för litet.</p>							
◆ Andel utredningar av barn och unga där barnet varit	68,78	68,47 %	69,15 %	71,43	70 %	Tas fram av nämnd	VB 2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
delaktigt och fått återkoppling							
Analys Förvaltningen når inte årsmålet helt. Förvaltningen ser att barn och ungdomar får information om rätten till delaktighet och de ges möjlighet att delta och uttrycka sin åsikt under utredningen. Det stora utvecklingsområdet gäller att återkoppla utredningen till barnen. Det finns många olika anledningar som gör att det är svårt att genomföra återkopplingsamtal med yngre barn och barn med funktionsvariationer. Det kan även vara svårt att motivera föräldrar och barn till ytterligare ett möte hos socialtjänsten enbart för återkoppling. Under 2025 fortsätter arbetet för att öka barn och ungas delaktighet och möjlighet till återkoppling efter utredning.							
♦ 	Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	65 %	61 %	73 %	63 %	75 %	Tas fram av nämnd 2024
Analys Årsmålet nås inte men utfallet är en förbättring jämfört med 2023. För att få klarhet i vad det är som gör att brukarna inte känner sig trygga ska förvaltningen fortsatt genomföra brukardialoger, analys av resultatet ska ligga till grund för vidare åtgärder. Arbetet med kompetenshöjande insatser inom kommunikation kommer att fortsätta eftersom kommunikation mellan personal och brukare bedöms vara en viktig faktor för trygghetskänslan. Utfallet för kvinnor har ökat medan utfallet för män har minskat, detta gäller även för frågorna i brukarenkäten avseende bemötande och nöjdhet med sin insats. Vad detta resultat står för kommer att analyseras under 2025.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden och äldre- och barnnämnden ska stödja stadsdelsnämnderna att i dialog med regionen implementera gemensamma system för genomförande och uppföljning av SIP	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.3.1 Barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver

♦ Uppfylls delvis

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom en strukturerad och systematisk samverkan inom stadsdelen med socialtjänst, förskola, skola och fritidsverksamhet, samt genom extern samverkan med polis och Region Stockholm.

Samverkan sker på individ-, grupp- och organisationsnivå och leder till att barn och unga i riskzon identifieras tidigt och får det stöd de behöver. Arbetet sker på olika sätt enligt mål 4, god utbildning för alla, mål 5, jämställdhet, och mål 10, minskad ojämlikhet, i Agenda 2030. Goda skolresultat är en skyddsfaktor för barn och unga och arbetet ska fortgå för att särskilt följa skolresultat för de barn och unga som är aktuella för en barnavårdsutredning eller är placerade i samhällets vård. Placerade barn och unga har ofta en sämre hälsa och uppföljningen kring fysisk och psykisk hälsa samt tandhälsa fortsätter att utvecklas. Ett särskilt fokus kommer att ligga på att säkerställa delaktighet för alla barn utifrån deras ålder och mognad samt säkerställa barnperspektivet och barnrättsperspektivet i verksamheterna.

Det förebyggande och kunskapsbaserade arbetet för att erbjuda tidigt stöd och insatser till barn, unga och deras föräldrar fortsätter under året genom ett familjecentrerat arbete där vårdnadshavare erbjuds fria, icke-biståndsbedömda rådgivande samtal med familjehandlare på bland annat BB Family Kungsholmen och genom olika föräldraskapsstödsprogram. Fältassistenter arbetar med socialt fältförlagt arbete där barn och unga befinner sig, erbjuder skolföreläsningar samt råd- och stödsamtal till unga på ungdomsmottagningen.

Verksamheterna belyser anhörigperspektivet genom att uppmärksamma anhöriga och erbjuda eller hänvisa till eget stöd. Anhörigkonsulenterna erbjuder olika former av stöd till anhöriga samt samordnar arbetet med anhörigstöd.

För att kvalitetssäkra och utveckla verksamheten genomförs egenkontroller och brukarundersökningar under året.

Förväntat resultat

Barn och ungdomars skolresultat följs upp i barnavårdsutredningar samt vid placeringar och vid behov beviljas insatser

Socialtjänsten erbjuder alla förskolor och skolor inom stadsdelsområdet informationsträffar

Barn har möjlighet att vara delaktiga under hela utredningsprocessen och vid insatser

Föräldraskapsstöd erbjuds till föräldrar med barn i alla åldrar

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✔ Socialtjänstens verksamheter genomför brukarundersökningar/brukardialoger/fokusgrupper för respektive målgrupp.	2024-01-01	2024-12-31	
✔ Socialtjänstens verksamheter säkerställer/undersöker rättssäkerheten i den sociala dokumentationen.	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.3.2 Vuxna får stöd och omsorg när behoven är som störst.

● Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att erbjuda tidiga och kunskapsbaserade insatser utifrån varje individs behov och med hänsyn till brukarperspektivet.

Personer med beroendeproblematik ska erbjudas insatser för att komma ifrån missbruket. Problematiskt spelande om pengar uppmärksammas och även denna målgrupp erbjuds stöd. Personer med långvarig psykisk funktionsnedsättning ska få stöd att bryta isolering och uppnå självständighet utifrån sina egna förutsättningar. Uppföljningar och egenkontroller ligger till grund för att säkerställa insatser av god kvalitet. Brukarnas fokus lyfts fram genom brukarundersökningar, fokusgrupper och brukardialoger.

Arbetet sker utifrån Agenda 2030, bland annat mål 3 om god hälsa och välbefinnande, mål 5

om jämställdhet och mål 10 om minskad ojämlikhet. För att främja god hälsa för vuxna med psykisk funktionsnedsättning ska det påbörjade arbetet med frågor avseende kognition fortsätta och dietister ska genomföra kompetenshöjande insatser för medarbetarna med inriktning kost.

Socialtjänstens utökade samverkan med civilsamhället i syfte att öka delaktigheten i samhällslivet, kommer att fortsätta under 2024. Genom insatsen behandlingsassistent/boendestöd kan den enskilde få stöd i att söka upp och komma i kontakt med andra myndigheter och brukarorganisationer samt ta del av olika aktiviteter som finns att tillgå i samhället.

Boendestödjarna utbildas i och använder metodiken Ett självständigt liv för att skapa förutsättningar för fler klienter med psykisk funktionsnedsättning att göra saker självständigt.

Socialtjänsten tar del av statsbidrag för god och nära vård för att stärka samverkan med regionen avseende socialtjänstens målgrupper. Intern samverkan såväl som samverkan med regionen och andra aktörer möjliggör samordnade insatser från flera huvudmän. För att säkerställa att brukarnas behov av stöd och insatser blir tillgodosedda ska arbetet med SIP fortsätta utvecklas. Kunskap om beroendeproblematik, psykiska funktionsnedsättningar och LSS-diagnoser ligger till grund för att uppmärksamma och erbjuda rätt stöd.

Verksamheterna belyser anhörigperspektivet genom att uppmärksamma anhöriga och erbjuda eller hänvisa till eget stöd för målgruppen. En viktig resurs är anhörigkonsulenten som både har ett samordnande ansvar för arbetet och erbjuder olika former av stöd till anhöriga.

Förväntat resultat

Vuxna med skadligt bruk, beroende och/eller psykisk funktionsnedsättning ges förutsättningar att delta i samhällslivet

Vuxna med psykisk funktionsnedsättning ges förutsättningar att leva ett självständigt liv

Arbetet med SIP fortsätter att utvecklas

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ I samarbete med dietist höjs kompetensen om näringslära inom socialpsykiatri.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Socialtjänstavdelningens utförarverksamhet inom socialpsykiatri genomför utbildning i Ett självständigt liv.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Socialtjänstens verksamheter genomför brukarundersökningar/brukardialoger/fokusgrupper för respektive målgrupp.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Socialtjänstens verksamheter säkerställer/undersöker rättssäkerheten i den sociala dokumentationen.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Äldreomsorgsavdelningen och socialtjänstavdelningen fortsätter implementera stadens anhörigprogram genom att lokala riktlinjer tas fram.	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.3.3 Personer i relationer där våld förekommer uppmärksammas och får det stöd de behöver.

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att tillförsäkra att personer som är utsatta för våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck erbjuds stöd och skydd för ökad säkerhet och trygghet.

Arbetet sker utifrån Agenda 2030 med mål 5 ökad jämställdhet, mål 10 minska ojämlikhet, delmål 16.1 minska våldet i världen samt delmål 16.2 skydda barn mot övergrepp, utnyttjande, människohandel och våld. Det förebyggande arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck bedrivs tillsammans med förskolor och skolor och bidrar till att nå målen. Arbetet med normer, värderingar och attityder ska fortsätta genom att skolor erbjuds föreläsningar utifrån respekt och självrespekt.

Insatser erbjuds till personer som fallit offer för människohandel, prostitution, sexuellt våld oberoende relation samt till våldsutsatta och våldsutövare i unga parrelationer. Till grund för arbetet ligger Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution och människohandel mot sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation 2021-2025; Handlingsplan för att motverka människohandel och prostitution 2021, samt lokala rutiner i arbetet mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution och människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation.

Våldsutsatta uppmärksammas genom att frågor om våldsutsatthet ställs till barn, ungdomar och vuxna och strukturerade riskbedömningar görs. Barn som upplever eller har upplevt våld ska erbjudas eget stöd och barn på skyddat boende ska tillförsäkras skolgång. Personer med särskild sårbarhet, såsom barn, äldre, personer med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning och personer med beroendeproblematik uppmärksammas och förvaltningen säkerställer att medarbetare har kunskap om olika former av våld och indikationer på våldsutsatthet. Samarbetet med Relationsvåldscentrum innerstaden utgör en central roll för stöd och insatser till våldsutsatta, barn som upplevt våld och våldsutövare.

Ett fortsatt utvecklingsområde är att motivera våldsutövare att ta emot stöd. Erfarenheterna från projektet I gemensam samverkan mot relationsvåld (IGOR) ska tas tillvara och implementeras i samverkan med polis och stadsdelsförvaltningarna Södermalm och Norra Innerstaden. Syftet är att förebygga upprepat partnervåld och motivera våldsutsatta och våldsutövare att ta emot insatser genom uppsökande arbete. Stöd och skydd till barn som bevittnat våld eller som själva varit utsatta för våld i familjen ska utvecklas med utgångspunkt i Islandsmodellen.

Kompetenshöjande insatser inom området våld i nära relationer ska ske för chefer i syfte att

uppmärksamma eventuell våldsutsatthet hos medarbetare.

Verksamheterna belyser anhörigperspektivet genom att uppmärksamma anhöriga och erbjuda eller hänvisa till eget stöd för målgruppen. En viktig resurs är förvaltningens anhörigkonsulent som både har ett samordnande ansvar för arbetet och erbjuder olika former av stöd till anhöriga.

Förväntat resultat

Socialtjänsten tillsammans med förskola och skola förebygger våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

Frågor om våldsutsatthet ställs till barn, ungdomar och vuxna inom socialtjänstens och äldreomsorgens myndighetsutövande verksamheter.

Våldsutsatthet hos klienter/brukare uppmärksammas inom socialtjänstens och äldreomsorgens utförarverksamheter.

Barn som upplever eller har upplevt våld erbjuds individuellt anpassat stöd.

Samverkan mellan polis och socialtjänst utvecklas för att uppmärksamma och motivera våldsutsatta och våldsutövare att ta emot insatser.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel våldsutsatta där målet med insats från Relationsvårdscentrum Innerstaden uppnåtts.	78,88 %	70	80	72,4 %	70		2024
Analys Indikatorn redovisar det sammanlagda utfallet för stadsdelsförvaltningarna Kungsholmen, Norra innerstaden och Södermalm. Andelen kvinnor som når målet med insatsen är högre än andelen för män. En möjlig förklaring till utfallet kan vara att RVCi under hösten 2023 förtydligade rutiner för hur måluppfyllelse ska registreras och att det kan ha påverkat utfallet för 2024. Utav de som är våldsutsatta är flest kvinnor, vilket skulle kunna vara en orsak till att skillnaden av måluppfyllelse är störst där.							
 Andel våldsutövare där målet med insats från Relationsvårdscentrum Innerstaden uppnåtts.	75			68	70		2024
Analys Indikatorn redovisar det sammanlagda utfallet för stadsdelsförvaltningarna Kungsholmen, Norra innerstaden och Södermalm. Resultatet redovisas inte uppdelat på kvinnor och män utifrån att underlaget är för litet.							
 Antal barn som beviljats insats på Relationsvårdscentrum Innerstaden.	1				10		2024
Analys Årsmålet nås inte. Orsaker till att det låga antalet är huvudsakligen att vårdnadshavare motsatt sig stödinsats för barnet, att barnet bedömts vara för ungt eller att insatsen inte bedöms vara lämpligt för det specifika barnet. Motiverande arbete sker för att förmå föräldrar att ta emot stöd där det behövs. Under nästa år ska förvaltningen tillsammans med Relationsvårdscentrum innerstaden (RVCi) se över arbetssätt för att öka antalet barn som får stöd från RVCi.							
 Antal våldsutsatta som beviljats insats på	38				40		2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Relationsvårdscentrum Innerstaden.							
Analys Målet nås delvis. De som ansöker om stöd från RVCI beviljas insats om det finns skäl för det. Förvaltningen arbetar med att informera om och motivera våldsutsatta att ta emot stöd från RVCI för att de ska få stöd att bearbeta upplevelser av våld.							
◆ ♀	Antal våldsutövare i en nära relation eller i en hederskontext som har kontakt med Relationsvårdscentrum Innerstaden.	20	15	5	18	25	2024
Analys Indikatorn redovisar det sammanlagda utfallet för stadsdelsförvaltningarna Kungsholmen, Norra innerstaden och Södermalm. Inflödet har varit något högre jämfört med 2023. För att öka inflödet av våldsutövare behöver arbetet med både familjeenheten och relationsvårdshandläggarna att fortsätta. Bedömningen är att nyinrättade socialsekreterare hos polis kan öka möjligheten att motivera fler våldsutövare att ta emot stöd. Gällande könsfördelning har något fler våldsutövande kvinnor sökt stöd under verksamhetsåret jämfört med året dessförinnan. Antal män är i stort sett oförändrat. Det är svårt att göra en analys kring vad det kan bero på att fler kvinnor har sökt stöd eftersom det handlar om få individer.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Kompetenshöjande insatser genomförs för chefer inom våld i nära relationer.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Myndighetsutövande enheter inom Socialtjänstavdelningen och Äldreomsorgsavdelningen ska kartlägga andelen ärenden där frågor om våld ställs.	2024-01-01	2024-10-31	
✓ Socialtjänstavdelningens och äldreomsorgsavdelningens myndighetsutövande verksamheter ska genomföra en workshop med inriktning fråga om våld.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Socialtjänstavdelningens och äldreomsorgsavdelningens utförarverksamheter ska genomföra en workshop med inriktning uppmärksamma våldsutsatthet.	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.3.4 Personer med funktionsnedsättning i behov av stöd får individuellt utformade insatser som bidrar till delaktighet och stärker deras förmåga att leva ett självständigt liv

● Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att funktionshinderperspektivet beaktas i verksamheterna och arbetet utgår ifrån Stockholms stads program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029.

Arbetet fortgår på flera sätt för att ingen ska lämnas utanför; enligt mål 10, minskad ojämlikhet, och mål 5, jämställdhet, i Agenda 2030. För att öka upplevelsen av trygghet inom

omsorgen för personer med funktionsnedsättning säkerställs genom det pedagogiska ramverket, att alla medarbetare har en grundkompetens inom området. Särskilt fokus ligger på frågor om kognition, hälsa och lågaffektivt bemötande. Arbetet med antagen färdplan för enhetlig yrkestitulatur inom stadens LSS-verksamheter fortgår och under året kommer behovet av stödpedagoger ses över.

Förutsättningar skapas för att personer med funktionsnedsättning ska ha en meningsfull sysselsättning och fritid. Arbetet sker till exempel genom att underlätta brukares övergång till arbete på den ordinarie arbetsmarknaden samt möjliggöra att leva ett självständigt liv genom insatsen ledsagning, som utgår ifrån stadens riktlinjer om ledsagning.

Inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning ska utförar- och beställarverksamheter under året samverka kring utvecklandet av beställningar och uppföljningar av insatser. Verksamheterna ska tillförsäkra brukarnas delaktighet i upprättandet samt vid uppföljning av genomförandeplaner, antingen genom att brukaren själv eller god man/anhörig är delaktig.

Hälsofrämjande insatser erbjuds i syfte att öka den fysiska och psykiska hälsan. Verksamheterna arbetar för att alla brukare som bor på grupp- och servicebostäder enligt LSS tar del av erbjudandet om friskvårdskort på stadens simhallar. Under året ska medarbetare ta del av kompetenshöjande insatser från förvaltningens dietister för att främja hälsa och goda matvanor. Denna insats, samt insatsen avseende frågor om kognition, ska genomföras med sökta medel inom ramen för kompetensutvecklingsinsatsningen.

Arbetet med digitalisering fortsätter och under året kommer personalen vid grupp- och servicebostäder utbildas för att kunna hjälpa brukare att använda digital teknik. Arbetet kommer att bedrivas med beviljade medel för kompetensutvecklingsinsatser från omställningsfonden, KOM-KR-medel.

Anhörigperspektivet belyses genom att uppmärksamma anhöriga och erbjuda eller hänvisa till eget stöd för målgruppen. En viktig resurs är förvaltningens anhörigkonsulent som både har ett samordnande ansvar för arbetet och erbjuder olika former av stöd till anhöriga.

Förväntat resultat

Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsen utformning ökar (jmf 2023)

Beställningar och genomförandeplaner återger den enskildes individuella behov och intressen samt förmågor och önskemål

Andel brukare som har en uppdaterad genomförandeplan och har varit delaktiga vid uppföljning uppgår till 80 procent.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 I samarbete med dietist höjs kompetensen om näringslära inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning.	2024-01-01	2024-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Personal inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning utbildas gällande bemötande och sekretess i relation till anhöriga.	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Socialtjänstens verksamheter genomför brukarundersökningar/brukardialoger/fokusgrupper för respektive målgrupp	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Socialtjänstens verksamheter säkerställer/undersöker rättssäkerheten i den sociala dokumentationen.	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.3.5 Unga och vuxna i kriminalitet får det stöd de behöver.

● Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att unga och vuxna som befinner sig i eller riskerar att hamna i kriminalitet erbjuds stöd för att lämna en kriminell livsstil eller förebygga risken att dras in. Till grund för arbetet ligger Stockholms stads strategi för att minska risken att barn, unga och vuxna dras in i kriminalitet samt lokal samverkansöverenskommelse mellan socialtjänst och Polisen.

Arbetet sker i enlighet med Agenda 2030 för att uppnå mål 5 jämställdhet, mål 10 minskad ojämlikhet och mål 16 fredliga och inkluderande samhällen.

Socialtjänsten förebygger och erbjuder tidigt stöd till unga och vuxna som löper risk att dras in i kriminalitet. Genom olika typer av föräldraskapsstöd förebyggs normbrytande beteende. Information ges om vilka typer av signaler skola och vårdnadshavare ska vara uppmärksamma på för att tidigt kunna upptäcka normbrytande beteende, samt information om vilket stöd som finns att tillgå.

Kungsholmen ska vara en trygg plats med trygga miljöer. Arbetet med kunskapshöjande insatser för socialsekreterare för att bättre kunna arbeta med målgruppen barn, unga och vuxna som riskerar att dras in i, eller är i, kriminalitet ska fortsätta och socialtjänstens samlokalisering hos polisen utvecklas vidare för att stärka samverkan och tidigt kunna nå barn och unga i kriminalitet. Socialtjänstens samverkan med förskola och skola utgör en viktig grund för att tidigt uppmärksamma barn och unga i behov av stöd. För att erbjuda samordnat stöd till vuxna som vill lämna en kriminell livsstil samverkar socialtjänsten med polisen och socialförvaltningen. Vuxna som vill lämna en kriminell livsstil ska komma i kontakt med socialtjänsten inom 24 timmar.

Socialtjänsten ska erbjuda stöd, och vid behov skydd, till anhöriga som har en närstående som befinner sig i kriminalitet och/eller som själv har drabbats av hot och våld till följd av den närståendes koppling till kriminalitet. Information ska spridas till anhöriga för att uppmärksamma om det stöd som finns att tillgå från andra myndigheter och från civilsamhället.

Interna rutiner ska upprättas och implementeras för att förtydliga ansvarsfördelning samt vilket stöd som kan erbjudas till avhoppare och anhöriga till personer i kriminalitet.

Förväntat resultat

Socialtjänstavdelningen arbetar förebyggande för att motverka att unga hamnar i kriminalitet. Unga och vuxna får det stöd de behöver för att lämna en kriminell livsstil.

Vuxna som vill lämna en kriminell livsstil får kontakt med socialtjänsten inom 24 timmar.

Samverkan med polisen fortsätter att stärkas i syfte att förebygga och ge stöd till personer i gängkriminalitet.

Anhöriga till personer i kriminalitet får stöd från socialtjänsten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Socialtjänstavdelningen implementerar upprättad rutin avseende stöd till avhoppare och anhöriga till personer i kriminalitet.	2024-06-01	2025-12-31	
Analys Framtagandet av rutin avseende stöd till avhoppare och anhöriga till personer i kriminalitet tog längre tid än beräknat då det fanns behov av att klargöra ansvarsfördelning mellan enheter. Med anledning av det har implementeringen av aktiviteten försenats och kommer att genomföras under 2025.			
 Socialtjänstavdelningen skapar en rutin avseende stöd till avhoppare och anhöriga till personer i kriminalitet.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen görs utifrån att av sex KF-indikatorer uppfylls årsmålet helt för tre, delvis för två och inte alls för en indikator samt att underliggande nämndmål med förväntade resultat bedöms uppfyllas helt och att nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden har genomförts. Bedömningen grundas även på en samlad avvägning och analys på indikatorerna från Socialstyrelsens och stadens enkät- och medborgarundersökningar, nationella och lokala mått och resultat av kvalitetsuppföljningar på individnivå, verksamhetsuppföljningar, anmälda och oanmälda verksamhetsbesök, egenkontroller och avvikelserapportering. Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna under året som har bidragit till måluppfyllelse.

Brukarundersökningar inom äldreomsorgen

Utfallet för flera indikatorer kommer från Socialstyrelsens nationella brukarundersökning *Vad tycker de äldre om äldreomsorgen* som genomförs varje vår. För 2024 var svarsandelen 43 procent för vård- och omsorgboende och drygt 57 procent för hemtjänst och servicehus.

Resultaten av brukarundersökningarna har tagits upp på boenderåd och på pensionärsrådet för att få djupare insikt av vad resultatet står för, samt inhämta synpunkter och förbättringsförslag. Nytt för 2024 var att anhöriga fick en redovisning av både resultat samt vilka åtgärder som vidtagits med anledning av resultaten. Förhoppningen är att åtgärderna ovan ska öka intresset för att svara på enkäten och därigenom få en ökad delaktighet samt ett

ännu bättre underlag till den systematiska verksamhetsutvecklingen.

Sammantaget ligger resultaten i årets brukarundersökning för Kungsholmen i linje med resultaten för staden och riket. Nöjdheten varierar dock mellan verksamheterna och mellan olika enkätfrågor. Verksamheter i egen regi har under året haft i uppdrag att ta fram åtgärder på de indikatorer där målet ej uppfyllts och fått stöd i att genomföra analyser och planera för åtgärder. För vård- och omsorgsboende är trenden på ett flertal frågor att nöjdheten generellt ökar sett över en treårsperiod. Frågor där skillnad i nöjdhet har ökat mer påtagligt jämfört med tidigare år, är förtroende för personal, nöjdhet med aktiviteter samt utevistelser. Resultat där nöjdheten minskat mer synbart jämfört med tidigare, är nöjdhet med maten som har sjunkit till 68 procent vilket är sex procent lägre än föregående år. För hemtjänsten och servicehusen är den sammantagna nöjdheten på samma nivå som Stockholm på 82 procent vilket är något lägre än riket på 85 procent. Det som utmärker sig som en tydlig positiv trend är frågan om personalen upplevs ha tillräckligt med tid för att utföra arbetet hos hemtjänsttagaren. Resultat där en nedåtgående trend framgår är vetskap var man ska vända sig med synpunkter och klagomål.

Förebyggande verksamhet

De kommande åren förväntas andelen äldre öka i högre utsträckning än vad tidigare prognoser visat. Det förebyggande arbetet samt tidiga insatser bedöms därför bli allt viktigare, dels för att äldre ska vara självständiga så långt som möjligt utan behov för omfattande kommunala insatser, och dels för att äldre ska få ett långt och friskt liv. Äldreomsorgen har utökat den förebyggande verksamheten med ytterligare en hälsopedagog samt infört en ny funktion, ”äldrevägledare”. Äldrevägledarens uppdrag är att ha hälsofrämjande samtal för att motverka ofrivillig ensamhet, ge information om äldreomsorgen och vilket stöd som finns samt samverka med vårdcentralen för att identifiera äldre som skulle kunna vara hjälpta av stöd från äldrevägledaren. De hälsofrämjande samtalen har resulterat i kontakt med fixartjänsterna, deltagande i olika grupper på Baltzar och andra frivilliga hjälporganisationer, hjälpmedel och fallförebyggande åtgärder samt kontakt med biståndshandläggare för ansökan om hemtjänstinsatser. Äldreomsorgens seniorfixare har gjort cirka 35 besök per månad (januari-oktober) och hjälpt äldre att tillgänglighetsanpassa hemmet och utfört åtgärder som ska minska risken för fallolyckor.

Den första beviljade insatsen inom äldreomsorgen är vanligtvis trygghetslarm följt av hemtjänst, båda dessa insatser har ökat under året, vilket är enligt förväntan eftersom antalet äldre ökar. Snitttiden per hemtjänstkund har minskat något då nya kunder inte har stort omsorgsbehov och framförallt beviljats serviceinsatser. Antalet köpta platser på vård och omsorgsboende ökade i slutet av året efter att ha varit stabilt under större delen av 2024.

Äldreкураторer har arbetat förebyggande genom exempelvis motivera äldre till att ta emot hjälp, förebygga vräkning, ansöka om god man, lösa tillfällig ekonomisk situation samt att ansöka om seniorboende. Inga avhysningar har skett under 2024 i de ärenden där äldreкураторerna varit inkopplade.

Vid åldrande förändras nutritionsbehoven och inom ramen för det förebyggande arbetet har föreläsningar kring detta hållits för seniorer på Baltzar samt på Hälsodagen, som gick av stapeln på Stadion.

Äldrevänlig stad

Arbetet har fortgått i enlighet med handlingsplanen för äldrevänlig stad. Handlingsplanen anger riktningen för arbetet och innehåller fem utvecklingsområden; delaktighet och inflytande, samverkan och partnerskap, social inkludering, bostäder och stadsmiljö samt kommunikation och information. Två informationsträffar har hållits under året för att informera äldre om vilket stöd och hjälp som finns att få av äldreomsorgen på Kungsholmen. Årligen skickas en informationsbroschyr ut till kungsholmsbor och stadsdelsnämndens pensionärsråd är representanter som kan sprida information om äldreomsorgen. För att minska det digitala utanförskapet hos äldre, har digitalt stöd erbjudits i hemmet och på Baltzars träfflokal i form av en digital stödjare. Träfflokalen har haft grupper där deltagarna fick träna på olika digitala aktiviteter. Under sommaren fick seniorerna möjlighet att få digitalt stöd av it-ungdomar. Enligt utvärderingar är seniorerna nöjda med den hjälp som de har fått. Under året har digitala inköp av dagligvaror införts för den kommunala hemtjänsten. Alla verksamheter inom äldreomsorgen har haft boenderåd samt anhörigträffar för att öka de äldres inflytande och delaktighet. Pensionärsrådet är också en viktig röst för Kungsholmens äldre. Under året har rådet lämnat yttranden utifrån ett äldreperspektiv till nämnden inför nämndens behandling och beslut i ärenden. Kungsholmens äldreboenden, servicehus samt hemtjänst har utsedda kontaktpersoner från pensionärsrådet. Kontaktpersonens uppdrag är att vara särskilt insatt i verksamheten och vara en aktiv länk mellan boende, anhöriga, stadsdelsförvaltningens tjänstepersoner och förtroendevalda.

Arbete enligt handlingsplanen bidrar också till Agenda 2030, särskilt mål 5 jämställdhet, mål 10 minskad ojämlikhet, mål 11 hållbara städer och samhällen samt mål 16 fredliga och inkluderande samhällen.

Till stöd för olika satsningar har äldreomsorgen beviljats stimulansmedel på cirka 20 miljoner kronor vilka bland annat har använts för en utökad sjuksköterskebemanning, olika satsningar inom mat och måltider och nutrition, kompetenshöjning inom HBTQI, kognition, psykisk ohälsa och svenska språket.

Den enskildes vård- och omsorg är trygg och individanpassad

För att utveckla och stärka hälso- och sjukvården har ett processteam träffats regelbundet. Fokus under året har varit att ta fram gemensamma lokala rutiner för hälso- och sjukvården samt införandet av det digitala verktyget ”Rondplattformen” som ska underlätta kommunikationen mellan legitimerad personal och läkare. Inom området för digitalisering använder alla verksamheter som utför hälso- och sjukvårdsinsatser numera det digitala verktyget Appva. Syftet med Appva är att öka patientsäkerheten genom att digitalisera läkemedelssigeneringen och att enklare och snabbare upptäcka avvikelser i läkemedelshanteringen. Appva används även i andra sammanhang, såsom vändschema och åtgärder enligt BPSD (beteendemässiga psykiska symptom vid nedsatt kognition). Hemtjänsten har infört en nyckelfri hemtjänst.

Arbete enligt BPSD har fortsatt kontinuerligt på vård- och omsorgsboendena. Arbetssättet har medfört att teamarbetet har förstärkts samt är ett systematiskt arbetssätt för att lindra symptom hos den enskilde. Under hösten har arbetssättet börjat implementeras på servicehusen. Ett samarbetsprojekt inom BPSD har genomförts mellan hemtjänst och en vårdcentral.

Utvärderingen gjordes av stiftelsen äldrecentrum. Utvärderingen visar sammantaget att det finns vinster med arbetssättet och att behov av samverkan finns. Utvärderingen påtalar också att en utökning av arbetssättet kräver att resurser avsätts för samordning och samverkan. Resultaten har varit positiva och arbetssättet planeras att utökas med flera vårdcentraler.

Ett pilotprojekt har pågått under året tillsammans med läkarorganisationen Capio Legevisitten. Projektet testar att införa kognitiv bedömning av den äldre inför inflyttning till särskilt boende. Syftet med bedömningen är att få en helhetsbild av den äldres fysiska och kognitiva status så att individuella behov uppmärksammas och kan åtgärdas på ett optimalt sätt. Via arbetssättet följs även de nationella riktlinjerna för vård och omsorg vid demenssjukdom. Projektet fortsätter under 2025.

Resultat av genomförda mätningar till följsamhet av basala hygienrutiner och klädregler har kraftigt förbättrats. Orsaken till det förbättrade resultatet tros vara att ämnet har varit i fokus under flera år tillsammans med engagerade hygienombud, vilket nu syns i resultaten. Verksamheterna behöver dock fortsätta arbeta kontinuerligt och systematiskt med egenkontroller och utbildningar för att säkerställa en god följsamhet även framgent.

En ny lokal samverkansöverenskommelse mellan Region Stockholm och Kungsholmens äldreomsorg har antagits. Syftet med överenskommelsen är att äldre personer på Kungsholmen ska få en god och sammanhållen vård- och omsorg oavsett aktör och driftsform. Slutenvården ingår numera i överenskommelsen.

Samordnad individuell plan (SIP) ska erbjudas äldre som har insatser från både regionen och kommunen för att insatserna från båda aktörer ska samplaneras på ett optimalt sätt. Antalet SIP:ar är lägre i år jämfört med förra året. Orsaken till att antalet genomförda SIP:ar blev lägre, bedöms framförallt bero på en bättre samverkan mellan äldreomsorgen och regionen gällande när en SIP ska upprättas. Detta har bidragit till en bättre upprättad första SIP och lett till minskade behov av att upprätta uppföljande SIP. Arbetet ska fortgå nästa år för att säkerställa att SIP:ar upprättas samt en fortsatt god samverkan bedrivs.

För att stödja den äldre vid hemkomst från sjukhus, finns teamet *Tryggt mottagande* som kan sättas in de första dagarna. Teamet har under 2024 utökat sitt upptagningsområde till att även hantera ärenden från Norra innerstaden utöver Kungsholmen och har utifrån den ökade ärendemängden utökat antalet medarbetare till tio. Teamets fokusområde under året var mat och måltider för att minska risken för undernäring hos de äldre. Resultatet av en genomförd utvärdering av *Tryggt mottagande* visade att de äldre är nöjda med insatsen, känner hög trygghet och delaktighet samt är nöjda med koordineringen och bemötande.

Inom det palliativa arbetet genomfördes en workshop för chefer, legitimerad personal och palliativa ombud där samtal om vård vid livets slut fördes. Deltagarna testade även att använda "*Dö-bra-kortleken*", ett verktyg som ska underlätta samtal med äldre och deras anhöriga vid livets slut. Dokumentation kring vård i livets slut granskas årligen och resultaten följs upp på verksamheternas hälso- och sjukvårdsmöten.

I linje med Agenda 2030 mål 2, ingen hunger, fortgår ett kontinuerligt arbete för att säkerställa att omsorgstagarna får en god och näringsriktig kost. För att förebygga undernäring rekommenderas att nattfastan inte är längre än 11 timmar. I årets

nattfastemätningar hade 62 procent av de boende nattfasta enligt rekommendationerna. Omsorgstagare med längre nattfasta har identifierats och åtgärder har genomförts. Egenkontroller av livsmedelshygien visar också på förbättringsområden, såsom mätning av temperatur. Utbildningar planeras därför genomföras under våren 2025. Äldreomsorgens dietister har smaktestat måltiderna vid flera tillfällen och egenkontroller av matsvinn visar på bra resultat. Ett menyråd har startats för Fridas kök i egen regi med syfte att öka nöjdheten med maten, förbättra näringsinnehållet samt få in hållbarhetsperspektivet.

En god vård och omsorg kräver kompetenta medarbetare och äldreomsorgen satsar kontinuerligt på kompetensutveckling vilket är i linje med åtagandet att vara en akademisk nod. Att vara en akademisk nod kan exempelvis innebära att delta i forskningsprojekt, arbeta i team, kompetensutveckla medarbetare och ta emot studenter och elever i verksamheterna. Student- och elevmottagandet leder bland annat till nya medarbetare, särskilt vikarier på sommaren, nya perspektiv på arbetssätt och är en del av utbildningen av framtidens vård- och omsorgspersonal. För att underlätta kompetensutvecklingen har ett kliniskt träningscenter, Metodrum, inrättats för att medarbetare ska kunna träna och utvecklas inom områden som basal omvårdnad, palliativ vård och förflyttningar. Metodrummet har bland annat en realistisk docka för att träna på provtagning och bemötande. Förvaltningen har även en särskilt utsedd medarbetare, som stöttar personal att uppfylla kraven för den skyddade yrkestiteln undersköterska, vilket infördes i juli 2023. Drygt hälften av de medarbetare som har behov av det har fått sin skyddade yrkestitel. Framtida fokus ligger på att samarbeta med vårdenheter och skolor för att fler medarbetare ska nå de höjda utbildningskraven.

Dokumentationsgranskning har genomförts för att säkerställa att hälso- och sjukvårdsjournalerna, genomförandeplanerna och den löpande dokumentationen håller en god kvalitet. Resultatet överlämnas till verksamheterna som tar fram åtgärder vid brister. Ett nätverk för dokumentationsombud har startat för stärka ombuden i deras roll, få inspiration från kollegor och få djupare kunskap i dokumentation.

I linje med Agenda 2030 mål 5 Jämställdhet, ska anhöriga stödjas. Förutom de sedvanliga stödinsatserna såsom till exempel avlösning i hemmet kan anhöriga få kontakt med förvaltningens anhörigkonsulent. Anhörigkonsulenten erbjuder stödjande och vägledande samtal med ett personligt anpassat stöd samt anhöriggrupper. I samverkan med interna och externa aktörer som civilsamhället och intresseorganisationer, har riktade utbildningar och föreläsningar till anhöriga getts.

Den enskilde har en hög livskvalité och lever ett självständigt liv

De särskilda boendena för äldre och Baltzars träfflokal har under året erbjudit ett stort utbud av aktiviteter. Aktivitetsansvariga har ett nätverk för att byta erfarenheter och inspiration samt säkra att utbudet är varierat. Verksamheterna har sedan försommaren och året ut, anställt extra medarbetare med arbetsuppgift är att erbjuda promenader och utevistelser. Denna satsning har nu gjorts i flera år. Sociala besök av Ung Omsorg, Seniorsglädje samt vårddjur har genomförts kontinuerligt på de särskilda boendena. Insatsen Musikkraft har erbjudits till äldre med hemtjänst och boende på Pilträdet servicehus och innebär att musikpedagoger åker till den enskilde och sjunger tillsammans. Insatsen har bidragit till glädje och ökat välbefinnande hos de som fått insatsen. Hemtjänsten har även erbjudit matlagning i hemmet, hjälp med att laga

matlådor och näringsriktig kost. Detta har ökat välbefinnandet hos den äldre och samtidigt minskat den ofrivilliga ensamheten.

SL förändrade efter sommaren rutten för buss 54. Förändringen innebär att bussen inte längre stannar utanför Baltzar träfflokal. Initialt minskade antalet besökare till träfflokalen med anledning av förändringen, för att sedan öka, dock med variationer från månad till månad. Påverkan är stor för enskilda personer och chef för Baltzar träfflokal har med anledning av ovanstående ställt en enkätfråga i Baltzars nyhetsbrev om hur man som enskild blir påverkad av förändringen. Över 90 personer har svarat och det framkom att hållplatsen behövdes för att underlätta för besökare och i vissa fall är busshållplatsen avgörande för att man ska kunna ta sig dit. Närmaste hållplats är Centralen som är långt bort och med rulltrappor och trängsel.

Ett livsstilsprogram för seniorer, "Hjärnhälsa tillsammans", planeras att starta 2025. Programmet ska drivas i projektform och utgå från forskningsstudien *Fingermetoden*, en evidensbaserad metod för att förebygga demenssjukdom. Urvalskriterier för deltagande är personer bosatta på Kungsholmen som är 65 år eller äldre och har riskfaktorer för kognitiv sjukdom samt är positiva till livsstilsförändring.

Måltidssituationen är viktig för att skapa trivsel samt möjliggöra en ökad aptit. Måltidsobservationer görs två gånger per år och resultatet överlämnas till ansvariga chefer för omhändertagande.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel nöjda omsorgstagare	82 %	81 %	83 %		82 %	82 %	2024
   Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	85 %	81 %	86 %	82 %	87 %	87 %	2024
Analys Resultatet har förbättrats och är på samma nivå som för staden och riket. De verksamheter som drar ned resultatet är servicehusen samt hemtjänstkontoret Kronoberg i egen regi. Verksamheterna har analyserat resultatet och bland annat planeras ökad delaktighet vid upprättande av genomförandeplan, tydliggöra vad som kan förväntas av verksamheten samt uppföljning.							
   Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	84 %	85 %	83 %	83 %	79 %	79 %	2024
  Andel sjuksköterskor inom särskilda boenden	0,04				0,04	Tas fram av nämnd	2024
   Andel äldre personer som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser	60			55	67 %	67 %	2024
Analys Frågan kommer ifrån stadens medborgarundersökning som genomfördes i oktober, 48 svaranden för Kungsholmen. Ett flertal insatser görs för att äldre ska veta vart de ska vända sig för att få hjälp av äldreomsorgen. Till exempel skickar förvaltningen ut inbjudan till seniorer om en informationsdag om äldreomsorgen. I år hölls två informationsdagar med högt deltagande. En annan aktivitet är att förvaltningen årligen skickar ut en informationsbroschyr om Kungsholmens							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
verksamheter och vart man kan vända sig. Förvaltningen behöver fortsätta arbeta med flera olika åtgärder för att medborgarna ska veta hur de får hjälp av äldreomsorgen.							
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	12,39			12,03	10	Max 10 personer	2024
Analys Hemtjänsten har en fortsatt utmaning att förbättra kontinuiteten. Åtgärder görs såsom mindre geografiska grupper, men detta syns inte ännu i statistiken. Kungsholmens resultat är nära medianen i Stockholm som är 12,14, däremot är Stockholms medelvärde bättre på 11.81.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda om, och i så fall hur, uppföljningen av äldreboende som är upphandlade inom stadens LOV-avtal, kan överföras från stadsdelsnämnderna till äldrenämnden	2024-01-01	2024-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att införa ramtid fullt ut	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.4.1 Den enskildes vård- och omsorg är trygg och individanpassad

 Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att vården och omsorgen ges med hög tillgänglighet och att den äldre har lätt att nå vård- och omsorgspersonalen.

Utifrån Agenda 2030 mål 3, god hälsa och välbefinnande, ska omsorgstagaren ha en god hälsa och möjlighet att bibehålla sina egna förmågor genom hälsofrämjande insatser.

Patientsäkerheten säkerställs genom att medicinskt ansvariga har rätt kompetens och att ett smittskyddsarbete bedrivs. Under 2024 ska arbetssätten utvecklas kring digital läkemedelssigenering (APPVA) genom införande av fler funktioner.

Ett digitalt ärendehanteringssystem ska införas som underlättar och effektiviserar kommunikationen mellan sjuksköterska på SÄBO och läkare samt ökar patientsäkerheten för den äldre. Det kommer bli lättare att följa ett ärende i en digital plattform istället för idag där rondan sker till stor del via pappersblanketter och telefonsamtal.

I linje med Agenda 2030 mål 2, ingen hunger, ska omsorgstagares nutrition förbättras och näringsbehov tillgodoses. Som stöd i arbetet genomförs övergripande mätningar för att identifiera, bedöma, diagnostisera och behandla nutritionsproblem på individnivå för att kunna planera för lämpliga åtgärder.

God samverkan med sjukvården ska bedrivas. Antal personer i ordinärt boende som tackar ja och får en samordnad individuell plan (SIP) för sina vård- och omsorgsinsatser behöver öka. Den fasta omsorgskontakten och biståndshandläggaren ska uppmärksamma och agera på förändrade behov hos omsorgstagaren och bevaka dennes rätt att få en SIP.

Inom särskilda boenden finns palliativa ombud som har fått extra kunskap om vård som lindrar symtom och förbättrar livskvalitet för personer i livets slutskede samt stöd till anhöriga. Under tertiäl ett ska en aktivitet tas fram med fokus på att den palliativa vården sker utifrån personens önskemål om till exempel personalnärvaro.

Inom särskilda boenden ska även digitala tester av kognitiv status göras för en objektiv ögonblicksbild av hjärnans funktioner. Syftet är att enkelt, tillförlitligt och standardiserat mäta kognitiv funktion hos den äldre i det fortsatta arbetet med god och nära vård.

Bemanningssteam används för att minska andelen timanställda och öka kontinuiteten för omsorgstagarna.

Myndighetsutövningen är rättssäker genom att beställarenheten följer rättsläget och Stockholms stads riktlinjer för handläggning inom äldreomsorgen. Medicinskt ansvarig sjuksköterska medverkar på ärendedragningar vid två tillfällen per månad för att ge råd och stöd inom hälso- och sjukvård till biståndshandläggare och beställarchef.

Den sociala dokumentationen upprättas och används som stöd i omsorgsarbetet.

Det är något fler kvinnor som vårdar sina män i hemmet. I enlighet med Agenda 2030 mål 5, jämställdhet, ska en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet eftersträvas. Den vanligaste omsorgsrelationen är emellertid att vuxna barn ger hjälp eller stöd till sina föräldrar. Det är lika vanligt bland medelålders kvinnor som medelålders män att ge omsorg till sina föräldrar och de ger lika mycket hjälp enligt Socialstyrelsens underlag till en nationell strategi för anhöriga. Samtalsgrupper och anhörigavlastning i form av korttidsvård, avlösning i hemmet samt plats på dagverksamhet är insatser för att stödja närstående och ge den anhöriga möjligheten till egen tid.

Förväntat resultat

Vård- och omsorgsinsatser är samordnade, ges med hög tillgänglighet och stödjer omsorgstagarens hälsa och funktionsförmåga.

Omsorgstagaren får en god och näringsriktig kost.

Bemanningen planeras med kontinuitet och med rätt kompetens.

Omsorgstagarens behov tillgodes utifrån skälig levnadsnivå.

Den sociala dokumentation som upprättas är korrekt och relevant.

Anhöriga ges stöd och avlastning.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Andel personer bosatta på vård- och omsorgsboende som uppger att det är ungefär samma personal som ger hjälpen	76 %			72 %	77 %		VB 2024
Analys Resultatet har förbättrats jämfört med föregående år men når inte målvärdet. Staden har ett lägre resultat på 67 %.							
● ♀ Andel personer med hemtjänst som anser att biståndshandläggarens beslut är anpassat efter dennes behov	73 %	76 %	72 %	69 %	68 %		2024
◆ Andel personer på vård- och omsorgsboende som har en uppföljning på sin BPSD registrering.	85 %				90 %		VB 2024
Analys Orsaken till detta var otillräckliga rutiner för att lägga in datum för uppföljning i medarbetarnas kalender. Detta är nu åtgärdat.							
● ♀ Andel personer som upplever att det känns tryggt att bo hemma med stöd från hemtjänsten	82 %	85 %	81 %	78 %	81 %		2024
● ♀ Andel personer som upplever att det känns tryggt att bo på sitt vård- och omsorgsboende	86 %	82 %	88 %	82 %	83 %		2024
● Följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler.	86 %			73 %	60 %		VB 2024
◆ ♀ Vård- och omsorgsboende: andel äldre som är nöjda med den mat som serveras	68 %	73 %	65 %	74 %	72 %		2024
Analys Resultatet är bättre än resultatet för både Stockholm och riket. Däremot har urskiljer sig Serafen och Vallgossen med sämre resultat och Serafen har en större minskning. Extra möten har därför hållits med leverantören av maten till Serafen. Dietister har via smaktester vid flera tillfällen under året bedömt att maten i egen regi generellt är god.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Beställarenheten genomför aktgranskning av utredning, beställning och beslut två ggr per år med fokus på ramtid och det salutogena perspektivet.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Dietist smaktestar matlådor för att kontrollera kvalitén på den mat som levereras till hemtjänsten från Fridas servering samt maten som serveras på Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende och Serafens vård- och omsorgsboende.	2023-01-01	2024-12-31	
✓ Dietist smaktestar matlådor för att kontrollera kvalitén på den mat som levereras till hemtjänsten från Fridas servering samt maten som serveras på Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende och Serafens vård- och omsorgsboende.	2024-01-01	2024-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ För att öka kunskapen om patientsäkerhet ska chefer använda PowerPoint- "Utbildning i patientsäkerhet" som MAS/MAR tagit fram på verksamheternas arbetsplatsträffar.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Granskning av hälso- och sjukvårdsdokumentationen avseende livets slutskede en gång per år. Syftet är säkerställa att dokumentationen har god kvalitet samt att den enskildes önskemål framgår. Granskningen är underlag för utbildningsinsatser samt åtgärder.	2024-04-01	2024-12-31	
✓ Kunskap och rutiner om hjärt- och lungräddning ska finnas inom varje enhet.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Språkutveckling bedrivs på arbetstid inom utförarverksamheterna i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Utbildning för biståndshandläggare inom mat och måltider.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Äldreomsorgsavdelningen och socialtjänstavdelningen fortsätter implementera stadens anhörigprogram genom att lokala riktlinjer tas fram.	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.4.2 Den enskilde har en hög livskvalité och lever ett självständigt liv

● Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att individuella önskemål och intressen beaktas och tillgodoses i så hög grad som möjligt vid erbjudande om daglig utevistelse och aktiviteter.

Målet är att stärka den fysiska och psykiska hälsan och i förlängningen möjligheten till ett självständigt liv. Arbetssättet ska omfatta dokumentation av erbjudande om utevistelse och aktiviteter samt kontinuerlig uppföljning.

Sociala besök på vård- och omsorgsboenden och servicehus genomförs genom Ung Omsorg vars ungdomar erbjuder aktiviteter på helger, Senior glädje som erbjuder aktiviteter och promenadgrupper och samtliga enheter får besök av vårddjur. Digital fixare finns inom Baltzar träfflokal för att stödja äldre med digitala tjänster.

Gemensamhetsytorna på särskilda boenden är trivsamma och anpassade utifrån omsorgstagarna. Genom måltidsobservationer följs upp hur måltiden och miljön kring denna kan utvecklas.

Äldre och deras anhöriga ska känna till var de ska vända sig med synpunkter och klagomål. Inkomna förbättringsförslag ska på ett systematiskt sätt tas tillvara av enheterna.

Omsorgstagaren ska kunna påverka hur insatserna utförs. För att kunna möjliggöra det ska varje omsorgstagare ha en fast omsorgskontakt och en genomförandeplan som belyser hur och när insatserna ska utföras. Egenkontroller genomförs för att säkerställa att den sociala dokumentationen är korrekt, relevant och används som stöd i omsorgsarbetet.

Utifrån stadens mat och måltidspolicy görs måltidsobservationer och nattfastemätningar som underlag för kvalitetsutveckling inom mat och måltidsmiljö. Som stöd i arbetet finns framtagna lokala riktlinjer och stadens framtagna material "Mat- och måltidshandboken" för att göra måltiderna trivsamma.

Stockholms stad ingår i förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska. Enskilda har rätt att använda språket vid muntliga och skriftliga kontakter med äldreomsorgens verksamheter och det ska finnas tillgång till personal med kunskaper i minoritetsspråken och äldreomsorg på minoritetsspråk om någon så önskar det.

Förväntat resultat

Utevistelser och aktiviteter planeras och genomförs utifrån den äldres önskemål. Det är trivsamt i enheternas gemenskapsytor och de är anpassade utifrån målgruppen. Omsorgstagarens åsikter och önskemål beaktas vid förbättringsarbete. Den sociala dokumentationen belyser omsorgstagarens önskemål om hur och när denne vill ha sina insatser och följer riktlinjer för ramtid. Omsorgstagaren har en fast omsorgskontakt som särskilt bevakar dennes behov och samordnar kontakter. Omsorgstagaren får stöd för att främja ett ökat välmående.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel personer med hemtjänst som anger att de får hjälp så som är överenskommet	94 %			93 %	90 %		2024
  Andel personer på vård- och omsorgsboende som uppger att möjligheterna att komma utomhus är bra	55 %	53 %	55 %	48 %	53 %		2024
  Andel personer som upplever måltiderna på sitt vård- och omsorgsboende är en trevlig stund på dagen	63 %	57 %	66 %	63 %	65 %		2024
Analys Resultatet är på i princip samma nivå sett över en treårsperiod (2022 62 %). De olika boendenas resultat skiljer sig mycket åt mellan åren (både uppåt och nedåt) och verksamheterna behöver göra en egen analys kring sina resultat. Alströmerhemmet och Serafen har dock marginell skillnad över de senaste tre åren liksom Kungsholmens aggregerade resultat. Stockholms resultat är 68 procent och riket 65 procent nöjdhet.							
  Vård- och omsorgsboende: andel äldre som är nöjda med aktiviteter inom boendet	58 %	65 %	54 %	52 %	58 %		2024

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Beställarenheten skickar inför varje tertial ut sammanställning till utförarna vilka som saknar genomförandeplan.	2023-01-01	2024-12-31	
✓	Myndighetsutövningen reviderar sina rutiner utifrån stadens riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem.	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Personer erbjuds samtalsgrupper i samarbete med riksorganisation Hjärnkoll för att främja livskvalité.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

● Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att det underliggande nämndmålet med förväntade resultat bedöms uppfyllas helt och att nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden har genomförts. Av fyra indikatorer har årsmålet uppnåtts helt för två och delvis för två. Bedömningen grundar sig vidare på att nämnden har begränsad påverkan på utfallet av indikatorerna då aktiviteterna främst genomförs av andra huvudmän. Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna under året som har bidragit till måluppfyllelse.

Kungsholmsbor i alla åldrar tar del av ett rikt kultur- idrotts- och föreningsliv

Under hösten har nämnden ingått ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) med Kungsholmens föreningsråd i syfte att driva ett kulturhus i lokaler på Sankt Göransgatan, verksamheten öppnar i januari 2025. Kungsholmens föreningsråd har också beviljats stöd av kulturnämnden för verksamheten. Kulturhuset ska utgöra ett nav för Kungsholmens föreningsliv med tillgång till möteslokaler för föreningslivet och möjligheter till kulturarrangemang för allmänheten. En styrgrupp med representanter för såväl rådet som förvaltningen leder verksamheten och nämnden kommer att få regelbundna uppföljningar.

Genom föreningsbidrag förstärks de lokala föreningarnas möjligheter att anordna verksamheter som kompletterar nämndens egna kärnverksamheter. För 2024 fick nämnden 20 ansökningar om bidrag varav 17 av dem beviljades stöd, totalt fördelades 660 tkr. Sju av bidragen rör verksamheter riktade till äldre, tre verksamheter riktade till personer med olika former av funktionsnedsättning, två till ungdomsverksamhet och fem till verksamheter och projekt mer riktade till alla inom stadsdelsnämndsområdet. En uppföljning av beviljade bidrag genomförs och redovisas i samband med förslaget till föreningsbidrag för 2025.

Nationaldagen 6 juni firades traditionsenligt i Rålambshovsparken med uppskattningsvis 10 000 besökare under dagen. Ett flertal lokala idrottsföreningar stod för en stor del av aktiviteterna i parken. Kulturskolan, gymnastikföreningen Stockholmsflickorna och Akademiska folkdanslaget, ackompanjerat av Stockholms spelmansgille, underhöll från scenen. På plats fanns även polis med hundenhets, räddningskåren, och olika typer av bilar,

både polis- och räddningsfordon fanns att titta på. Besökarna hade också möjlighet att träffa representanter från stadsdelsnämnden och tjänstemän från förvaltningen som fanns på plats.

Förskolebarn har erbjudits professionella kulturupplevelser, exempelvis genom att kulturaktörer kommit till förskolan och spelat teater för de yngre barnen och att förskolegrupper besökt *Barnens underjordiska scen* (BUS) på Södermalm och föreställningen "*Ofelias drömkalas*". Pedagogerna har även uppmärksammat barnen på den kultur som finns runt om i staden, såsom skulpturer och konst.

Förskolorna använder sig kulturutbudet som KULAN erbjuder och samarbetar även med biblioteken på Kungsholmen. Uppföljningen visar dock att några förskolor behöver öka sitt samarbete med biblioteken och utnyttjandet av KULAN-premien för att alla barn ska få tillgång till professionella kulturupplevelser. Pedagogerna har sett att dessa tillfällen framförallt har betydelse genom att barnen får en gemensam och oftast lustfylld upplevelse, samt kan bli en inspiration i det egna kulturskapandet.

Parklekarna har under året arrangerat teaterföreställningar via KULAN-premien och även haft allsång för förskolebarn.

Fritidsverksamheten har erbjudit olika aktiviteter gällande både idrott och kultur, läs mer under mål 1.1.

Inom nämndens LSS-verksamheter har fritids- och kulturaktiviteter, både i grupp och enskilt, erbjudits och bidragit till ökad delaktighet och självständighet för brukare och klienter. Under året har firande av högtider genomförts och hälsofrämjande aktiviteter erbjudits där flera av aktiviteterna tagits fram efter önskemål och förslag från brukarna. Bland annat arrangerade Kungsholmens dagliga verksamhet en hälsovecka med olika hälsosamma aktiviteter. Inom grupp- och servicebostäderna har arbetet med aktivitetstavlor utvecklats för att sprida information och inspirera till deltagande. Tavlorna, placerade i gemensamma utrymmen på grupp- och servicebostäder, gav bland annat information om tillgängliga fritids- och kulturaktiviteter från fritidsnätet. Boende på gruppboende enligt LSS har erbjudits simhallskortet i syfte att främja hälsa.

Baltzars träfflokal syftar till att ge äldre en meningsfull vardag, verka förebyggande samt minska ofrivillig ensamhet. Baltzar håller även öppet under storhelger. Exempel på vad Baltzar erbjuder är träning, musikunderhållning, kulturaktiviteter, mindfulness samt olika samtalsgrupper som "Vi pratar om livet", livsberättargrupp, matlagningsgrupp samt olika bokcirklar. Det har också genomförts en hälsovecka där seniorer fått prova på olika aktiviteter samt lyssna på föreläsningar. Baltzar har även haft Pridevecka med ett varierat program av föreläsningar och underhållning. Antalet besökare ökar kontinuerligt och är cirka 35 procent högre januari till oktober jämfört med samma period föregående år. En utmaning för Baltzar är att få fler män att besöka dem, endast 20 procent av besökarna är män. Verksamheten har därför insatser riktade specifikt till män, såsom matlagningsgrupp. Baltzar genomför också enkätundersökningar för att få in önskemål vad seniorer önskar sig för aktiviteter. Ett ökat intresse för fysiska aktiviteter märks.

På Kungsholmen finns plats för såväl lek, spontanidrott och avkoppling, samtidigt som parker och grönområdets karaktärsdrag och gröna kulturvärden ska förvaltas. Förvaltningen har

under året följt och deltagit i trafikkontorets uppdrag om att utreda funktion, samordning och ansvarsfördelning för olika typer av bad samt deras uppdrag om att identifiera lämpliga platser där badförbudet kan avskaffas.

För att möta behovet av attraktiva, trygga och tillgängliga lekmiljöer på Kungsholmen, har flera upprustningar av lekplatser pågått under året. Första etappen av upprustning av Vängåvans lekplats på Stora Essingen har slutförts och i Kristinebergs slottspark har en del av Uggleleksparken, som tidigare tillhörde en förskola, renoverats och öppnats upp för allmänheten. Projektet bekostades av exploateringskontoret. I Luxparken har ett program för upprustning av lekmiljöerna samt övriga parken beslutats av stadsdelsnämnden. Arbetet har föregåtts av en omfattande medborgardialog. I parklekarna Kronobergsparken och Rålambshovsparken har mindre förbättringsarbete genomförts, bland annat med förnyelser av släntrutschkanor. Förvaltningen har följt och deltagit i fastighetskontorets arbete med att placera en tillfällig paviljong för parkleksverksamheten i Kronobergsparkens lekplats. Paviljongerna kom på plats under sommaren. Förvaltningen har också deltagit i arbetet med planering för den kommande permanenta parkleksbyggnaden.

Arbetet för att förbättra möjligheterna till bad och göra de strandnära parkerna mer attraktiva och tillgängliga har fortgått under året. Genom beviljade medel ”Stockholm vid vatten” har alla gångvägarna i Luxparken på Lilla Essingen renoverats och nya möbler har köpts in. Dessa medel beviljades också för att kunna åtgärda dräneringsproblem vid en tidstypisk trappanläggning från 30-talet vid Svarvargatan, i anslutning till Kungsholmens strand, vilket har genomförts under hösten. Arbetet med att försöka förbättra badvattenkvaliteten vid Smedsuddsbadet har fortsatt.

Under året har samverkan med idrottsförvaltningen fortgått avseende båtklubbar som ligger i direkt anslutning till parkmark, i syfte att identifiera eventuella behov av marksaneringar och för att öka allmänhetens tillgång till attraktiva strand- och parkområden i anslutning till dessa. Arbetet med att utreda hur strandpromenaden längs Karlbergskanalen kan stärkas med hänsyn till den gröna miljön och ökad tillgänglighet för gående har pågått under året. Programmet för strandpromenaden beslutades av nämnden i september. På grund av begränsningar i gällande ramavtal för tekniska konsulter samt behov av särskild upphandling av projekteringsledare har det tagit längre tid än planerat att sätta ihop en projekteringsgrupp för det fortsatta arbetet. Systemhandlingsskedet startade i november, två månader senare än beräknat.

I amfiteatern i Rålambshovsparken har en förstudie genomförts i syfte att kunna göra platsen mer attraktiv för arrangörer och för att förbättra möjligheter för dans. Något som bejakats i ett tidigare medborgarförslag. Arbetet har mynnat i att avsätta medel i 2025-års budget för att bygga en tillfällig dansbana vid amfiteatern, för att testa placering och funktion, samt att annonsera platsen bättre för parkens besökare.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	92	93 %	93 %	91	85 %	75 %	2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som deltar i kulturaktiviteter på fritiden	56 %	52 %	60 %	58,25 %	56 %	56 %	2024
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	79 %	80 %	79 %	85 %	80 %	76 %	2024
<p>Analys</p> <p>Indikatorn bygger på ett index av resultat från skolenkäten som går till ungdomar i åk 5 och 8 i både fristående och kommunala skolor. Utfallet av indikatorn avser andelen barn och ungdomar i åk 5, och 8 som instämmer helt eller instämmer delvis på frågorna "Jag är nöjd med möjligheterna till ledarledd idrott/motion i Stockholm (t.ex. idrotta i förening, dansa i grupp, gruppträning)" och "Jag är nöjd med möjligheterna att spontanidrotta i Stockholm (motionera/idrotta utan ledare/tränare)". Resultatet har försämrats sedan föregående år och årsmålet uppnås inte. Resultatet är dock högre än kommunfullmäktiges målvärde och högre än snittet för Stockholms stad som är 77.</p> <p>Förvaltningen har begränsad påverkan på utfallet eftersom denna typ av aktiviteter framförallt erbjuds utanför förvaltningens verksamheter.</p>							
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	78 %	72 %	87 %	84 %	79 %	77 %	2024
<p>Analys</p> <p>Indikatorn bygger på resultat från skolenkäten som går till ungdomar i åk 5 och 8 i grundskolan i både fristående och kommunala skolor. Utfallet på indikatorn avser andelen ungdomar som instämmer helt eller instämmer delvis på frågan "På min fritid, utanför skolan, har jag möjlighet att hålla på med kulturaktiviteter som jag tycker om (till exempel musik, teater, dans, sång, bild, låna böcker med mera)". Resultatet har försämrats sedan föregående år och årsmålet uppnås inte. Resultatet är dock högre än kommunfullmäktiges målvärde och högre än snittet för Stockholms stad som är 77.</p> <p>Förvaltningen har begränsad påverkan på utfallet eftersom denna typ av aktiviteter framförallt erbjuds utanför förvaltningens verksamheter. Utfallet visar att det är fler flickor än pojkar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden vilket följer trenden inom samtliga stadsdelsförvaltningar. I samhället i stort deltar flickor i högre utsträckning i kulturaktiviteter än pojkar vilket kan påverka skillnaden i svaret.</p>							
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	72 %	74 %	71 %	72 %	70 %	66 %	2024

Nämndmål: 1.5.1 Kungsholmsbor i alla åldrar tar del av ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

 Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att förutsättningar skapas för att kungsholmsbor och besökare i alla åldrar ska kunna ta del av ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv och hälsofrämjande aktiviteter.

För att stimulera fler invånare till att bli fysiskt aktiva beaktas Idrottspolitiskt program för Stockholms stad 2018-2022. I planering ska hänsyn tas till stadens nya kulturstrategiska program. Verksamhetsområdet berör flera av målen i Agenda 2030 som mål 3, god hälsa och välbefinnande, mål 4, god utbildning för alla, mål 5, jämställdhet, mål 10, minskad ojämlikhet, mål 11, hållbara städer och samhällen, mål 15 ekosystem och biologisk mångfald

samt mål 16, fredliga och inkluderande samhällen.

Barnen på förskolor ges varje dag ges möjlighet till fysiska aktiviteter, ta del av kulturella upplevelser och utöva eget skapande. För barn och unga anordnar fritidsgårdarna aktiviteter där besökarna får prova på olika typer av idrotter och följa med på olika kulturupplevelser. För äldre samt för personer med psykisk eller fysisk funktionsnedsättning planeras aktiviteter i dialog med målgrupperna och enskilda motiveras till hälsofrämjande aktiviteter. Beslut om insatserna ledsagning och kontaktperson möjliggör att personer som har behov av stöd för att kunna delta i kulturella och hälsofrämjande aktiviteter får det stöd de behöver. De öppna mötesplatserna för vuxna och äldre informerar om utbud och aktiviteter och anpassar utbudet utifrån dialog och efterfrågan.

Föreningsstöd beviljas för att uppmuntra till engagemang i föreningslivet och för att ge föreningarna bättre möjligheter att bedriva verksamheter som riktar sig till nämndens olika målgrupper. Genom uppföljning av föreningsstöden säkerställs att de föreningar som erhållit bidrag står för demokratiska värderingar. Förvaltningen bidrar också till föreningsrådets arbete för nya samlingslokaler och för att under mandatperioden etablera ett kulturhus på Kungsholmen, t.ex. genom regelbundna lägesuppdateringar, uppföljningar av kontakten med kulturlots på kulturförvaltningen och råd i avtalsfrågor. Parallellt pågår arbetet med att på kort sikt finna lokaler som kan samnyttjas av förvaltningen och föreningslivet.

Information ges till föreningar på Kungsholmen om möjligheten att söka bidrag för lokala verksamheter, liksom om möjligheten att söka bidrag generellt i staden.

Förvaltningen deltar i stadsledningskontorets arbete med stadsgemensamma rutiner för ansökning om föreningsbidrag. Kultursekreteraren är ansvarig för arbetet med föreningsbidrag, bättre möjligheter att hitta lokaler och kontakterna med föreningsrådet. Kultursekreteraren är också kontaktperson i alla föreningsfrågor och guidar föreningar rätt i staden.

Genom att utveckla parker och grönområden ges invånare och besökare möjlighet till fritidsaktiviteter och rekreation genom ett jämställt, jämlikt och tillgängligt nyttjande året om, samt bidrar till att värna de värdefulla natur- och kulturmiljöer som finns i stadsdelsområdet.

Förväntat resultat

Kungsholmsbor i alla åldrar kan ta del av ett varierat kultur- och idrottsutbud.

Barn och ungdomar är fortsatt nöjda med tillgången till kultur- och idrottsaktiviteter.

Föreningar bidrar till stimulans och aktiviteter för kungsholmsborna.

Föreningslivet ges förbättrade möjligheter att träffas.

I parker- och grönområden ska invånarnas behov av fritidsaktiviteter och rekreation tillgodoses.

Parkerna är mångfunktionella och erbjuder ett rikt utbud av aktiviteter och anläggningar, som möjliggör ett jämställt och jämlikt nyttjande.

Parkernas karaktärsdrag och gröna kulturvärden förvaltas.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att förväntade resultat har uppnåtts och aktiviteterna genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra medborgardialog om Luxparkens framtida utveckling samt inför programarbete för upprustning av parkens lekplats på Lilla Essingen.	2024-01-01	2024-12-31	
 Utreda formerna för etablerandet av ett kulturhus på Kungsholmen samt utreda hur detta kan öppna innan mandatperiodens slut	2024-01-01	2024-12-31	
 Äldreomsorgens enheter använder webbplats "Kultur för äldre" för att boka kvalitativa kulturaktiviteter.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet *Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning* har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att samtliga fyra mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet har uppfyllts.

Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen görs utifrån att underliggande nämndmålet med förväntade resultat bedöms uppfyllas helt och att årsmål för underliggande indikator uppnåtts och två delvis samt att nämndens aktiviteter som bidrar till måloppfyllnaden har genomförts.

Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna under året som har bidragit till måloppfyllelse.

Kungsholmens verksamheter är energieffektiva och resurssmarta med låg påverkan på klimatet

Klimaträttvisa, samverkan, innovation och kommunikation

Brukardelaktighet är ett viktigt steg i arbetet för att nå klimaträttvisa. Inom förskolan har förskolebarnen varit delaktiga i arbetet med förskolans matstrategi och exempelvis i mindre grupper undersökt och smakat på olika frukter, grönsaker och örter. På Kungsholmens dagliga verksamhet har brukarna involverats i miljöarbetet genom att diskutera miljömålen, och

brukare har arbetsuppgifter direkt kopplade till miljöarbetet. Inom ramen för projektet *Hållbar äldreomsorg på Kungsholmen* har träffar hållits för boende och anhöriga på Kungsholmens boenden för att öka delaktigheten för de äldre i hållbarhetsarbetet.

Genom workshops, utbildningar och nätverksmöten för förvaltningens medarbetare har kunskapen kring hållbarhet och hållbara inköp ökat och kompetensen stärkts. Förskolorna har haft föreläsningar om hållbar matlagning och dialoger kring pedagogers förhållningssätt om hur måltider kan användas som ett lärandeverktyg. Detta har stärkt samarbetet mellan köken och den pedagogiska verksamheten. Kockarna har beställt in extra mycket grönsaker i säsong som ställts i fokus på olika sätt under en vecka för barnen att undersöka, genom måltiderna och genom olika estetiska uttrycksformer. Verksamheter inom socialtjänsten som har sin arbetsplats i Tekniska nämndhuset har gått antingen e-utbildningen *Hållbara kontor* eller *Kungsholmens Checklista för hållbara kontor*. Förvaltningen har sedan 2023 arbetat i projektform med hållbar äldreomsorg för att ta ett samlat grepp om hållbarhet i äldreomsorgens verksamheter. En projektgrupp med representanter från verksamheterna har återkommande träffats för att samverka kring lärande och innovation i hållbarhetsarbetet. Arbetet bedrivs tillsammans med pilotgrupper på enheterna, och temaveckor med workshops har hållits under våren för att sätta ett extra fokus på hållbar äldreomsorg. Utveckling inom särskilda områden, som handskmätning, återvinning för de boende samt hållbara städmetoder bedrivs som pilotprojekt.

Ett internt kommunikationsarbete för hållbarhet har bedrivits under året utifrån *Kungsholmens Checklista* för att minska onödig elförbrukning i lokalerna, checklistan för hållbara kontor samt bordspratere med fråge-quiz om livsmedel och om plast- och förbrukningsmaterial inom projekt Hållbar äldreomsorg. Ett externt kommunikationsarbete har också påbörjats med tema hållbarhet i broschyren Kungsholmen i korthet, som delas ut till kungsholmsbor.

Arbete har pågått tillsammans med EU-projektet *Scale Stockholm* vars huvudsyfte är att utveckla och testa lokala ”omställningsarenor” som metod för att engagera och involvera föreningar och näringsliv i stadens klimatomställning. Workshops och utbildningar har genomförts med Digidem lab om praktiska verktyg och strategier för effektiva samtal med lokala aktörer. Interna workshops har också genomförts i olika konstellationer, främst med fokus på äldreomsorgen, med stöd av Gullers Grupp.

Energieffektiviseringsåtgärder

Verksamheterna har fortlöpande arbetat med att minska sin elförbrukning. Arbetet med ventilation, värme och kyla pågår genom övervakning samt vid behov justering av drifttider och temperaturvärden. Inom flera verksamheter har gamla armaturer bytts ut till LED med klimatinvesteringsmedel. I förskolan har Vita Villan installerat LED-armaturer, LED-paneler och LED-plafonder i hemvister, korridorer, pentry, kök, toaletter och kontor med klimatinvesteringsmedel. Inom socialtjänsten på gruppboendet Strandparken 5-7 har ett tiotal gamla armaturer ersatts med LED, och på daglig verksamhet Västerbroplan 3 har ca två hundra gamla armaturer bytts till LED med tidstyrning och närvarostyrning. Inom äldreomsorgen har Pilträdet ersatt ett femtiotal gamla takarmaturer med LED i matsal och TV-rum. Där har också Micasa bytt belysningsarmaturer i allmänna utrymmen och installerat belysningsstyrning i bland annat garaget. På Serafen har belysningsarmaturer bytts till LED i

allmänna utrymmen. På S:t Eriks Vård och omsorgsboende har ett tiotal gamla armaturer bytts till LED med närvarostyrning.

Plast och engångsprodukter

Informationsfilmen om plast som tagits fram på Kungsholmen och som visats för förvaltningens medarbetare i åtskilliga workshops och möten under året, har genererat en process i verksamheterna för vilka plast- och engångsprodukter som störst skillnad i att ta bort, minska eller ersätta med flergångsprodukter. Förskolorna har minskat användningen av plasthandskar, användandet av plasthandskar bedöms kunna minska ytterligare om exempelvis medarbetare slutar att använda plasthandskar vid tillfällen där det inte anses vara nödvändigt. Ett utvecklingsområde är kompetenshöjande insatser för att kunna minska plastanvändningen inom nämndens alla verksamheter ytterligare.

Inom Kungsholmens dagliga verksamhet har brukare och rekvirenters förståelse för att göra miljömedvetna val vid inköp av varor ökat, något som föranlett att papperstvättlappar används i stället för plast och att tvättbara haklappar har köpts in för att minska användningen av engångsmaterial.

Inom äldreomsorgen har plast- och engångsprodukter ersatts av tvättbara alternativ, såsom liggunderlag, sittunderlag och haklappar. Plastprodukter i köken har bytts ut. Ett pilotprojekt om handskar har genomförts för att mäta rimlig förbrukning av engångshandskar per brukare under ett vårddygn. Resultatet visade på en överförbrukning av handskar som användes i köken.

Livsmedel, matsvinn och matavfall

Staden har under hösten bytt livsmedelssystem från Hantera livs till Tendmill och arbetet med att synkronisera och utveckla systemet pågår. Utfallet för förvaltningens CO₂-avtryck från livsmedel, 1,52 CO₂-ekvivalenter (CO₂e) per kg livsmedel, är avhängigt av att förskolans utsläpp är lågt, 1,21 CO₂e, jämfört med äldreomsorgens resultat som är fortsatt högt, 1,85 CO₂e. Ett kontinuerligt arbete behöver fortsatt bedrivas, med hänsyn tagen till att äldre av hälsoskäl till viss del behöver äta mer CO₂-belastande mat än barn.

Kockar och pedagoger har haft dialog kring åtgången av olika rätter för att svinnet ska vara så litet som möjligt. Tillsammans med barnen har förskolorna infört rutiner för att mäta matsvinn. Detta har blivit en naturlig del av barnens vardag och ett konkret sätt att synliggöra hållbarhetsarbetet. Förskolorna har under året infört den nationella matsvinnsmätningssmodellen från Livsmedelsverket. Förvaltningen ser att det är en större medvetenhet och mindre matsvinn på förskolor där maten lagas jämfört med förskolor som har mottagningskök. Workshops om *Grön och klimatsmart mat* har under året genomförts för verksamheter inom socialtjänsten och äldreomsorgen och för inköpare av livsmedel. Matsvinnsmätningar görs på förvaltningens vård- och omsorgsboenden vår och höst.

Inköp

Flera workshops för äldreomsorgens inköpare har genomförts, vilket blivit startskottet för återkommande nätverksmöten för inköpare av förbrukningsmaterial samt, livsmedel med tema hållbara inköp. En lista med rekommenderade livsmedel ur närings- och miljöperspektiv har tagits fram för äldreomsorgens inköpare, så som också Daglig verksamhet gjort. Under

hösten har ett förvaltningsövergripande nätverk för livsmedel bildats där medarbetare som arbetar med livsmedelsfrågor träffas och delar erfarenheter och utmaningar. Förvaltningen ingår också i projektgruppen för att ta fram stadens nya matprogram (stadens reviderade strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat).

Återvinning

Arbete har pågått i verksamheterna under året för att underlätta återvinningen i arbetsvardagen. Inom socialtjänsten har exempelvis Kungsholmens dagliga verksamhet identifierat vilka platser som ytterligare miljöstationer får plats, och köpt in kärl till dessa samt tagit bort större kärl för brännbart avfall, i syfte att minska risken för felsortering. Äldreomsorgens verksamheter har kompletterat med kärl på olika ställen för att tillgängliggöra ytterligare möjligheter till återvinning. Återvinningsstationer har införskaffats till flera publika utrymmen. Ett servicehus har också arbetat för att öka de boendes möjlighet till återvinning genom att skapa nya rutiner och arbets sätt, bland annat genom att boende fått återvinningskärl utplacerade utanför sin lägenhetsdörr. Dessa har sedan sorterats och tömts av utsedd personal något som har bidragit till att avfallsfraktionerna ökat i mängd och behöver tömmas oftare än tidigare. På detta boende sorteras matavfall nu i gröna påsar genom sopnedkassen.

I syfte att minska transporter genom lokalt nyttjande av restmaterial, har överblivet material från arbeten i park som kunnat nyttjas i en annan park, återanvänts genom att nyttja mellanlagring av material på egen kommunal teknisk yta. I alla parkupprustningar ses möjligheten att renovera och återbruka material över. Vid Tekniska nämndhusets parkmiljö har samtliga betongplattor återanvänts och kommer från demontering i Polishusparken; i Vängåvan har både lekutrustning och trävaror återbrukats i den pågående upprustningen, och i Sysslomansparken har de befintliga naturstenarna plockats upp, mellanlagrats och renoverats innan återsättning. I samband med att Smedsudden fick nya stora buskplanteringar jordförbättrades befintlig jord i så stor utsträckning som möjligt på plats. Detta arbets sätt har sparat in på transporter och minskat behovet av ny jord för att skapa planteringsytorna. Därutöver har växtmaterial omhändertagits från andra delar av staden för att fylla ut och komplettera befintliga perennplanteringar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,52 kg CO2 per kg livsmedel			1,48 kg CO2 per kg livsmedel	1,6 kg CO2 per kg livsmedel	1,6 kg CO2 per kg livsmedel	2024
  Köpt energi i stadens organisation	3,08 GWh			3,26 GWh	3,6 GWh	1 735 GWh	2024

Nämndmål: 2.1.1 Kungsholmens verksamheter är energieffektiva och resurssmarta med låg påverkan på klimatet

 Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att verksamheterna samverkar och bedriver ett fortsatt systematiskt klimatarbete som ytterligare minskar onödig energi- och resursförbrukning.

Energianvändningen i verksamheternas dagliga arbete ska fortsatt effektiviseras. I samverkan med fastighetsägarna fortsätter energieffektiviseringsåtgärder i förvaltningens lokaler genom effektiviserad ventilation och uppvärmning samt utbyte till LED-belysning där så behövs med stöd av sökta klimatmedel. Arbetet med att kartlägga el-abonnemang och energiförbrukning fortsätter.

Användningen av plast och engångsmaterial ska fortsatt minska. I samband med kartläggning ska nu de engångs- och plastprodukter som inte är nödvändiga fasas ut, onödig användning av nödvändiga plast och engångsprodukter minska, flergångsalternativ framför engångsartiklar väljas, förbrukningsartiklar i andra material än plast väljas samt alla plastförpackningar återvinnas. Soppåsar av återvunnen plast ska användas.

Klimatbelastningen från livsmedel och måltider prioriteras fortsatt. Livsmedlens klimatpåverkan följs regelbundet upp, av varje verksamhet som köper in livsmedel, i systemet Hantera livs. Utbildningsinsatser fortsätter inom tema "Grön och klimatsmart mat", med fokus på inköp. Matsvinnsmätningar görs vår och höst i de verksamheter som hanterar mat. Statistik från upphandlade måltidsentreprenörer följs upp regelbundet. Allt matavfall som ändå uppstår ska återvinnas.

Stocket är förstahandsalternativ vid inköp av möbler och inventarier. Alla verksamheter ska återvinna sitt avfall i följande fraktioner: matavfall, plastförpackningar, pappers-, glas och metallförpackningar, pant, batterier, el-avfall, papper, tidningar och kartong. Rutiner för avyttrande av farligt avfall ska finnas och följas. Ett fördjupat arbete med att öka antalet återvinningsfraktioner inom förskolan kommer att pågå under året.

Arbetet kopplar till flera mål i Agenda 2030, som mål 7: Hållbar energi, mål 11: Hållbara städer, mål 12: Hållbar konsumtion och mål 13: Bekämpa klimatförändringarna.

Förväntat resultat

Energiförbrukningen i nämndens lokaler minskar.

Förbrukningen av plast- och engångsprodukter minskar.

Flergångs- och returalternativ väljs i högre grad.

Alla avfallsfraktioner återvinns i verksamheternas lokaler och återbruket ökar.

Klimatbelastningen från livsmedel och måltider minskar.

Andelen ekologiska livsmedel och måltider ökar.

Verksamheternas matsvinn minskar och allt matavfall som ändå uppstår återvinns.

Andelen återbrukat material som används i parkupprustningar och vid underhåll av parkmiljöer ökar.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Alla verksamheter intensifierar det systematiska arbetet för minskad och effektiviserad energianvändning	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Alla verksamheter ska utifrån sina kartläggningar fasa ut onödig användning av plast- och engångsprodukter.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Alla verksamheter som inte kartlagt sin användning av plast- och engångsprodukter gör det, i syfte att identifiera vad som är nödvändigt och vad som kan minska eller upphöra helt.	2023-01-01	2024-12-31	
✓ Förvaltningens medarbetare som har sin arbetsplats i kontorslokal arbetar utifrån checklistan för Hållbara kontor	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Äldreomsorgen minskar onödig förbrukning av engångshandskar i alla verksamheter	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Äldreomsorgens verksamheter genomför en aktivitetsvecka med fokus på Hållbar äldreomsorg.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

● Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen görs utifrån att underliggande nämndmålet med förväntade resultat bedöms uppfyllas helt och att årsmål för en underliggande indikator uppnåtts delvis samt att nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden har genomförts.

Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna under året som har bidragit till måluppfyllelse.

Kungsholmen är en grön och resiliert stadsdel med hög biologisk mångfald

Flera goda exempel finns där barnen i förskolorna getts möjligheter att göra erfarenheter kring ekologi. Många förskolor har egna odlingar där barnen kontinuerligt studerar dessa och funderar tillsammans över vad odlingarna behöver för att må bra och växa. Barnen visar naturen stor omsorg och deras tankar kring hållbarhet synliggörs och utmanas.

Ekologiska livsmedel

Årsmålet för ekologiska livsmedel och måltider har inte nåtts under året, och har sjunkit sedan förra tertialet. Orsaken till ett sämre utfall är upptäckt av felaktig redovisning, som nu rättats till. Förskolan uppnår ett genomsnitt på 73 procent ekologiskt, och Kungsholmens dagliga verksamhet 75 procent (måltider undantaget). Riktade insatser har genomförts kontinuerligt för medarbetare och inköpare av livsmedel. Inköpsprocesser hos utförarverksamheter har reviderats och inköpslistor införts för att öka inköpen av ekologiska och miljömärkta varor.

Inom vissa livsmedelsgrupper finns dock fortfarande ett begränsat ekologiskt utbud. Från verksamheterna finns en efterfrågan på fler ekologiska alternativ från upphandlade leverantörer, särskilt inom varuområdena bröd och fikabröd, fruktkrämer, juice, saft och te

samt olika sorters smörgåspålägg som skinka, korv och ost. Ytterligare försvårande omständigheter för att nå målet är att den ekologiska nivån i upphandlat måltidsavtal ligger på minst 50 procent och att kostnaderna för ekologiska livsmedel ökat under året.

Klimatanpassning

Under våren genomfördes en övergripande kartläggning av de delar av Kungsholmen som väntas påverkas mest av värmeböljor och skyfallsrelaterade risker. Verksamheterna har tagit del av underlaget och använt i den risk- och sårbarhetsanalys som genomförts. Resultatet av analysen visar att verksamheterna har handlingsplaner och rutiner för att hantera värmebölja. Även olika skydd som solfilm, AC och fläktar finns. Särskilda boenden har kylskåp för mediciner. Daglig verksamhet har under året låtit montera solcellsdrivna markiser som säkerställer minskad värmeinstrålning. Sammantaget bedöms verksamheternas förmåga att hantera detta hot som god, men vissa förbättringsområden och sårbarheter existerar fortfarande. En stor del av den samhällsviktiga verksamhetens hantering av värmeböljor är beroende av en fungerande elförsörjning.

Effekter av skyfall bedöms svårare att analysera. Skyfallsmodellen visar att det finns områden inom stadsdelsområdet där det finns stor risk för höga vattenflöden samt några områden där vatten samlas i lågpunkter. Men modellen är översiktlig och kunskapen om skyfallseffekter samt rådigheten över åtgärder är begränsade. Det finns behov av mer detaljerade analyser för att förutsäga specifika översvämningrisker för enskilda områden eller fastigheter. Möjliga framkomlighetsproblem har dock identifierats och rutiner finns om personal har svårt att komma till arbetet eller om leveranser uteblir. Några verksamheter har identifierat åtgärder där fortsatt analys behövs i samverkan med fastighetsägare.

Sammantaget bedöms det som att ett helhetsgrepp och samsyn behövs för att ta sig an skyfallsfrågan och klimatanpassningsarbetet. Ett gott exempel är åtgärderna som genomförts i Råambshovsparken där flera av stadens nämnder och bolag har varit involverade i projektet, bland annat miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden, och Stockholm Vatten och Avfall AB.

Med en klimatudveckling som ger högre temperaturer och ett förändrat nederbördsmonster får stadens grönska en allt viktigare roll för att vi ska kunna leva och må bra i staden. Parker och natur fungerar som en livsviktig infrastruktur som bland annat fördröjer dagvatten, dämpar buller och reglerar temperaturen. Klimatanpassning och dagvattenhantering är en integrerad del av respektive upprustningsprojekt i parker och grönområden som genomförts. Förvaltningen har under året deltagit i stadsbyggnadskontorets arbete med att utreda hur effekter av värmeböljor kan inkluderas och hanteras i stadsutvecklingsprocessen. Utredningen har resulterat i en rapport som bland annat kommer utgöra underlag för kommande uppdatering av stadens klimathandlingsplan.

Genom beviljade medel för klimatinvesteringar har ett arbete påbörjats vid Lidnersplans lekplats som syftar till att minska sårbarheten vid värmebölja genom att minska solinstrålningen. Lekplatsen omdisponeras något för att kunna inrymma trädplantering och en pergola. Arbetet ska färdigställas under vintern, med mindre kompletteringar under nästkommande år. Planering för solskydd på andra lekplatser runtom i

stadsdelsnämndsområdet som är särskilt utsatta för solinstrålning har fortgått. I syfte att minska sårbarheten vid värmebölja har en befintlig dricksvattenfontän renoverats i Kristinebergs strandpark för att möta miljönämndens krav på livsmedelsverksamhet. En ny dricksvattenfontän har också installerats i Fredhällsparken. Under året har dagvatten- och skyfallsanläggningen i Rålambshovsparken kontinuerligt utvärderats och en del mindre förbättringsåtgärder har genomförts, för att minska risk för skador vid kraftiga regn. I programmet för Karlbergskanalen har skyfallsanalys genomförts och förstärkning och säkring av skyfallsvägar är en del av det kommande genomförandet.

Arbetet med att stärka biologisk mångfald och ekosystemtjänster i parkerna har fortsatt under året, genom att bland annat omvandla vissa gräsytor till ängsytor samt genom återplantering av träd på strategiska platser. För att åstadkomma ett hållbart trädbestånd har besiktning, inventering och inmätning av träd fortsatt för att kunna planera för återplantering och förnyring av trädbeståndet. Till följd av tidigare varma och torra somrar har många träd, buskar och perenner i parkerna skadats eller dött. Almsjukan har också medfört att många träd tagits ned.

Som stöd i investeringsplanering och i löpande drift och underhåll av parker och grönområden, används SÅF (stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald). I SÅF:en finns utpekade områden där arbetet med ökad biologisk mångfald är särskilt angeläget. I remissvar och genom medverkan i stadsutvecklingsprojekt verkar nämnden för att nya parker bidrar till en rikare biologisk mångfald.

Särskilda medel för att stärka den biologisk mångfald, har nyttjats för att anlägga nya ängsytor vid Rålambshovsleden och för att plantera in lök i delar av slåtterytorna längs hela parkstråket, från Rålambshovsleden till västra Fredhällsparken. Stråket är utpekade i SÅF. Nya ängsytor har också anlagts vid Tekniska nämndhuset. Medel för stärkt biologisk mångfald har nyttjats för att plantera fler träd och skapa brynzoner med en mångfald av olika buskar vid Smedsudden. Stora arealer av klippt gräs har ställts om till slåtterytor och under perioden har resultatet av detta visat sig med flertalet blommande slänter och stråk, bland annat i Konradsbergsparken, Fredhällsparken, Rålambshovsparken, Norr Mälarstrands parkstråk, längs Rålambsvägen och Rålambshovsleden. Skyltar som informerar om insatser för biologisk mångfald har också placerats ut. Medel för biologisk mångfald har även använts för slyröjning och friställning av ek längs strandstigen på Stora Essingen, där också flertalet fladdermusholkar satts upp.

Under året har löpande kontroll av skötsel och vattning av nyplanterade träd genomförts för att säkra en god etablering, bland annat i Polishusparken, på Smedsudden, Rinmansgården och Rålambshovsparken. Nya träd har planterats i flera parker, bland annat vid Tekniska nämndhuset, Lidnersplan, Smedsudden och i Rålambshovsparken. Två mulmholkar har placerats ut vid naturmarken invid Igeldammgatans slut. Mulmholk är en konstgjord ihålig trädstam som är trivsamt för olika sorters insekter, vilket gynnar den biologiska mångfalden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i	57,9 %			65,44 %	70 %	70 %	2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel							
<p>Analys</p> <p>Anledningen till att siffran sjunkit sedan 2023 är att ett par enheter då felaktigt redovisat för hög procentsats ekologiska inköp. Felet är nu korrigerat. Procentsatsen år 2022 var 56 %, och år 2021 52 %, vilket visar att utvecklingskurvan fortsätter att stiga.</p> <p>Kontinuerliga insatser har pågått under året för verksamheterna inom socialtjänsten och äldreomsorgen som inte når upp till årsmålet, genom workshops för medarbetare och inköpare av livsmedel. Inköpslistor har införts där ekologiskt prioriteras. Arbetet försvåras av att det inom vissa livsmedelsgrupper finns ett begränsat utbud. Ytterligare försvårande omständigheter för att nå utsatt mål är att den ekologiska nivån i upphandlat måltidsavtal ligger på minst 50 procent, och att kostnaderna för ekologiska livsmedel ökat under senaste året.</p>							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska öka andelen höggräs vid ytor som inte används för rekreation. Detta genom att i första hand anlägga ängsmark, i andra hand genom att minska antalet klipptillfällen i stor omfattning, i syfte att öka biologisk mångfald och minska driftkostnader för klippning	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 2.2.1 Kungsholmen är en grön och resilient stadsdel med hög biologisk mångfald

 Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom skötsel och åtgärder som gynnar den biologiska mångfalden och stärker ekosystemtjänster och bidrar till Kungsholmen som en grön och resilient stadsdel.

För att åstadkomma ett hållbart trädbestånd fortsätter arbetet med att besikta, inventera och mäta in träd för att kunna planera för återplantering och föryngring av trädbeståndet. Förvaltningen arbetar systematiskt med att återplantera träd. Parker sköts enligt framtagna skötselplaner för ökad biologisk mångfald. Andelen höggräs ska öka vid ytor som inte används för rekreation i syfte att öka biologisk mångfald, minska driftskostnader och klimatpåverkan vid klippning. Höggräs åstadkoms genom en kombination av att anlägga ängsmark och i stor omfattning minska antalet klipptillfällen. Parker och grönområden anpassas till nya klimatförutsättningar och bidrar till stadens hantering av skyfall och värmeböljor.

Som ett viktigt led i klimatanpassningsarbetet samverkar förvaltningens centrala funktioner inom säkerhet, miljö- och klimat, lokal samt stadsmiljö för att tillsammans kartlägga de delar av stadsdelen som väntas beröras mest av värmeböljor och skyfallsrelaterade risker. Verksamheterna fortsätter sitt förebyggande arbete inför eventuella värmeböljor och skyfall. Beredskap ska finnas för att kunna erbjuda äldre invånare som inte annars har insatser från

äldreomsorgen svalka under värmeböljor.

Genom att fokusera på inköpsprocessen av ekologiska livsmedel inom Grön och klimatsmart mat riktas nu de kontinuerliga utbildningsinsatserna mot att identifiera de utvecklingsområden som finns för att öka andelen inköpta ekologiska livsmedel.

Arbetet sker i enlighet med Agenda 2030, mål 11: Hållbara städer, mål 12: Hållbar konsumtion, mål 14: Hav och marina resurser samt mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald.

Förväntat resultat

Den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna synliggörs och förbättras. Andelen gräsytor som omvandlats till höggärdssytor i stadsdelsområdets parker, i syfte att bidra till stärkt biologisk mångfald, har ökat under året. Grönytor inom stadsdelsområdet stärks. Andelen ekologiska livsmedel ökar. Förvaltningens centrala funktioner samverkar inför värmeböljor och skyfall. Verksamheterna arbetar förebyggande inför värmeböljor och skyfall. Stadsdelsområdets parker, grönområden och verksamheters utemiljöer motverkar negativa effekter av värmeböljor och skyfall för boende och besökare i stadsdelsområdet. Förmågan att hantera skyfall och värmeböljor har förbättrats i parker, grönområden och i verksamheternas utemiljöer.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anläggning av nya ängar och långgräsytor i stråket mellan Rålambshovsleden och Fredhällsparken, förutsatt att medel för biologisk mångfald erhålls.	2024-01-01	2024-12-31	
 Kartläggning av de delar av Kungsholmen som väntas påverkas mest av värmeböljor och skyfallsrelaterade risker.	2024-01-01	2024-12-31	
 Medarbetare som köper in och beställer livsmedel och måltider deltar i kunskapshöjande insatser inom det förvaltningsgemensamma temat Grön och klimatsmart mat	2024-01-01	2024-12-31	
 Ta fram åtgärdsplan för solskydd vid utvalda lekplatser på Kungsholmen, i syfte att minska sårbarheten vid värmebölja, förutsatt att klimatinvesteringsmedel erhålls.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen görs utifrån att underliggande nämndmålet med förväntade resultat bedöms uppfyllas helt.

Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna under året som har bidragit till måluppfyllelse.

Kungsholmens verksamheter använder klimatsmarta och resurseffektiva resor och transporter

Tjänsteresor genomförs med minsta möjliga miljöpåverkan, exempelvis genom promenader, cykel och kollektivtrafik. Medarbetare har fått information om klimatsmarta och resurseffektiva transporter. Vid längre resor har tåg prioriterats. I de fall då bil använts i stället för tåg har det funnits särskilda skäl och dessa resor har godkänts av chef. Vid bilkörning har elbil använts. SL-kort har köpts in till fältassistenter och personal på skolsocialt team plus, eftersom dessa två personalgrupper gör många arbetsresor.

Cykel-åkeri har använts i första hand för transporter. Äldreomsorgen har en hög andel avtalsinköp där avtalen stipulerar klimatsmarta transporter. Hemtjänsten använder el-cyklar för transporter av mat till de äldre, och har under året köpt in fem nya elcyklar. Cykel används för transport av mat mellan förskolor.

Miljökrav har ställts i avtal med drift- och anläggningsentreprenaden. Dessa innehåller bland annat krav på drivmedel till fordon och arbetsmaskiner, användningen av kemiska produkter samt andra material och varor. Under året har ett intensivt arbete pågått för att stärka miljöarbetet hos den ramavtalade entreprenören för parkinvesteringar, bland annat genom uppdaterade fordons- och drivmedelsmallar, krav på att entreprenören ska inkomma med egna aktiviteter för miljöförbättrande arbete och miljörevision av entreprenörens fordon och arbetsmaskiner i ett av de större projekten, parkytorna kring Tekniska nämndhuset. Uppföljning av åtgärder och förbättringar fortsätter under 2025.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska redogöra för hur långt arbetet kommit med utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten, i så väl upphandlingar som egen regi, för att nå en fossilfri organisation 2030	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 2.3.1 Kungsholmens verksamheter använder klimatsmarta och resurseffektiva resor och transporter

 Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att Kungsholmens verksamheter och medarbetare använder klimatsmarta transportsätt såsom cykel, gång och kollektivtrafik vid leveranser, transporter och i tjänsteresor.

Klimatsmarta och miljöeffektiva leveranser och transporter efterfrågas vid beställning och upphandling. Cykelåkeri används i första hand där det är möjligt. Verksamheterna använder elcyklar för transport av matlådor. Elcyklar och elbilar finns att tillgå. Bilpooler används inom socialtjänstavdelningen. Digitala möten är ett förstahandsval vid möten på annan ort, och tåg är används i första hand vid tjänsteresor.

Samarbetet fortgår med drift- och anläggningsentreprenör i park för en effektivare logistik och för att minska transporter, samt för att inspirera till att använda fossilbränsle fria maskiner och verktyg.

Arbetet med klimatsmarta och resurseffektiva resor och transporter kopplar till flera mål i Agenda 2030 så som mål 3: God hälsa, mål 11: Hållbara städer, mål 12: Hållbar konsumtion och mål 13: Bekämpa klimatförändringarna.

Förväntat resultat

Verksamheternas transporter är klimatsmarta.

Cykel, gång och kollektivtrafik används i första hand vid tjänsteresor

Verksamheterna använder el-cyklar för transport av matlådor när det är möjligt.

Cykelåkeri används för transporter när det är möjligt.

Krav ställs på fossilfria transporter i all verksamhet för personer med funktionsnedsättning samt äldreomsorg, oavsett driftsform.

Digitala möten är ett förstahandsval vid möten på annan ort

Tjänsteresor sker med tåg när det är möjligt.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt under året.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmsbornas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt.

Bedömningen görs utifrån att underliggande nämndmålet med förväntade resultat bedöms uppfyllas helt samt att nämndens aktivitet som bidrar till måluppfyllnaden har genomförts.

Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna under året som har bidragit till måluppfyllelse.

Giffria miljöer, ren luft och rent vatten främjar kungsholmsbornas hälsa

Verksamheterna köper som regel miljömärkta produkter för disk, tvätt och städ. Inom socialtjänsten har exempelvis enheter regelbundet sett över alla kemikalier som används. För att undvika att unga personer ska komma i kontakt med farliga kemikalier har fritidsgården köpt in miljömärkta och parfymfria produkter och inom daglig verksamhet har miljömärkta och parfymfria produkter tagits upp med deltagarna. En framtagna lista med parfymfria och miljömärkta varor används för att i första hand välja dessa produkter. Inga frånsteg från den listan har uppmärksammats under året.

Verksamheterna har regelbundet uppdaterat kemikalieinnehav i stadens kemikaliesystem Chemsoft och strävar kontinuerligt för att köpa miljömärkta disk-, städ- och tvätt-kemikalier.

Chemsoft har under året tagits upp inom äldreomsorgens verksamheter genom projekt *Hållbar äldreomsorg*. Kemikalier har ingått som ett viktigt område i samband med workshops om livsmedel och plast. Miljömärkt tvättmedel har varit i särskilt fokus liksom rätt dosering av detta. Ett fortsatt utvecklingsområde är att rapporteringen av användandet av riskminskningsämnen och utfasningsämnen, i de fall det förekommer, förbättras och genomförs av alla verksamheter.

Under året har ett aktivt kommunikationsarbete bedrivits för att animaliskt livsmedel som köps in ska följa rådande krav på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning.

Miljövänligt material har använts i parkerna och gammalt material som inte uppfyller stadens miljökrav har succesivt bytts ut. Vid investeringsprojekt i parker och grönområden väljs miljömässigt hållbara produkter i största möjliga mån. Vid tillämpbara investeringsprojekt upprättas dessutom loggböcker i byggvarubedömningen, där utrustning och material dokumenteras med syfte att säkerställa att godkända produkter används.

Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) bidrar till fördröjning och rening av dagvatten i parkerna, samtidigt som det avlastar det omgivande ledningsnätet i gatumiljön, samt gynnar växtlivet. I upprustningsprojekt i parker ses möjligheten över för att förbättra det lokala omhändertagandet av dagvatten. Befintliga rännalar, stenkistor och planteringar i parkerna ses också kontinuerligt över i syfte att förbättra LOD.

Regnparken i Rålambshovsparken syftar till att bättre kunna ta hand om dagvatten och skyfall. Under året har justeringar och mindre förbättringar genomförts, för att minska erosionsproblem till följd av de stora mängder dagvatten som leds in från trafikytorna på Lilla Västerbron och Västerbronedfarten. Förvaltningen har deltagit i Miljöförvaltningens arbete om samverkan kring renare vatten, kopplat till de Lokala åtgärdsprogrammen (LÅP) och gått vidare med att planera för ett kommande projekt kring våtmark i den nedre delen av Fredhällsparken, som är utpekad åtgärd i LÅP Riddarfjärden. I programmet för Karlbergskanalen det tydliggjorts att arbetet med förstärkningsåtgärder vid Karlbergssjön och kanalen ska bidra till förbättrade akvatiska livsmiljöer, vilket nu också är ett tydligt för det kommande genomförandet. Loggbok i Byggvarubedömningen har förts inom ramen upprustningen av Vängåvans lekplats på Stora Essingen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avslutade bygg- och anläggningsentreprenader där varor miljöbedömts och loggats i Byggvarubedömningen	100 %				100 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2024

Nämndmål: 2.4.1 Gifrfria miljöer, ren luft och rent vatten främjar kungsholmsbornas hälsa

 Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att verksamheterna bedriver ett systematiskt och intensifierat arbete för att fasa ut skadliga, svårnedbrytbara och hormonstörande ämnen.

Skadliga material och onödig plast ska fasas ut. Endast miljömärkta kemikalier köps in, utom i de fall då det finns synnerliga skäl till undantag.

Registrering av kemiska produkter i kemikaliesystemet Chemsoft sker regelbundet på alla enheter, med kontinuerligt utbyte av kemikalier som markerats gula eller röda i Chemsoft.

Byggvaror vid bygg- och anläggningsentreprenader ska vara godkända i enlighet med stadens byggvarubedömning och loggböcker upprättas för tillämpbara projekt. Förbättrad lokalt omhändertagande av dagvatten bidrar till fördröjning och rening av dagvatten i parkerna.

Arbetet sker i enlighet med flera mål i Agenda 2030 som mål 3: God hälsa, mål 6: Rent vatten, mål 14: Hav och marina resurser, samt mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald, som är särskilt relevanta i arbetet för giftfria miljöer.

Förväntat resultat

Kemikalieprodukter som köps in (bland annat disk-, tvätt- och städprodukter) är miljömärkta och parfymfria.

Stadens kemikaliehanteringssystem Chemsoft används regelbundet i alla verksamhetslokaler. De livsmedel som finns i verksamheten följer rådande krav på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning.

Material i parkerna är miljövänliga och miljömässigt hållbara.

Lokalt omhändertagande av dagvatten i parkerna bidrar till fördröjning och rening av dagvatten.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningens verksamheter uppdaterar regelbundet sitt kemikalieinnehav i stadens kemikaliesystem Chemsoft	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet *Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla* uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att sju mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet har uppfyllts.

Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

● Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen görs utifrån att underliggande nämndmålet med förväntade resultat bedöms uppfyllas helt och att årsmål för indikatorer uppnåtts.

Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna under året som har bidragit till måloppfyllelse.

Nämndens ekonomi lägger grunden för en jämlik välfärd

Bokslut 2024 visar nettokostnader om 1 412,7 mnkr, vilket ger ett överskott för nämnden med 23,9 mnkr före resultatdispositioner. Efter resultatöverföringar redovisar nämnden nettokostnader om 1 422,5 mnkr vilket ger ett överskott om 14,1 mnkr. Överskottet finns framförallt inom äldreomsorgens beställarverksamhet som en följd av bland annat betydligt färre köp av platser vid vård- och omsorgsboende jämfört med budgeterat för helåret 2024. Även verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning visar ett större överskott. Verksamheter som visar underskott är ekonomiskt bistånd, individ- och familjeomsorgen samt stadsmiljö.

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet för ett förbättrat resultat om 9,1 mnkr. Förbättringen hör bland annat samman med att verksamhetsområde ekonomiskt bistånd erhöll ej väntade bidrag. Inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning avslutades ett antal insatser under hösten för vilka erhöles budget via de årliga mätningarna. Inom äldreomsorgen erhöles stadsbidrag för andel timavlönde motsvarande ett högre belopp än väntat.

Antal inskrivna barn inom förskolan har varit stabilt under året och följer planeringen för 2024. Antalet inskrivna minskade med fyra barn 2024. Fördelningen mellan antal inskrivna barn var 52 procent i kommunala och 48 procent i privata förskolor. Barnomsorgsgarantin uppfylldes under hela året.

Inom stadsmiljö har verksamheten haft möjlighet att åtgärda reparationer i plaskdammar, reparation på träkonstruktioner, slyröjning för att motverka bosättning, återplantering i paradytor samt förbättring av renhållningen. Det möjliggörs av planerat budgetöverskridande kopplat till andra verksamheters överskott som av engångskaraktär. Även åtgärder på bryggor samt markåtgärder kopplat till konsekvenser av dagvatten/vattenavrinning har kunnat genomföras.

Verksamheterna har under året påverkats av ökade kostnader för lokaler, livsmedel liksom ökande lönekostnader, vilket särskilt påverkar de personalintensiva utförarverksamheterna.

För att säkerställa en långsiktig hållbar ekonomi pågår ett kontinuerligt arbete med

ekonomiska analyser och stöd till chefer i samband med prognosarbetet. Detta bedöms bidra till både en effektiv resursanvändning och ökad resursmedvetenhet. Arbetet har fortgått för en god prognossäkerhet genom intern samverkan och kontinuerliga avstämningar med budgetansvariga chefer. Åtgärder har vidtagits vid behov för att säkerställa en stark och hållbar ekonomi.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	99 %			99,6 %	100 %	100 %	VB 2024
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	98,3 %			98,8 %	100 %	100 %	VB 2024
  Nämndens prognossäkerhet T2	-1 %			0 %	+/-1 %	+/- 1 %	2024

Nämndmål: 3.1.1 Nämndens ekonomi lägger grunden för en jämlik välfärd

 Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att verksamheterna bedrivs inom beslutad budgetram, med god kvalitet, en effektiv organisation utifrån uppdraget och utifrån kungsholmsbors behov.

Ekonomistyrningen är tydlig genom att den följer ansvarsnivåerna. Ekonomiuppföljningar genomförs månadsvis med stöd av economicontroller och verksamheternas kostnader och kvalitet jämförs kontinuerligt. Vid ett befarat underskott vidtas åtgärder.

Lokalförsörjningen planeras utifrån en helhetssyn på nämndens totala behov och ekonomi. Underhåll sker löpande. Lokaler som kan samutnyttjas identifieras.

Förväntat resultat

God prognossäkerhet och en budget i balans.

Chefer vidtar åtgärder vid befarat underskott och genomför anpassningar inom budgetramen. En effektiv lokalplanering som bidrar till en stabil ekonomi och en välfungerande verksamhet.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att de förväntade resultaten har nåtts.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen görs utifrån att underliggande nämndmålet med förväntade resultat bedöms uppfyllas helt och att årsmål för fyra indikatorer uppnåtts helt och två delvis samt att aktiviteter som bidrar till måluppfyllelsen har genomförts.

Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna under året som har bidragit till måluppfyllelse

Invanarna på Kungsholmen har jobb och försörjer sig själva.

Hushåll med barn utgör en liten andel av biståndstagare på Kungsholmen och har varit oförändrat under året jämfört med föregående år. Barnrättsperspektivet är rådande och insatserna har fokuserat på att stärka familjernas självförsörjningsförmåga och säkerställa barns rätt till en trygg uppväxt.

Förhöjd riksnorm, hyreshöjningar och förhöjt bostadsbidrag till barnfamiljer har lett till ökade kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd under året. Antalet biståndsmottagande hushåll har varit relativt stabilt och ensamstående män fortsätter att utgöra den största gruppen bland biståndstagare. Arbetssökande utgör den målgrupp som har ökat mest under året men det totala behovet av bistånd är fortsatt lägre än i andra delar av staden. Andelen hushåll med långvarigt behov av bistånd har ökat något under verksamhetsåret men är fortfarande lågt.

För att minska behov av ekonomiskt bistånd på såväl kort som lång sikt har stärkt samverkan och effektiva arbetssätt varit i fokus för att kunna erbjuda effektiva insatser.

Mottagningsprocessen har utvecklats så att personer med god arbetsmarknadsanknytning skyndsamt remitterats till Jobbtorg för tidiga insatser. Den intensifierade samverkan med Jobbtorg syftar till att minska långa väntetider och uteblivna inskrivningsmöten. Samarbeten, bland annat projekt Stockholmskraften, har påbörjats med syfte att stärka stödet till personer som varit arbetslösa under längre tid. Samarbetet med Arbetsförmedlingen och Kommunhubben har fördjupats genom regelbundna ärendegenomgångar och planeringsmöten och arbetet med samordnad individuell plan har utvecklats för att samordna insatser med andra huvudmän.

Arbetet med aktivitetsförmågeutredningar (AFU) har gett goda resultat. Under 2023 genomfördes åtta AFU. Resultaten av dessa visar att sju av åtta rekommenderades att ansöka om sjukersättning helt eller delvis, två fick avslag och en rekommenderades annan insats. Under 2024 har ytterligare åtta AFU påbörjats. Ytterligare arbetssätt för att möjliggöra tidigt stöd och motverka långvarigt behov av ekonomiskt bistånd har varit införandet av sms-påminnelser, vilket har minskat bortfall av möten och underlättat i kommunikationen med klienter. Ett beredskapsrum har inrättats i anslutning till receptionen för att snabbt kunna hantera akuta frågor och har också bidragit till förbättrad samverkan inom socialtjänsten. En ökad användning av stadens e-tjänst för ansökan om ekonomiskt bistånd har bidragit till ökad service, jämlikhet och effektivare handläggning, samtidigt som det frigjort tid för

socialsekreterare att prioritera planerings- och uppföljningsmöten.

Under hösten 2024 genomfördes en genomlysning av enheten ekonomiskt bistånd och arbete med fokus på arbetet med klienter. Syftet var att vidareutveckla arbetssätt och uppföljning utifrån identifierade utmaningar för att effektivisera resursanvändningen och säkerställa ändamålsenliga och effektiva arbetsprocesser. Slutsatser som framkom var bland annat att enheten behöver fortsätta optimera sina resurser och effektivisera arbetssätt för målgrupper, göra målgrupps- och insatsanalys samt stärka samverkan internt med enheter inom förvaltningarna men även med Jobbtorg. Resultaten ligger till grund för det fortsatta arbetet under 2025 med fokus på att genomföra målgrupps- och insatsanalys samt stärka samverkan.

Under året har *Överenskommelse om samordnad handläggning av försörjningsstöd och arbetsmarknadsåtgärder* reviderats tillsammans med Norra innerstadens stadsdelsförvaltning. Överenskommelsen reglerar hur verksamheten styrs och följs upp samt hur kostnader fördelas. Till överenskommelsen har också en Arbetsordning upprättats.

Feriearbete

Under året har ambitionen och årsmålet för feriearbeten höjts från 210 till 230, varav 200 av dessa arbetsplatstillfällen erbjöds under sommarlovet. 614 ungdomar sökte feriearbete och 232 ungdomar erbjöds anställning i stadens regi (två avbröt sin anställning och platserna erbjöds till två andra). Sammanlagt tillhandahölls 272 platser för feriejobb, vilket är två färre än 2023. Inför 2025 har ambitionen höjts ytterligare och 350 platser för feriejobb kommer erjudas.

Ungdomar med funktionsnedsättning och sociala skäl prioriteras i tilldelningen av platser. Samtliga 35 sökande erbjöds plats, 30 skrev på avtal och alla utom en fullföljde anställningen. Inom förvaltningen har förskolor, parklekar, daglig verksamhet, grupp- och servicebostäder och samtliga verksamheter inom äldreomsorgen tagit emot feriearbetande ungdomar under sommaren.

Varje år genomför Stockholm stad en undersökning om feriejobb som genomförts under sommaren, syftet är att följa upp kvaliteten i stadens verksamheter. Resultaten som redovisas avser anställningar både i egen regi och för andra verksamheter som tillhandahållits av Kungsholmen. Majoriteten av anställningarna har varit i förvaltningens egna verksamheter och därav bedöms resultatet ändå ge en indikation för hur feriearbetarna som fått feriearbete i förvaltningens verksamheter har upplevt anställningen. Resultaten visar att majoriteten av feriejobbarna trivdes med sina arbetsuppgifter och att arbetsuppgifterna var meningsfulla. Resultaten visar också att majoriteten av feriejobbarna tycker att feriejobbet har bidragit till att de lärt sig nya saker samt att de tror att feriejobbet har ökat deras möjligheter att få jobb i framtiden.

Budget- och skuldrådgivning

Budget- och skuldrådgivningen bedrivs av Norra innerstaden enligt ett samverkansavtal med Kungsholmens stadsdelsförvaltning. Verksamhetssystemet kan inte ta fram statistik separat för Kungsholmen utan innefattar såväl Kungsholmen som Norra innerstaden och Södermalm. Sammanlagt har 466 nya ärenden inkommit under året, varav nio är återaktiverade ärenden. 317 ärenden har avslutats och en klar majoritet av de som fått hjälp från budget- och

skuldrådgivarna är nöjda med stödet. Budget- och skuldrådgivarna har noterat en minskning av ärenden med spelberoende, det är också färre barnfamiljer än tidigare. Under 2025 kommer budget- och skuldrådgivningen att fokusera på utåtriktat arbete mot målgruppen unga vuxna då det uppmärksammats att kunskap om privatekonomi är begränsad inom denna grupp.

Konsumentvägledning

Konsumentvägledning har tillhandahållits enligt avtal av Idéla Kunskapscentrum AB för stadsdelsförvaltningarna Kungsholmen, Norra innerstaden, Södermalm och Farsta. Under det gångna året har 490 kontakttillfällen förekommit för Kungsholmens stadsdelsområde och 298 ärenden har inkommit i olika konsumenträttsliga frågor. Detta är ökning jämfört med förra årets 365 kontakttillfällen. En möjlig orsak till ökningen kan vara att konsumenterna behöver vara mer medvetna i tider då hushållsekonomin påverkas av höjda kostnader för el, hyra och mat. De två mest förekommande konsumenträttsliga frågorna har handlat om problem med boende och frågor om fordon, vilket är samma som förra året. Utöver konsumentvägledning har verksamheten också tillhandahållit månadens konsumentfråga som månatligen har publicerats på webben. Frågan innehåller ett aktuellt ämne inom olika konsumenträttsliga områden i ett förebyggande syfte.

En attraktiv och trygg närmiljö bidrar till att företag och näringsliv etablerar sig på Kungsholmen

Arbetet utgår från Stockholms stads näringslivspolicy. Äldreomsorgen är en akademisk nod i syfte för att kunna driva utvecklingen av äldreomsorgen i Stockholms stad. Detta innebär deltagande i forskningsprojekt, kompetensutveckla medarbetare och ta emot studenter och elever i verksamheterna, såsom sjuksköterskor, arbetsterapeuter, fysioterapeuter och undersköterskor. Därutöver tar socialtjänsten och förskolan emot studenter till verksamhetsförlagd utbildning (VFU) från aktuella lärosäten, vilket bedöms bidra till att öka tillgången till arbetskraft med relevant kompetens, som är ett av näringslivspolicyns fokusområden.

Samarbetet med fokus på hållbarhet med några företag som verkar inom stadsdelsområdet och som påbörjades under 2023 fortgår. Miljö- och klimatstrateg deltar i ett nätverk med företagare, bland annat Strawberry, och delar exempel på hållbarhetsarbetet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,29 %	0,41 %	0,29 %	0,28 %	0,3 %	1,5 %	VB 2024
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,23 %	0,27 %	0,29 %	0,21 %	0,22 %	1,0 %	VB 2024
<p>Analys</p> <p>Utfallet ligger precis under årsmålet. Andelen vuxna med långvarigt bistånd i förhållande till samtliga vuxna invånare har varit stabil under året men med en marginell uppgång. Under året har arbetet varit inriktat på att stödja personer med långvarigt bistånd till självförsörjning. Genomförda aktivitetsförmågeutredningar och arbetet med samordnad individuell planering har gett positiva resultat. Dessa åtgärder bedöms som effektiva och kommer fortsätta under nästa år för att fler ska uppnå självförsörjning.</p>							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	272			274	250 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	6			5	5 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	156 st			210 st	190 st	Tas fram av nämnd	VB 2024
Analys Antal studenter som gör sin VFU (verksamhetsförlagda utbildning) och elever som gör sin APL (arbetsplatsförlagda utbildning) inom verksamheterna har sjunkit de senaste två åren. En orsak till att antalet har sjunkit är bland annat att äldreomsorgen, som är den verksamhet som har möjlighet att erbjuda flest platser, har beslutat om nedläggning av ett av servicehusen. En ytterligare orsak är Sophiahemmet högskolas ändrade utbildningsplan, som inneburit att förvaltningen sedan hösten 2023 tagit VFU-studenter emot under en VFU period i andra terminen istället för tre, vilket medfört att mottagandet av sjuksköterskestudenter har minskat.							
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	232 st	124 st	108 st	240 st	230 st	11 000 st	VB 2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna arbeta aktivt för att ungdomar får feriejobb i andra stadsdelsområden än där de bor	2024-01-01	2024-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med socialnämnden utreda nuvarande organisation och ansvarsfördelning för den arbetsmarknadspolitiska insatsen skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA)	2024-01-01	2024-06-30	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att med förstärkt handledarskap erbjuda feriearbeten till yngre äldre och utifrån denna utredning pröva om det ska genomföras en pilotverksamhet under året	2024-01-01	2024-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholm Business Region och stadsdelsnämnderna arbeta uppsökande mot lokalt näringsliv utifrån stadens fokusområden och i city	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 3.2.1 Invånarna på Kungsholmen har jobb och försörjer sig själva.

 Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att personer som uppbär ekonomiskt bistånd får stöd och individuellt utformade insatser för att nå egen försörjning.

Arbetet utgår från målen i Agenda 2030. Ekonomiskt bistånd samt stöd och insatser som möjliggör egen försörjning och hållbara boendelösningar bidrar till mål 1 ingen fattigdom, mål 2 ingen hunger, mål 5 jämställdhet, mål 10 minskad ojämlikhet och mål 11 hållbara städer och samhällen.

Barns behov och situation uppmärksammas särskilt i hushåll där barn ingår. Fokus läggs på att utveckla arbetssätt för att motverka långvarigt behov av ekonomiskt bistånd till följd av arbetslöshet, sjukskrivning eller sociala och medicinska hinder. Arbetet sker i samverkan med Jobbtorg, Samordningsförbundet och Region Stockholm. Förvaltningen bistår i arbetet med att utöka Stockholmsjobben.

Förvaltningen deltar i pilotprojekt för implementering av e-ansökan samt genomförande av metoden förenklad ansökan i syfte att förenkla handlägningsprocessen och minimera kravet på verifierade dokument.

Utbetalning av ekonomiskt bistånd ska ske på rätt grunder och felaktiga utbetalningar ska förebyggas, bland annat genom att skapa förutsättningar för de sökande att göra rätt från början.

Information om och hänvisning till stadens konsumentvägledare samt budget- och skuldvägledare för vägledning i frågor som rör vardagsekonomi och hantering av skulder ges. Kungsholmens stadsdelsförvaltnings Facebook-sida sprider information om budget- och skuldvägledarnas arbete för att möjliggöra för fler att få kännedom om stödet de kan erbjuda.

Samhällsvägledning erbjuds till nyanlända i syfte att stötta mot egen försörjning och stadigvarande boende. Stödet skapar förutsättningar för nyanlända att bli självständiga, självförsörjande och etablerade i samhället. Arbetet bedrivs i samverkan med både interna och externa samverkanspartners.

För att unga ska få en möjlighet till arbetslivserfarenhet och komma i kontakt med arbetsmarknaden tillhandhålls feriejobb för ungdomar som bor på Kungsholmen och ungdomar från andra stadsdelsområden. Antalet platser för feriejobb ska öka och erbjuds under sommar-, höst- och jullov. Unga med funktionsnedsättning eller sociala skäl ska prioriteras i tilldelningen av platser. Under året ska feriearbetarnas upplevelse av anställningen undersökas för att säkerställa att de får ett bra mottagande samt får intresse för yrket inför framtiden.

Förväntat resultat

Barn bor i familjer som är självförsörjande
Få hushåll har behov av ekonomiskt bistånd
Få hushåll har behov av långvarigt ekonomiskt bistånd
Antalet tillhandahållna feriejobb ökar (jmf 2023)

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att de förväntade resultaten har nåtts.

Nämndmål: 3.2.2 En attraktiv och trygg närmiljö bidrar till att företag och näringsliv etablerar sig på Kungsholmen

 Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom kontinuerlig samverkan och dialog med Kungsholmens lokala näringsliv.

Företagarföreningar och entreprenörer inbjuds till att samverka kring utpekade områden för platssamverkan på Kungsholmen, och trygghetsvandringar genomförs i samverkan. En kontinuerlig samverkan och dialog med det lokala näringslivet förs för att skapa en attraktiv och trygg närmiljö. Trygghetsskapande åtgärder i den fysiska stadsmiljön samt det socialt preventiva arbetet bidrar till att ge bättre förutsättningar för företagandet och därigenom till en mer hållbar stadsutveckling. Förvaltningen har en kontinuerlig dialog och uppföljning av de företag som bedriver verksamhet på entreprenad inom nämndens ansvarsområden.

Det förebyggande arbetet för att skapa ett tryggt stadsdelsområde berör mål 5, jämställdhet, mål 10, minskad ojämlikhet, mål 11, hållbara städer och samhällen samt mål 16, fredliga och inkluderande samhällen i Agenda 2030. Att näringslivet etablerar sig inom stadsdelsområdet ger effekt på flera av hållbarhetsmålen.

Förväntat resultat

Företagarföreningar och entreprenörer på Kungsholmen upplever ett fungerande samarbete med nämnden

Det lokala näringslivet har erbjudits att vara delaktiga i trygghetsskapande insatser

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts. Bedömningen grundas på två av tre aktiviteter har genomförts och att de förväntade resultaten har nåtts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen undersöker ungdomarnas upplevelse av ferieställningen på arbetsplatser i egen regi.	2024-01-01	2024-12-31	
 Under året utreda om det finns behov och förutsättningar för att organisera samtal mellan stadens tekniska förvaltningar och företag som verkar på Kungsholmen	2024-01-01	2024-12-31	
 Välkomst- och informationsbrev ska skickas till nya företagare som etablerar sig på Kungsholmen	2024-01-01	2024-12-31	Avvikelse
Analys			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
På stadens näringslivsnätverk i september framkom att rutinen med att skicka informationsbrev till nya företagare har lagts på is. Aktiviteten har därför inte genomförts då förvaltningen inte har någon information om nyetablerade företag inom stadsdelsnämndsområdet.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsmålet uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att av tre KF-indikatorer så uppfylls årsmålet helt för en, delvis för en och inte alls för en. Bedömningen grundar sig vidare på att de två underliggande nämndmålen bedöms uppfylls helt samt att nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse har genomförts. Bedömningen grundar sig också på att det sker ett arbete med att planera för ett varaktigt boende i de ärenden där boendefrågan är aktuell. Både vuxna och barnfamiljer får stöd till hållbara boendelösningar, men i de fall situationen är akut har boende i akut logi och på hotell/vandrarhem erbjudits. Det har också säkerställts att de barn som berörs av vräkning har haft sin boendesituation tryggad.

Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna under året som har bidragit till måluppfyllelse

Kungsholmsborna har ett hållbart boende

Under året har sex barnfamiljer beviljats bistånd till vandrarhem/hotell, vilket är en liten ökning jämfört med föregående år. Två barnfamiljer har avhysts, inget av de berörda barnen bodde på adresserna för avhysning. Barnfamiljer som riskerar att hamna i osäkra boendeförhållanden har erbjudits stöd och planering för ett varaktigt boende. Den interna samverkan inom socialtjänsten är central i detta arbete. När det bedöms som motiverat utifrån barnets behov, finns möjlighet att ställa familjen i kö till en bostad genom SHIS. En kartläggning av samtliga barnfamiljer med boende genom SHIS har genomförts under året, de boende fick stöd för att på sikt kunna överta sina kontrakt.

För personer som befinner sig i eller riskerar att hamna i hemlöshet arbetar socialtjänsten med att motivera till och erbjuda andra hållbara boendelösningar. Exempelvis har Bostad först, träningslägenhet och olika former av stödboenden erbjudits. Det följs regelbundet upp att det finns en planering mot hållbart boende där boendefrågan är aktuell. Klienter har också fått vägledning kring vardagsekonomi som en del i stödet med boendefrågor, bland annat har klienter fått kontakt med budget- och skuldrådgivare samt haft möjlighet att få råd och stöd i olika frågor på Mötesplats Kungsholmen (se mål 1.3.2 för mer information om Mötesplats Kungsholmen).

Den interna samverkan inom nämnden har stärkts genom en framtagen gemensam struktur för den fortsatta samverkan, i syfte att förebygga hemlöshet och vräkningar.

Personer i akut logi får stöd till självförsörjning och motiveras till mer långsiktiga boendelösningar. I jämförelse med 2023 har antalet personer i akut logi minskat men antalet

nätter har däremot ökat markant. Ökningen avser främst slutet av året då ett par klienter avbröt sina boendeplaceringar, arbete pågår med att hitta nya hållbara boendelösningar. För att motverka fortsatt ökning arbetar förvaltningen med att följa upp att det finns en aktuell planering mot ett hållbart boendet samt erbjuder stöd för att klienten ska klara av det egna boendet.

Andelen avhysningar som kunnat avvärjas har ökat jämfört med föregående år. Den sammantagna bedömningen är att det vräkningsförebyggande arbetet bidrar till att motverka avhysningar. Förvaltningen erbjuder stöd och information, bland annat i hyresrättsliga frågor, till de som riskerar att förlora sitt hyreskontrakt. Uppsökande arbete har bedrivits av äldrekuratorer och behandlingsassistenter och de har erbjudit praktiskt stöd, vilket har haft en positiv inverkan för att förhindra vräkningar. Hyresskulder följs också upp regelbundet för de som har insats försöks- eller träningslägenhet. Personer som blir avhysta tillfrågas om de är i behov av akut logi, är i behov av stöd från socialtjänsten eller andra myndigheter eller om de har ett annat boende ordnat.

En kartläggning av boendebeslut genomförts för personer med funktionsnedsättning. Syftet är att möjliggöra för personer att komma vidare i boendekedjan och uppnå ett så självständigt boende som möjligt. Hittills har fyra brukare med beslut om boende som kan vara aktuella för att gå vidare i boendekedjan identifierats. En av dessa har under hösten flyttat från en gruppboende till en serviceboende. Under 2025 fortsätter arbetet genom samtal med brukare och företrädare för att undersöka om intresse finns att byta boendeform.

Under året har en ny serviceboende med åtta lägenheter inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning öppnats.

Micasa har bedömt att fastigheten Trossen 13 är i behov av omfattande renovering. I fastigheten inryms vård- och omsorgsboendet Alströmerhemmet och servicehuset Fridhemmet. Ett inriktningsbeslut antogs under 2024 att fastigheten ska renoveras och efter genomförd renovering inrymma ett vård- och omsorgsboende och seniorbostäder, i stället för servicehus. Seniorbostäder är en förebyggande åtgärd som kan skjuta upp behovet av servicehus eller vård- och omsorgsboende. Renoveringen har bedömts vara så omfattande att fastigheten under perioden renoveringen kommer att pågå, behöver utrymmas, uppskattningsvis från och med mitten av år 2026. Arbetet har pågått under året för att hitta ett evakueringsboende för Alströmerhemmet, samt informera och stötta boende, anhöriga och medarbetare. Ett trettiotal har hittills flyttat från Fridhemmets servicehus.

Behov av samhällsservice och parkmiljöer uppmärksammas tidigt i samhällsplaneringen

Det är angeläget att i stadsutvecklingen tidigt beakta och samordna nämndernas behov av förskoleplatser, bostäder med särskild service, vård- och omsorgsboenden, seniorbostäder samt parker och grönområden. Förvaltningen har därför aktivt deltagit i stadsbyggnadskontorets, exploateringskontorets och trafikkontorets arbete med utveckling av Kungsholmens stadsutvecklingsområden.

Under året har fokus varit på stadsutvecklingen i Kristineberg, Primusområdet på Lilla Essingen och Ångtvätten på Stora Essingen och nämnden har under året bland annat granskat

och lämnat synpunkter på systemhandlingar och bygghandlingar av Stadshagstorget, Ångtvättens strandpromenad och Tegelbrukets nya park, samt Kristinebergshöjden och delar av Primusområdet. I Stadshagen har nya Victoria Benedictssons park öppnat och delar av skötseln har övertagits av nämnden. Nämnden har tillsammans med stadens övriga nämnder även lämnat synpunkter i samband med Region Stockholms samråd om en ny tunnelbana från Fridhemsplan till Älvsjö.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avhysningar som kunnat avväjas efter inkommit meddelande till förvaltningen från hyresvärderna	68,75 %			70 %	68 %	Tas fram av nämnd	VB 2024
  Antal barnfamiljer som beviljats tillfälligt boende på hotell/vandrarhem	6			5	5	Tas fram av nämnd	2024
Analys Årsmålet nås inte helt. Varför antalet barnfamiljer som beviljats tillfälligt boende har ökat, kommer följas upp under 2025. Bistånd till akut logi beviljas när barnfamiljer står helt utan andra boendelösningar. Förvaltningen arbetar för att tiden på vandrarhem/hotell ska vara kortvarig samt erbjuder stöd för att hushållet ska uppnå självförsörjning och flytta till ett mer varaktigt boende.							
  Antal vräkningar som berör barn	2			2	0	Tas fram av nämnd	2024
Analys Årsmålet uppnås inte. Barn berörs av vräkning om barnets boendesituation eller möjlighet till umgänge med någon av föräldrarna kan påverkas av vräkningen. Det berörda barnet kan vara stadigvarande boende, växelvis boende eller umgängesbarn. Det är inte avgörande om eller hur ofta barnet sover hos föräldern. Inget av de barn som berördes av vräkning under 2024 bodde på adresserna för vräkning, utan hade boendesituationen tryggad.							

Nämndmål: 3.3.1 Kungsholmsborna har ett hållbart boende.

 Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att ta krafttag mot och arbeta för stadens nollvision mot hemlöshet. Till grund ligger Stockholms stads program för att motverka hemlöshet 2020-2025.

Arbetet bedrivs utifrån Agenda 2030, mål 5 om jämställdhet, mål 10 om ojämlika villkor samt mål 11 om hållbara städer och samhällen.

För att minska den öppna hemlösheten samarbetar verksamheterna med stadens uppsökarteam. Uppsökarna arbetar motiverande för att den enskilde ska vilja ha kontakt med socialtjänsten. Tillhör den enskilde tillhör Kungsholmens stadsdelsförvaltning erbjuds individuellt anpassat stöd i syfte att nå en hållbar boendesituation. Utifrån individens behov beviljas individuellt anpassade insatser för att möjliggöra en hållbar lösning som långsiktigt

leder till att den enskilde kan klara av ett eget boende.

Arbetet med att erbjuda stöd till vuxna och äldre i hemlöshet samt barnfamiljer (inklusive barnen) i osäkra boendeförhållanden fortgår. Långsiktiga boendelösningar prioriteras för att minska antalet hushåll i akut logi. Barnfamiljer ska inte placeras på hotell eller vandrarhem och barnrättsperspektivet ska råda i ärenden som berör barn. Samverkan med SHIS, bostadsvägledningen, bostadsbolag och interna verksamheter är viktig i det vräkningsförebyggande arbetet samt för att nå hållbara lösningar. Den interna samverkan ska fortsätta stärkas.

Behandlingsassistenter, äldreкураторer och äldrelots är viktiga insatser för att erbjuda vräkningsförebyggande stöd men även riktat stöd till enskilda i osäkra boendeförhållanden. Insatser ska bidra till att personer i hemlöshet kan hitta en väg tillbaka till eget fast boende samt för att kunna behålla boendet över tid. Information om stadens konsumentvägledare samt budget- och skuldrådgivare ges till personer som har eller riskerar att hamna i ekonomisk problematik.

Tröskeln för egen bostad ska sänkas för att fler ska ha möjlighet till en hållbar boendelösning och självständigt boende. Bostad först samt insatserna försöks- och träningslägenhet skapar förutsättningar för detta. Försöks- och träningslägenhet används också för de som bor på servicebostad och som bedöms klara ett mer självständigt boende.

Samhällsvägledningen erbjuder stöd till nyanlända i form av bostadsvägledning för att möjliggöra för målgruppen att bli självständig och på egen hand kunna söka hållbara boendelösningar.

Fastighetsägare Micasa har genomfört besiktningar av kvarteret Trossen, där Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende och Fridhemmets servicehus ingår. Besiktningarna har påvisat omfattande renoveringsbehov av fastigheten.

Förväntat resultat

Barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden har en planering mot varaktigt boende
Vuxna som är eller riskerar att hamna i hemlöshet får stöd till hållbara boendelösningar
Användningen av akut logi minskar (jmf 2023)
Avhysningar förhindras genom vräkningsförebyggande arbete
Arbetsätt för att erbjuda försöks- och träningslägenhet till personer som bedöms klarar ett självständigt boende utvecklas
Samverkan kring det vräkningsförebyggande arbetet fortsätter stärkas

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppfyllts. Bedömningen grundas på att alla förväntade resultat utom ett har nåtts och att aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Socialtjänstavdelningen och äldreomsorgsavdelningen tar fram lokala riktlinjer för det vräkningsförebyggande arbetet.	2024-01-01	2024-12-31	
Analys En lokal rutin är framtagen och är utskickad till berörda enheter på remissrunda.			
 Socialtjänstens och äldreomsorgens myndighetsutövande verksamheter kartlägger andelen ärenden där det finns en uppdaterad och aktuell planering mot en hållbar boendelösning.	2024-01-01	2024-12-31	
Analys Berörda enheter har genomfört aktiviteten på olika sätt, samtliga har följt upp att ärenden där boendefrågan är aktuell har en planering mot en hållbar boendelösning.			

Nämndmål: 3.3.2 Behov av samhällsservice och parkmiljöer uppmärksammas tidigt i samhällsplaneringen

 Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att kungsholmsbors behov av samhällsservice och parkmiljöer bevakas och tillvaratas i remissvar och deltagande i arbetsgrupper.

Behov av särskilt boende, förskolor, parker och grönområden inom Kungsholmens stadsdelsnämndområde ska bevakas och tillgodoses. Frågor om grönkompensation är angelägna att driva då flera av de stadsutvecklingsprojekt som pågår innebär att parkmark exploateras. I utvecklingen av Stadshagen är frågor om trygghet och tillgänglighet särskilt viktiga att driva. Nya mötesplatser behöver planeras och skapas i stadsutvecklingsprojekt. Förvaltningen verkar därför för att exempelvis parklekar och andra platser och lokaler där barn och unga kan mötas och umgås, inplaneras i de olika stadsutvecklingsområdena på Kungsholmen.

Förväntat resultat

Kungsholmsbor har god tillgång till kommunal service samt parker och grönområden som är tillgängliga för alla.

Förskolor, bostäder med särskilt boende och äldreboenden finns i tillräcklig omfattning

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att förväntade resultaten har nåtts.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att av sex KF-indikatorer uppfylls årsmålet helt för tre, delvis för ett och inte alls för två indikatorer. Bedömningen grundar sig vidare på att det underliggande nämndmålet bedöms uppfyllas helt och att årsmålen för underliggande nämndindikatorer har uppnåtts helt samt att nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden har genomförts.

Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna under året som har bidragit till måluppfyllelse.

Förvaltningen är en attraktiv arbetsgivare där chefer och medarbetare har möjlighet att utvecklas utifrån verksamhetens behov och tillsammans skapar en hälsosam arbetsmiljö *Medarbetarenkäten*

Resultatet av årets medarbetarenkät har ett AMI (aktivt medskapandeindex) på 85, vilket är en ökning med en indexenhet från föregående år och det högsta resultatet av samtliga av stadens stadsdelsnämnder. Förskoleavdelningen ligger högst med ett AMI-index på 87, följt av äldreomsorgsavdelningen på 83 och socialtjänstavdelningen på 81.

AMI-indexet är uppdelat i tre delindex; motivation, ledarskap och styrning, och förvaltningen har både ökat och bibehållit det goda resultatet inom samtliga områden. Styrning ligger på 86 vilket är en ökning med en indexenhet. Motivation ligger kvar på samma nivå som föregående år och har ett index på 83. Ledarskapsindexet har ökat med en indexenhet från föregående år och ligger på 84. Förskolan har ett ledarskapsindex på 87, socialtjänsten på 80 och äldreomsorgen på 83. Den största ökningen finns inom förskolan med en ökning på tre indexenheter jämfört med föregående år.

Förvaltningen under flera år satsat på att stärka cheferna i sitt ledarskap, vilket sannolikt bidragit till att nöjdheten med ledarskapet har höjts. Ledarutvecklingsinsatser har erbjudits med utgångspunkt i stadens chefsprofil, full range leadership model och metoden lead forward. Stabila ledningsfunktioner har även bidragit till att verksamheterna har kunnat fokusera på det systematiska kvalitets- och förbättringsarbetet.

Den totala svarsfrekvensen var hög, 93 procent, vilket gör resultatet mycket tillförlitligt. Verksamheterna har upprättat handlingsplaner utifrån enkätresultatet och analyserat vilka riskfaktorer som kan förbättras och vilka friskfaktorer som kan bibehållas utifrån det goda resultatet.

Implementering av riktlinje för chefsstruktur

I början av 2024 fattade staden beslut om riktlinjer för en stadsgemensam chefsstruktur. Syftet med den nya chefsstrukturen är att främja ett långsiktigt hållbart arbetsliv där chefer har ett tydligt uppdrag med ett rimligt antal medarbetare. Under året har respektive avdelningschef, HR och ekonomi på uppdrag av stadsdelsdirektör arbetat med analys kring nuläge och behov framåt utifrån verksamheternas uppdrag, utmaningar och förändringar i omvärlden, vilket resulterat i en ny organisation som stadsdelsdirektör samt förvaltningsledningen beslutat om i samband med verksamhetsplaneringen för 2025.

Antalet chefsnivåer styrs av avdelningarnas olika storlek och behov. Befattningen biträdande

enhetschef ska fasas ut och biträdande avdelningschef kommer att behållas där det är motiverat av organisatoriska skäl. Områdeschef samt gruppleddare inrättas som nya befattningsnivåer. Under analysarbetet har respektive avdelningschef haft en löpande dialog med förvaltningens chefer och arbetet med chefsstrukturen har samverkats med arbetstagarorganisationerna. I samband med framtagande av den nya organisationen har arbetsmiljön riskbedömts kontinuerligt.

Målet med den nya organisationen är att alla chefer ska ha ett tydligt uppdrag och goda förutsättningar för att bedriva ett nära ledarskap. En risk med förändringen kan vara otydlighet mellan de olika chefsnivåerna och uppdragsbeskrivningar har därför tagits fram för samtliga chefsnivåer. Implementering av den nya chefsstrukturen och tillsättning av tjänster kommer i huvudsak att ske under 2025.

Hållbart arbetsliv

Ett systematiskt och hälsofrämjande arbete har bedrivits för att skapa förutsättningar för ett långt och hållbart arbetsliv. Inom äldreomsorgen har sjukfrånvaron sjunkit de senaste åren och har nu en stabil sjukfrånvaro på 7,3 procent. Högst sjukfrånvaro finns i nuläget inom förskolan men också inom socialtjänstens utförarverksamheter där särskilt långtidssjukfrånvaron är en utmaning. Kartläggning och analys har genomförts av både kort- och långtidssjukfrånvaron i syfte att stötta verksamheterna att vidta relevanta åtgärder utifrån stadens rehabiliteringsprocess. Särskilda insatser har prioriterats till rektorer där rehabiliteringsträffar genomförts inom varje förskoleområde i syfte att identifiera förebyggande insatser på gruppnivå, kartläggning av långtidssjukfrånvaron på individnivå och tillvägagångssätt för att minska upprepad korttidssjukfrånvaro.

Under hösten har medarbetares organisatoriska och sociala arbetsmiljö undersökts inom socialtjänsten och äldreomsorgen genom en enkät. Generellt upplever medarbetarna en god arbetsmiljö med en rimlig arbetsbelastning där det finns en balans mellan krav och resurser. Ett utvecklingsområde inom både socialtjänsten och äldreomsorgen är medarbetares möjlighet att planera in pauser och lugnare arbetsmoment under arbetsdagen. Enkäten följs upp på både enhets- och avdelningsnivå och respektive chef ansvarar för att vidta åtgärder utifrån resultatet.

Den nya modulen i ILS-systemet gällande stadens årliga uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet har implementeras och utbildningsinsatser genomförts för chefer. Fortsatt införande av systemet i sin helhet kommer att ske under 2025 i samband med införande av den nya chefsstrukturen. Chefer har även erbjuds utbildningar inom rehabilitering, arbetsmiljö, samverkan och friskfaktorer i arbetet. I bilagan "*Rapport om den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet*" finns en redovisning av förvaltningens arbetsmiljöarbete och uppföljning av föregående års vidtagna åtgärder.

Chefer har erbjudits ett antal kompetensutvecklingsinsatser exempelvis med tema hälsosamt och hållbart ledarskap, i syfte att öka förutsättningarna för möjlighet till återhämtning och att motverka ohälsosam arbetsbelastning i rollen som chef. Andra exempel på ämnen som tagits upp under året är att leda grupper, mänskliga rättigheter och krisberedskap. I syfte att främja en god arbetsmiljö kopplat till mötesformer har tips och riktlinjer tagits fram för att främja en

god och hållbar möteskultur.

Trygga anställningar

Arbetet med att öka andelen trygga anställningar genom att minska deltidsanställningarna och andelen timavlönade fortsätter och arbetet ger effekt. Övertagandet av S:t Erik vård- och omsorgsboende i början av året hade en negativ effekt då de flesta medarbetare där hade en deltidsanställning. Verksamheterna fortsätter arbetet med etablering av resursteam, med syfte att öka kontinuiteten i verksamheten och att skapa fler tillsvidareanställningar. En styrgrupp och en projektgrupp har inrättats inom äldreomsorgen för att arbeta med frågan om heltid/deltid, där arbetsgivaren samarbetar med Kommunal som ingår i båda grupperna. En översyn av detta arbete pågår även inom andra verksamheter som berörs exempelvis inom enheten för stöd- och service i hemmet där andelen medarbetare med heltidsanställning har ökat succesivt hela året.

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Arbetet med skyddad yrkestitel för undersköterskor fortgår och under november månad hade 44,75 procent av förvaltningens tillsvidareanställda undersköterskor en skyddad yrkestitel. Inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning fortgår arbetet för att uppnå en gemensam titulatur.

En ny digital introduktion för nya medarbetare på Kungsholmens har tagits fram som speglar den nylanserade stadsövergripande digitala introduktionen och stadens nya arbetsgivarvarumärke. Mätning av antal personer som genomfört den sedan lanseringen visar att informationen om den har nått ut till verksamheterna och att den löpande genomförs av nya medarbetare. En ny rutin har tagits fram och implementeras för att introducera nyanställda chefer i stadens HR-processer och för att chefer tidigt ska veta var de kan vända sig för att få stöd. Rutinen utvärderas under 2025.

Socialtjänstavdelningen har fortsatt arbeta utifrån portalen "*Aktivt medarbetarskap*". Alla medarbetare har deltagit på en halvdag där det egna medarbetarskapet och självledarskapet var temat. Syftet med halvdagen var att väcka medarbetarnas intresse för ämnet samt börja reflektera kring sitt eget medarbetarskap och självledarskap.

Inom äldreomsorgen har ett projekt startat som syftar till att heltid ska vara norm och att andel timavlönade ska minska. Syftet med projektet är dels en ökad jämlikhet då kvinnor ofta går ned i tid för att orka och hinna med det oavlönade hemarbetet. En annan aspekt är att säkra kompetensförsörjningen, då det kommer bli allt svårare att rekrytera i och med ett ökat behov av medarbetare inom äldreomsorgen nationellt då andelen äldre ökar över hela landet. Året har framförallt inneburit att planera för en heltidsorganisation. Sedan projektets start och till och med november har andelen tillsvidareanställda med heltid ökat med cirka 2,5 procent vilket motsvarar cirka 15 personer. En direktupphandling har gjorts för att få stöd att ta fram optimala scheman för en heltidsorganisation. Under 2025 förväntas andelen som får heltid öka, och därigenom även en minskning av andel timanställda.

Genom att stötta rekryterande chefer med annonsgranskning och stöd vid formulering av urvalsfrågor sker majoriteten av förvaltningens rekryteringar nu med ansökan utan personligt brev. En rekryteringsprocess utan det personliga brevet minskar risken för diskriminering och

gör det enklare för den arbetssökande att söka våra lediga tjänster.

I bilaga till verksamhetsplanen "Kompetensförsörjningsplan Kungsholmens stadsdelsförvaltning 2025-2027", finns uppföljning av föregående års aktiviteter kopplade till förvaltningens strategiska kompetensförsörjning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	85	83	85	84	84	83	2024
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom förskolan	0,7				2,5	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning	16,1				13	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
Analys En högre andel arbetade timmar av timavlönad personal beror på korttidssjukskrivningar och ökade behov hos brukare främst under sommaren. Verksamheterna har även arbetat för att öka andelen heltidsanställda bland den ordinarie personalen. De som arbetar heltid har inte möjlighet att ta extra pass vid kollegors frånvaro eller vid utökade behov i verksamheten, vilket gjort att timavlönad personal kallats in. Under 2025 fortsätter arbetet med att säkerställa en optimerad bemanning i verksamheterna samt särskilt fokus på planering inför sommaren 2025.							
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom äldreomsorg	17,5				13	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
Analys Resultatet visar att utförarenheterna behöver fortsätta att implementera resursteam för att minska andelen timavlönade medarbetare. Utvecklingsområden har identifierats i rekryteringsprocessen inför sommarledigheten 2025 där serviceförvaltningens rekryteringsavdelning kommer att fortsätta att stötta och avlasta cheferna.							
  Sjukfrånvaro 	8,9 %	5,1 %	9,8 %	8,6 %	8,5 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
Analys Utfallet är något över årsmålet. Särskilda insatser och åtgärder har vidtagits under året och finns beskrivna i texten ovan under rubriken Hållbart arbetsliv.							
  Sjukfrånvaro dag 1-14 	2,6 %	2,3 %	2,7 %	2,8 %	2,7 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024

Nämndmål: 3.4.1 Förvaltningen är en attraktiv arbetsgivare där chefer och medarbetare har möjlighet att utvecklas utifrån verksamhetens behov och tillsammans skapar en hälsosam arbetsmiljö

 Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete med fokus på att det förebyggande och främjande arbetet med friskfaktorer, rehabilitering samt hot, våld och otillåten påverkan.

Under 2024 kommer stadens nya modul om systematiskt arbetsmiljöarbetet i ledningssystemet ILS att implementeras, vilket förväntas öka möjligheterna för chefer att följa upp sitt arbetsmiljöarbete och bidra till en högre kvalitet. Under året kommer medarbetares och chefers organisatoriska- och sociala arbetsmiljön att undersökas och vid behov vidtas åtgärder.

Ett aktivt arbete med strategisk kompetensförsörjning bedrivs enligt stadens kompetensförsörjningsprocess och metoden kompetensbaserad rekrytering används. Chefer erbjuds ledarutvecklings- och kompetenshögjande insatser med syfte att stärka cheferna i sin ledarroll.

Inom äldreomsorgen kommer arbetet med implementering av kompetensstegar att påbörjas och arbetet med skyddad titel för undersköterskor fortsätter. Inom socialtjänsten fortsätter satsningen på aktivt medarbetarskap och att uppnå en gemensam titulatur inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning. Vidare ska avdelningen se över organisationen på två enheter till följd av ett utökat uppdrag och förändring av målgrupper, då detta påverkar arbetsmiljön och ett rimligt antal medarbetare per chef.

Nämnden strävar efter att erbjuda heltidsanställning vid nyanställning och de medarbetare som önskar utökad sysselsättningsgrad erbjuds att gå upp i tid i de fall där det är möjligt.

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar förvaltningen arbetet framför allt till:

Mål 3 - Hälsa och välbefinnande

Mål 5 - Jämställdhet

Mål 8 - Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Förväntat resultat

Medarbetare har en god arbetsmiljö som är fri från diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier samt repressalier.

Hot, våld och otillåten påverkan förebyggs och chefer och medarbetare som drabbas får stöd.

All rekrytering sker kompetensbaserat.

Medarbetare kan rekommendera sin arbetsplats till andra.

Sjukfrånvaron och personalomsättningen är på en sund nivå.

Kvaliteten i det systematiska arbetsmiljöarbetet ökar.

Andel medarbetare som erbjudits ökad sysselsättningsgrad och heltidsanställning ökar.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt under året. Bedömningen grundas på att de förväntad resultatet har nåtts, indikatorernas årsmål har uppfyllts och att alla aktiviteter utom en har genomförts.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Andel medarbetare inom förskolan som kan rekommendera sin arbetsplats	80 %			78 %	78 %		2024
●	Andel medarbetare inom socialtjänsten som kan rekommendera sin arbetsplats	72 %			71 %	72 %		2024
●	Andel medarbetare inom äldreomsorgen som kan rekommendera sin arbetsplats	78 %			77 %	77 %		2024
●	Andel medarbetare som vet var de ska vända sig om hen upplever sig utsatt för diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier	97 %			96 %	97 %		2024
●	Ledarskapsindex	84			83	83		2024

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Fortsätta arbetet med aktivt medarbetarskap inom socialtjänsten genom utbildningsinsatser och att höja medarbetares kunskap om avdelningens verksamheter.	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Implementering av kompetensstegar inom äldreomsorgen.	2024-01-01	2024-12-31	Avvikelse
Analys				
Äldreomsorgsavdelningen inväntar direktiv från stadsledningskontoret och äldreförvaltningen gällande implementeringen.				
✓	Implementering av stadens nya modul om systematiskt arbetsmiljöarbetet i ledningssystemet ILS.	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Kompetenshöjande insatser för chefer med tema mänskliga rättigheter, ledarskap och återhämtning.	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Stärka förskolans rektorer i arbetet med rehabiliteringsprocessen för att minska sjukfrånvaron.	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Utveckla arbetet med strategisk kompetensförsörjning och kompetensförsörjningsplaner.	2024-01-01	2024-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Utveckla introduktionen i HR-frågor för nya chefer.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Översyn och analys av förvaltningens chefsstrukturer utifrån stadens riktlinjer.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att årsmålen för KF-indikatorerna har uppnåtts, att det underliggande nämndmålet med förväntade resultat har uppnåtts och att aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse har genomförts.

Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna under året som har bidragit till måluppfyllelse.

Nämndens verksamheter har en hög beredskap och god handlingsförmåga

Beredskap

De övergripande målen för svensk krisberedskap är att minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet, värna människors liv och hälsa samt grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter. Detta ska uppnås genom att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och hindra eller begränsa skador på egendom och miljö då olyckor och krissituationer inträffar. Under året har flera olika aktiviteter genomförts för att stärka beredskapen.

Verksamheterna har genomfört steg 1–4 i risk- och sårbarhetsanalysen (RSA), vilket omfattar en kartläggning och analys av identifierade risker och sårbarheter. Arbetet med RSA fortsätter under 2025 med fokus på åtgärder.

I samband med RSA genomfördes en övergripande skyfalls- och värmekartläggning för att identifiera verksamhetsspecifika effekter och hur dessa kan hanteras. Sammantaget bedöms verksamheterna ha kunskap och handlingsplaner för att hantera effekterna av värmeböljor. Vissa sårbarheter existerar fortfarande då en del av samhällsviktig verksamhets hantering av värmeböljor är beroende av en fungerande elförsörjning. En behovsanalys avseende reservkraft har påbörjats och avrop från det centrala avtalet ska genomföras när avtalet är klart. Effekterna av skyfall har varit svårare att identifiera då kunskapen om skyfallseffekter samt rådigheten över åtgärder är begränsade. Några verksamheter bedöms dock direkt påverkade och har identifierat åtgärder där fortsatt analys behövs i samverkan med fastighetsägare.

Under året har både kris- och krigsorganisationen övats. Krisledningen övade ett scenario om ett terrorattentat inom stadsdelsområdet och under Stadsö 24 prövades förmågan till ledning under skärpt och högsta beredskap. För att ytterligare utveckla förmågan att hantera en situation med höjd beredskap genomförde enhetscheferna samma övning. Lärdomar från övningarna tas med i det fortsatta arbetet.

Under februari fick alla som bor på Kungsholmen och Essingeöarna broschyren Kungsholmen i korthet som bland annat innehåller information om Kungsholmens tre trygghetspunkter som kan öppnas upp vid en allvarlig störning. Förvaltningsledningen har besökt Essinge kyrka i syfte att stärka samverkan, öka medvetenheten och säkerställa rutiner vid aktivering. Aktivering av trygghetspunkter har också övats med logistikfunktioner som har ansvar att öppna upp och iordningställa trygghetspunkterna. Kunskapen om RAKEL behöver breddas till fler under 2025.

Förvaltningens krisstödsorganisation har stärkts med fler deltagare. Utifrån erfarenheter av aktivering har rutiner förbättrats.

Informationssäkerhet

Implementering av de lokala anvisningarna för informationssäkerhet har under året skett genom tematräffar. Förutom de lokala anvisningarna tar tematräffarna upp e-utbildningar om informationssäkerhet och dataskydd, incidentrapportering i IA, registerförteckningen, informationsklassningar och konsekvensbedömning samt regler för e-post.

Arbetet med att implementera de lokala anvisningarna behöver fortsätta 2025. Under hösten påbörjades ett arbete kopplat till pm3 (stadens modell för underhåll och utveckling av IT-stöd), som är en grund för förvaltningens arbete med de lokala anvisningarna om informationssäkerhet. Genom att använda standardiserade metoder och modeller ökar kvaliteten på stadens leveranser genom att samarbetet med externa partners och leverantörer förenklas. Förvaltningen har inventerat de IT-objekt som används och påbörjat arbetet med att ta fram en förvaltningsplan. Arbetet kopplas ihop med registerförteckningen och kommer att fortsätta under 2025 med målet att möjliggöra god kunskap om informationssäkerhet och att kraven på skydd av information är säkerställd.

Under året har 14 personuppgiftsincidenter rapporterats vilket är lika många som år 2023. Sett till antalet personuppgiftsbehandlingar är det rimligt att antalet rapporterade incidenter vore fler. Inga kända avbrott i verksamheterna och inga NIS-incidenter har rapporterats under året.

Upphandling och inköp

Systemutnyttjandet följs upp månadsvis på enhetsnivå, de enheter som har ett lågt systemutnyttjande får extra utbildningsinsatser. Periodens utfall visar ett systemutnyttjande om 73 procent att jämföra med utfallet för år 2023 som var 63 procent.

Generellt följs ingångna lokala avtal upp minst engång per år men i många fall oftare beroende på avtalets karaktär och omfattning. Uppföljningen är en viktig del i att säkerställa att leverantörerna upprätthåller lever upp tillställda krav. Arbetet pågår med att utveckla strukturen för avtalsuppföljning. Som ett stöd i utvecklingen deltar förvaltningen i en utbildning anordnad av stadsledningskontoret. Målet är att stärka kompetensen och att strategiskt, taktiskt och operativt kunna implementera metoder och arbetssätt i den egna verksamheten för att utveckla upphandling och avtalsuppföljning.

Under året har S:t Eriks vård- och omsorgsboende övergått från drift på entreprenad till drift i egen regi. Bedömningen är att övergången har gått bra och förvaltningen har i och med övergången stärkt rådigheten över viktiga samhällsfunktioner. De flesta av medarbetarna valde att arbeta kvar. En miljööversyn av den fysiska miljön har genomförts för att anpassa

den till målgruppen. Biståndshandläggare på Kungsholmen har granskat verksamheten under våren och bedömde att nöjdheten bland boende, anhöriga och personal överlag är god, liksom tidigare år. Ansvariga chefer har fått rapporten för omhändertagande.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	72,89 %			62,76 %	53 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2024
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %			100 %	100 %	81 %	2024
  Genomförda åtgärder inom risk- och sårbarhetsanalys	100 %				100 %	100 %	2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med förskolenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna bedriva fortsatt kunskaps- och förmågeuppbyggnad inom måltidsberedskap	2024-01-01	2024-12-31	
  Servicenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna påbörja viss drift av centralt beredskapslager för medicinskt skydds- och förbrukningsmateriel, livsmedel samt vissa förbrukningsmateriel i syfte att höja stadens beredskapsförmåga	2024-01-01	2024-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen enskilt eller i samverkan öva aktivering av trygghetspunkter inom sitt geografiska område	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 3.5.1 Nämndens verksamheter har en hög beredskap och god handlingsförmåga

 Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att bedriva ett systematiskt säkerhetsarbete som leder till att verksamheterna har en hög beredskap och kan hantera händelser genom hela hotskalan. Arbetet sker utifrån Stockholms stads program för säkerhet.

Under året genomförs en ny risk- och sårbarhetsanalys med fokus på bland annat skyfall och värmeböljor. Under året ska även krisledningsplanen uppdateras och krisstödet anpassas utifrån stadens tillämpningsanvisning. Tre utsedda trygghetspunkter finns, varav två i samverkan med Västermalms församling. Organisationen för trygghetspunkterna ska genomföra en övning under året.

Aktiv avtalsuppföljning ska genomföras vilket främjar en sund konkurrens mellan seriösa företag. Förvaltningen kommer under året att förtydliga arbetet med uppföljning av avtal genom att se över ansvar, rutiner och kontroller.

Det strukturerade och systematiska informationssäkerhetsarbetet fortgår. Prioriterat under året är att implementera den lokala anvisningen för informationssäkerhet samt fortsätta arbetet med informationsklassningar.

Arbetet bidrar till mål 11, hållbara samhällen i Agenda 2030 genom att bygga upp en robusthet och stärka förmågan att hantera samhällsviktig verksamhet vid en allvarlig händelse.

Förväntat resultat

Risk- och sårbarhetsanalyser genomförs i alla verksamheter.

Åtgärder för att hantera negativa effekter till följd av skyfall och värmeböljor identifieras.

Förvaltningen har uthållighet och förmåga att hantera kärnuppdrag och krisberedskapsuppdrag vid allvarlig händelse.

Information om trygghetspunkterna når alla hushåll inom stadsdelsområdet.

Avtalsuppföljning säkerställer en god kvalitet och eventuella oegentligheter upptäcks.

Medarbetare har god kunskap om informationssäkerhet och kraven på skydd av information är säkerställd.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppfyllts. Bedömningen grundar sig i att förväntade resultaten nåtts och att alla aktiviteter har påbörjats. Dock behöver arbetet fortsätta även under 2025.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska tillsammans med verksamheterna genomföra en behovsanalys avseende reservkraft.	2024-01-01	2024-12-31	Avvikelse
Analys Arbetet fortsätter under 2025 och förväntas vara klart tills dess att ett centralt avtal finns på plats.			
 Förvaltningen ska utveckla strukturen för avtalsuppföljning genom att bland annat förtydliga roller och ansvar.	2024-01-01	2024-12-31	
 Under året ska lokal anvisning för informationssäkerhet implementeras och göras känd hos medarbetarna.	2024-01-01	2024-12-31	Avvikelse
Analys Implementering av de lokala anvisningarna för informationssäkerhet har under året skett genom tematräffar. Arbetet behöver dock fortsätta under 2025 och kopplas samman med pm3 (stadens modell för underhåll och utveckling av IT-stöd).			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt. Bedömningen grundar sig på en sammantagen analys av det trygghetsskapande arbete som har genomförts under året, att det underliggande nämndmålet med förväntade resultat uppfylls helt. För tre KF-indikatorer uppnås årsmålet helt för en och delvis för två. För en av dessa indikatorer ingår även en annan förvaltnings arbete i resultatet. Aktiviteter som bidragit till måluppfyllelse genomförts.

Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna under året som har bidragit till måluppfyllelse.

Kungsholmens stadsdelområde är en trygg plats genom förebyggande insatser.

Trygghet

För att uppnå ökad trygghet på Kungsholmen används arbetssättet Effektiv samordning för ökad trygghet, EST, som är ett systematiskt arbetssätt för samverkan mellan kommun, polis och civilsamhälle. Inom EST tas en aktuell lägesbild fram utifrån trygghetsläget, för att därefter tillsätta snabba och trygghetskapande åtgärder. Under 2024 har bland annat olovliga bosättningar, ökat narkotikabruk på vissa platser och en mindre ökning av personer i social utsatthet runt Fridhemsplan lyfts och åtgärder har satts in för att stävja problematiken.

I samverkan med Västermalms församling, Rädda Barnen, Karlbergs BK och Röda Korset har nattvandring startat upp under året. Två platsaktiveringar har också genomförts i samverkan med civilsamhället i syfte att öka tryggheten och skapa trivsel. Platserna har valts utifrån var kungsholmsborna uppger i undersökningar och dialog att de känner sig mindre trygga. En platsaktivering genomfördes under slutet av sommaren i Rålambshovsparken tillsammans med olika lokala aktörer och lokala näringsidkare i syfte att främja barn och ungas psykiska hälsa genom att introducera olika aktiviteter som erbjuds på Kungsholmen. Vid årets slut installerades en tillfällig ljusinstallation i S:t Göransparken och aktiviteter i parken anordnades för alla åldrar i samverkan med Västermalms församling och föreningen Dröm Stort samt stadens upphandlade eventbyrå OneMotion. Platsaktiveringen i S:t Göransparken har fått mycket positiv respons, framförallt ljusinstallationen. Boende har efterfrågat flera liknande initiativ under vinterhalvåret, vilket tas med i beaktning för plan gällande platsaktivering 2025.

Förvaltningen leder även forum kopplat till trygghetsfrågor - Kungsholmens trygghets- och säkerhetsråd, styrgruppsmöte för samverkansöverenskommelsen mellan Polismyndighet och staden samt platssamverkansmöten för stadsdelens tre fokusområden Fridhemsplan, Stadshagen samt Hornsbergs- och Kristinebergs strand. Vid mötena deltar representanter från förvaltningen, civilsamhället, näringsidkare, regionen och polisen. Den sammantagna lägesbilden från dessa möten är att trygghetsläget på Kungsholmen är grönt men med ett fåtal platser och problemområden som delvis påverkar trygghetsläget negativt, främst runt den öppna drogscenen Fridhemsplan/Stadshagen. Platser som påverkar lägesbilden är SHIS-boendet, Stadsmissionens BoCenter samt Capio Sankt Görans verksamheter som riktar sig till personer i missbruk eller med psykisk ohälsa. Representanter från samtliga verksamheter som påverkar lägesbilden kring den öppna drogscenen deltar aktivt i platssamverkansforum som förvaltningen sammankallar till. Genom samverkan reds ansvarsförhållanden ut och samordning av resurser sker, så att problem tas om hand på ett mer effektivt sätt.

Under andra halvan av året har ett nytt samverkansforum startat mellan förvaltningen, polisen och regionens mottagningar för beroende och psykiatrisk vård på S:t Görans sjukhusområde. Anledningen är att Prima Maria på Södermalm har stängt och patienterna flyttas till Kungsholmen samt att Metadonsektionen, nu beläget vid S:t Eriks, kommer att flytta till sjukhusområdet. Syftet är att arbeta preventivt med platsen så att det ökade patientflödet inte ska påverka närliggande område och myndigheter mer än nödvändigt och ha en god samverkan med regionens verksamheter.

Under året har även uppstart skett av lokalt BOB-råd (Barn och unga i Organiserad Brottslighet) tillsammans med polis, region och utbildningsförvaltningen. Som ett led i detta har förvaltningens socialtjänst tillsammans med lokalpolis startat ett nytt forum för att stärka samverkan kring barn och unga på individnivå som är i riskzon att begå brott.

Förvaltningen har under året implementerat systemet PointSurvey som stadsdelsförvaltningens olika verksamheter och samverkanspartners som polis, fastighetsägare och civilsamhälle är anslutna till. PointSurvey är ett verktyg för brottsförebyggande och trygghetskapande kartläggning. Samverkanspartners rapporterar in avvikelser i stadsdelen. Genom detta system får stadsdelsförvaltningen och samverkanspartners en gemensam lägesbild av tryggheten och det fungerar som ett komplement till Tyck Till.

I slutet av 2024 har en ny lokal lägesbild tagits fram utifrån samverkansöverenskommelsen mellan Stockholms stad och Polisregion Stockholm. Samverkansöverenskommelsens funktion är att stärka arbetet mot brott och otrygghet. Tre områden har identifierat där det finns behov av särskilda åtgärder och dessa kommer ingå i den lokala åtgärdsplanen 2025. Dessa områden är särskilt utsatta och sårbara brottsoffer, unga i riskzon för destruktivt beteende och otrygga och brottsutsatta platser.

Under året har ett flertal medborgardialoger genomförts i olika former för att öka tillgängligheten och för att så många Kungsholmsbor som möjligt ska kunna ge sin syn på tryggheten. En digital medborgardialog genomfördes genom förvaltningens Facebooksida. Majoriteten av de svarande var kvinnor och generellt upplevde de svarande sig ganska trygga under dagtid och lite mindre trygga under kvällstid. På frågan vad som upplevdes otryggt i närområdet framkom bland annat narkotikapåverkade personer, narkotikaförsäljning, bosättningar på offentlig plats och dålig belysning. Förslag på åtgärder som framkom var bättre belysning, bättre renhållning runt Fridhemsplan och ökad närvaro av polis och ordningsvakter. En fysisk medborgardialog genomfördes i Rålambshovsparken under nationaldagsfirandet. Kungsholmsborna hade möjlighet att ge muntlig återkoppling eller besvara en enkät via QR-kod. Ungefär lika många män som kvinnor tillfrågades i blandade åldrar. 89 procent svarade att de generellt kände sig trygga på Kungsholmen. Vad det gäller faktorer som kan bidra till en minskad trygghetskänsla och förslag på åtgärder framkom likadana svar som i den digitala undersökningen. Platser som nämndes som mindre trygga var Fridhemsplan, Stadshagen/S:t Göransgatan i förhållande till ombyggnationerna som pågår samt S:t Göransparken. Vid samtliga platser nämndes även närliggande verksamheter.

Under hösten publicerades resultatet av Stockholms stads Medborgarundersökning och Stockholmsenkäten samt Polisens Trygghetsmätning. Samtliga visar att Kungsholmsborna generellt sett upplever sig trygga. I Medborgarundersökningen, på påståendet ”På det hela

taget tycker jag min stadsdel är trygg att bo i”, svarade 85 procent att de tyckte det stämmer helt eller ganska bra. Kvinnorna upplever sig generellt vara något mer trygga. 77 procent svarade att de upplever sig trygga i parker och grönområden i stadsdelen, på denna fråga svarade männen något högre än kvinnorna. Däremot svarar 40 procent av kvinnorna att de ibland avstår från att gå ut på torg, parker eller gångvägar i sin stadsdel för att det känns otryggt, jämfört med 22 procent av männen. En analys av resultatet går att läsa i lägesbilden för Samverkansöverenskommelsen 2024. Undersökningarna visade att några målgrupper känner sig mindre trygga än andra vilket var äldre (65+), personer med funktionsnedsättning och ungdomar. Av denna anledning gjordes tre riktade medborgardialoger under hösten för att få djupare förståelse för resultatet utifrån målgruppernas perspektiv. En på en högstadieskola, en på en seniorträff och en på brukarrådet för personer med funktionsnedsättning. Förslag som ökad belysning, tillgänglighet i kollektivtrafik och ökad positiv närvaro från andra människor framkom, vilket förvaltningen har tagits med i planeringen inför kommande år och framförts till andra relevanta aktörer. Förvaltningen har tillsammans med polis även deltagit vid ett flertal informationsträffar inom både förvaltningens verksamheter och civilsamhället för att träffa invånarna.

Vid två tillfällen har trygghetsvandringar genomförts. I maj genomfördes en trygghetsvandring i Stadshagen och i november genomfördes en med fokus på parker då Kronobergsparken, Pontonjärsparken samt Råambshovsparken besöktes. Trygghetsamordnare, polis, fältassistenter, representanter från avdelningen för stadsutveckling och Trafikkontoret samt invånare deltog under vandringarna. Ungefär lika många män och kvinnor deltog. Det framkom under vandringarna att majoriteten skulle uppleva en känsla av otrygghet att vistas själv på platserna under kvällstid. Förslag på åtgärder var ökad närvaro, mer belysning och färre områden som man kan gömma sig vid. I anslutning till trygghetsvandringen i Stadshagen blev stadsdelsförvaltningen även uppmärksam på en fastighet i området som boende ansåg vara otryggt. Dialog kring platsen har skett i samverkan mellan trygghetsamordnare, polis, fastighetsförvaltare, vaktbolag och boende för att planera åtgärder.

Förebygga välfärdsbrott

Förvaltningens arbete mot välfärdsbrott handlar om både ett förebyggande arbete och ett arbete med att upptäcka, åtgärda och agera. Det förebyggande arbetet har under året fokuserat på ökad kunskap om välfärdsbrottslighet genom ett tema på chefsforum samt ett APT-material till enheterna. Otillåten påverkan lyftes särskilt på chefsforum med möjlighet att dela erfarenheter och hantering.

Förvaltningen har under året fått ökad kunskap om riskprofiler som tagits fram både i den stadsövergripande arbetsgruppen för lokalvård samt arbetsgrupp avseende hemtjänstutförare. Inom lokalvård ses stora fördelar med arbetsgruppens samarbete mellan förvaltningar, både för att ta fram riskprofilen och utbyta erfarenheter. Inom äldreomsorgen ser man stora fördelar med riskprofilerna och tillhörande checklistor för att lättare kunna uppmärksamma om det förekommer oegentligheter eller brottslighet.

Förvaltningen deltar i en utbildning om välfärdsbrott som stadsledningskontoret anordnar. Målet för kursen är att ge kompetens att strategiskt, taktiskt och operativt kunna implementera

metoder och arbetssätt i den egna verksamheten för att utveckla upphandling och avtalsuppföljning. Syftet är att i förlängningen kunna förhindra olika typer av avtalsfusk och välfärdsbrott samt stärka stadens kompetens inom området.

Förvaltningen har under året deltagit i stadens nätverk för föreningsliv där stort fokus legat på hur förvaltningar som fördelar föreningsbidrag genom kontroller och uppföljningar kan förhindra välfärdsbrott. En förhoppning är att det nya stadsgemensamma systemet för hantering av bidragsansökningar ska underlätta för vissa kontroller. Förvaltningen följer stadens riktlinjer för vilka kontroller som ska genomföras och de uppföljningar som genomförts visar inte på några oegentligheter.

Enheterna har rutiner för att upptäcka, åtgärda och agera på eventuella oegentligheter och avvikelser, exempelvis systematiska kontroller som fakturagranskning. Exempel på granskning som genomförts under året är flera enheter inom socialtjänstavdelningen har granskat alla individavtal med stöd av en mall från upphandlingsenheten, inga oegentligheter påträffades.

Under året har ett arbete pågått där äldreomsorgens inköp inom kategorin ”inhyrd personal” granskats. Under 2025 planeras Socialtjänstens placeringar att följas upp.

Det systematiska arbetet med uppföljning av avtalsefterlevnad behöver fortsätta utvecklas, både riskbedömning inför vad som ska granskas samt hur det ska genomföras (exv. stickprovskontroller av fakturor, mätning av kvalitet o.s.v.).

Stadsutveckling

Upplevelsen av trygghet är en viktig förutsättning för att stadens invånare ska kunna leva ett allsidigt, jämlikt och jämställt liv och har även stor betydelse för hur människor i staden nyttjar parker och grönområden. God orienterbarhet och uppsikt över viktiga platser och stråk är positivt ur trygghetssynpunkt. Även områdets skötsel är avgörande för hur trygg man känner sig. Parker och offentliga miljöer som ger ett prydligt och omhändertaget intryck upplevs generellt som tryggare.

I syfte att förbättra renhållning och städning i park arbetar förvaltningen kontinuerligt med regelbundna stickkontroller ett antal gånger i veckan av entreprenörens arbete. Förvaltningen polisanmäler även tjuvtippar i park då detta upptäcks samt arbetar för att stärka samverkan med trafikkontoret och tydliggöra gränsdragningen gentemot deras uppdrag kring renhållning på gata. I syfte att undvika att skräp lämnas av arrangörer av olika typer av evenemang som genomförs i park, arbetar förvaltningen för att få till bättre rutiner kring försyn och eftersyn i samband med genomförande av evenemang.

Under året har markarbeten för upprustning och återställning av parkytorna runt Tekniska nämndhuset pågått i samverkan med Fastighetskontoret, som också står för hälften av genomförandekostnaderna. Längs med stranden vid Tekniska nämndhuset har trafikkontoret genomfört breddning av cykel- och gångbanan, vilket krävt nära samverkan för att de olika projekten ska klaffa och kunna kommuniceras på ett bra sätt. Förvaltningen har även deltagit i trafikkontorets programarbete med cykel- och gångprojekt längs Kungsholms strandstig, sträckan Yngve Larssons park till Serafimerstranden och bevakar och värnar gröna värden.

Garantiskötsel av nyanlagda planteringsytor och träd har pågått under perioden i ibland annat

Polishusparken, Rålambshovsparken, Smedsudden och Rinmansgården. På Jaktvarvsgården har nya häckar planterats, möbler bytts ut och en stenmjölsyta anlagts. I Sysslomansparken har naturstensbeläggningen och räckan runt planteringsytorna renoverats. Trafikkontoret har avslutat sina arbeten med upprustning av de gatugröna platserna vid Luxtorget och Essingebrogata på Lilla Essingen och etableringsskötsel pågår. Under året även en ny trätappa anlagts i den bortre delen av Konradsbergsparken, då den gamla varit nödvändig att riva.

Till följd av tillskott av extra medel för parkdrift under året har förvaltningen kunnat genomföra en rad ytterligare mindre reinvesteringsåtgärder i parkerna på Kungsholmen. Exempelvis har slyröjning i stor omfattning kunnat genomföras på platser med bosättningsproblematik och sanitära oegentligheter, bland annat i Rålambshovsparken och längsmed gångstråket på Stadshagsberget. Upprustning av planeringar vid Hornsbergs strand samt renovering av grusade gångstråk vid Västerbroplan och i Kronobergsparken har också genomförts.

Arbete för optimering av skräpkorgarnas disposition i parkerna har påbörjats under perioden. För att möta det hårda trycket av nedskräpning har fyra platser med dokumenterad problembild valts ut för åtgärd och efterföljande utvärdering. Konventionella skräpkorgar avlägsnas och stadsdelsområdets bestånd av ”smarta korgar”, som bland annat komprimerar skräpet i korgarna med hjälp av solceller, flyttas till dessa platser. Målsättningen är att nerskräpningen ska minskas i och med att man även kan följa fyllnadsgraden i realtid och anpassa bemanning därefter. Risken att en korg blommar över försvinner i och med att de konventionella korgarna avlägsnas från platsen. Då de ”smarta korgarna” är täckta minskas även problematiken med skadedjur och fåglar som drar ut skräp. Platserna som är föremål för omDispositionering av korgar är Kristinebergs Slottpark, Hornsbergs Strand, Rålambshovsparken och Karlfeldtsparken.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	85 %	83 %	88 %	91 %	85 %	79 %	2024
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	63 %	64 %	63 %	65 %	73 %	73 %	2024
Analys Årsmålet uppnås inte. Indikatorn bygger resultat i medborgarundersökningen och andelen som instämmer helt eller delvis på frågan "På det hela taget tycker jag att det är rent och städat i min stadsdel". Indikatorn mäter nöjdhet med rent och städat på både parkmark och gatemark, där stadsdelsnämnden endast ansvarar för skötseln av parkmark. Arbetet har fortgått bland annat arbetat med optimering skräpkorgars disposition på platser i parker med högt besöksstryck.							
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	67 %	66 %	69 %	69 %	73 %	73 %	2024
Analys Indikatorn uppnås inte. Indikatorn bygger resultat i medborgarundersökningen och andelen som instämmer helt eller delvis på frågan "I den stadsdel där jag bor tar staden hand om skötseln och städningen av parker och grönområden på ett bra sätt." Parker och grönområden på Kungsholmen har ett stort besöksstryck, bland annat använder många skolor och förskolor							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
parkerna för sin utomhusverksamhet och många evenemang arrangeras här. Det gällande ekonomiska fördelningssystemet ger inte alltid det nödvändiga tillskott av medel för att kunna hantera detta. Arbeta med förbättring av uppföljning och kontroll av parkdriftsentreprenören fortsätter.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, utbildningsnämnden, äldre- och barnnämnden och samtliga stadsdelsnämnder, fortsätta utvecklingen av en nämndövergripande struktur i arbetet mot välfärdsbrott med fokus på riktade kontroller genom tillämpning av riskprofiler och en ökad grad av dokumentation och informationsdelning	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 3.6.1 Kungsholmens stadsdelsområde är en trygg plats genom förebyggande insatser

 Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom en strukturerad och systematisk samverkan vilket leder till att Kungsholmen upplevs rent, tryggt och attraktivt. Arbetet sker utifrån Stockholms stads båda program för trygghet och säkerhet.

Arbetet fortgår med platssamverkan vid Fridhemsplan, Stadshagen, Hornsbergs strand och Kristinebergs strand. Platssamverkan planeras och genomförs i samverkan med polisen, företagarföreningar, församlingar och andra aktörer i civilsamhället. Därutöver fortgår arbetet med EST och Trygghets- och säkerhetsrådet. Ett prioriterat arbetsområde är att arbeta för att den öppna drogsenen vid Fridhemsplan ska försvinna. Otrygga platser identifieras genom analys av bland annat stadens trygghetsmätningar, månadsrapporter, medborgardialoger och inkomna synpunkter och avvikelser. Kungsholmsbor och besökare har möjlighet att enkelt inkomma med synpunkter och avvikelser och uppmantras att göra detta. Trygghetsvandringar anordnas för olika målgrupper där lägesbilder, orsaksanalyser och åtgärdsplaner upprättas. Åtgärderna inkluderar ett barn-, jämställdhets-, jämlikhets- och tillgänglighetsperspektiv. Relevanta och adekvata insatser utvecklas för att verka brottsförebyggande och trygghetsskapande

Förebyggande och uppsökande arbete fortgår genom bland annat fältförlagt socialt arbete. Under året ska kunskapen om våldsbejakande extremism öka.

Det pågående arbetet med att bygga upp ett systematiskt arbetssätt mot välfärdsbrott fortsätter. Det sker genom fortsatt kunskapspåfyllnad, kontroller och vidareutveckling av rutiner för att kunna upptäcka och agera på eventuella oegentligheter.

Utifrån mål 5, jämställdhet, och mål 10, minskad ojämlikhet, och mål 16, fredliga och

inkluderande samhällen, i Agenda 2030 är det trygghetsskapande arbetet prioriterat i stadsdelen. Det systematiska arbetet mot mutor och korruption bidrar till mål 16, fredliga och inkluderande samhällen.

Förväntat resultat

Samverkan med civilsamhället, näringsidkare, regionen och polisen utvecklas
Kunskap om kungsholmsbors syn på trygghet fås genom medborgardialoger
Parker och grönområden på Kungsholmen upplevs som trygga
Parker och grönområden utvecklas i dialog med invånare
Arbetet mot välfärdsbrott stärks genom att verksamheterna fortsätter att utveckla rutiner för att upptäcka, förebygga och agera på avvikelser och oegentligheter

Analys

Bedömningen är att nämndmålet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att förväntade resultaten har nåtts och aktiviteterna genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen arbetar med platsaktivering	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Förvaltningen gör informationsutskick till föräldrar, via skolan, gällande kriminalitet och alkohol, narkotika, doping, tobak och spel.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Förvaltningens chefer ska genomföra utbildning kring våldsbejakande extremism.	2023-12-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

● Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt. Bedömningen görs utifrån att det underliggande nämndmålet med förväntade resultat bedöms uppfyllas helt och att alla aktiviteter som bidragit till måluppfyllelse utom en har genomförts. Till målet hör en KF-indikator, där årsmålet delvis uppnås. KF-indikatorns utfall baseras på få svarande och förvaltningen anser att indikatorn inte ensam kan ligga till grund för bedömning av hela måluppfyllelsen.

Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna under året som har bidragit till måluppfyllelse

Arbete för att stärka demokratin och tillgodose de mänskliga rättigheterna

Kungsholmens dagliga verksamhet har under året deltagit i en utbildning i hbtq genom RFSL, utbildningen fortsätter under 2025. En utvärdering har visat att medarbetare upplevt det värdefullt att diskutera frågor som heteronormativitet både i relation till brukare och till varandra.

Medarbetare har deltagit i det stadsövergripande nätverket om mänskliga rättigheter som syftar till samverkan, kunskaps- och erfarenhetsutbyte, metodutveckling och gemensamma

utvecklingsfrågor.

Personer som ansöker om stöd erbjuds individuellt anpassat stöd utifrån den enskildes behov. Utfallet på indikatorer som redovisas könsuppdelat kan bidra till att belysa skillnader. Resultat från till exempel brukarundersökningar analyseras för att uppmärksamma och upptäcka omotiverade skillnader mellan kön. Förvaltningen har under året identifierat att det finns ett generellt behov av vidareutveckling av arbetet med jämställdhetsanalyser, och kommer därför under 2025 att förstärka detta arbete.

De nationella minoriteternas nationaldagar/självständighetsdag/flaggdag har uppmärksammats exempelvis på de särskilda boendena och Baltzar genom olika aktiviteter såsom tilltugg, film och föreläsning. Information lämnas om förskolan på Södermalm som erbjuder verksamhet på samiska och meänkieli.

Scale Stockholm

EU-projektet *Scale Stockholm* startade i maj 2024 och har som huvudsyfte att utveckla och testa lokala ”omställningsarenor” som metod för att engagera och involvera föreningar och näringsliv i stadens klimatomställning, samt samskapa lokala åtgärder för att minska klimatpåverkan och förbättra befolkningens hälsa. Fem stadsdelsnämnder medverkar i projektet och har under hösten tillsammans med Digidem Lab, ett oberoende demokratilabb, genomfört lokala workshops för varje arena för att ta fram relevanta teman, baserade på Swecos, KTH:s och KI:s kartläggningar i förstudien PLATS. Därutöver har en utbildning genomförts för att ge deltagarna praktiska verktyg och strategier för effektiva samtal med lokala aktörer. För att ytterligare förbereda för Kungsholmens deltagande i projektet, har tre interna workshops genomförts i olika konstellationer, främst med fokus på äldreomsorgen. Dessa har genomförts med stöd av Gullers Grupp, med målsättning att skapa fördjupad kunskap, samverkan och synergieffekter för kommande medborgardialoger. Förvaltningen har erhållit MR-medel för att genomföra dessa satsningar.

Agenda 2030

FN:s globala mål- Agenda 2030- ska bidra till en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling i staden, likväl som i världens alla länder. Nämnden bidrar till att uppfylla målen i Agenda 2030 i den ordinarie verksamheten genom att integrera arbetet i alla styrnings- och uppföljningsprocesser och genom bland annat att ta hänsyn till barns rättigheter, nationella minoriteters rättigheter, öka tillgängligheten och delaktigheten för personer med funktionsnedsättning och ett medvetet arbete kring jämställdhet. Samverkan sker med relevanta nämnder i staden, civilsamhället, näringslivet och akademien. Särskilt fokus finns på följande mål:

Mål 2 Ingen hunger

Barnen på förskolorna erbjuds en näringsriktig och god kost över hela dagen. Barnen får pröva på nya rätter och livsmedel och görs delaktiga i måltiderna på förskolan.

Mål 3 God hälsa och välbefinnande

Genom arbetet med Hållbar äldreomsorg på Kungsholmen förenas hälsovinster för de äldre med miljö- och klimatvinster i Agenda 2030-arbetet. Detta sker bland annat genom minskad exponering av miljöfarliga kemikalier, ökad mängd ekologiska livsmedel, och ökad komfort

från tvättbara liggunderlag (i stället för plast).

Mål 4 God utbildning för alla

Förskolorna har erbjudit barnen en god utbildning och trygg omsorg. Alla förskolor har prioriterade mål för det pedagogiska arbetet med stort fokus på språk och lek. Barn med behov av extra stöd har stöttats i sitt lärande genom specialpedagogiska insatser.

Mål 5 Jämställdhet

Förskolorna arbetar medveten med jämställdhet för att flickor och pojkar ska ges samma möjligheter och för att motverka stereotypa könsroller. I den årliga förskoleundersökningen får förskolorna resultaten uppdelade per kön.

Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Personer som befinner sig i tillfällig arbetslöshet eller står långt från arbetsmarknaden får stöd för att uppnå självförsörjning. Samverkan och arbetsmarknadsinsatser skapar förutsättningar för personer i arbetslöshet att återgå i arbete. Genomförda aktivitetsförmågeutredningar har bidragit till att flera personer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd har egen försörjning genom sjukersättning.

Mål 10 Minskad ojämlikhet

Delaktighet för brukare är ett viktigt steg i arbetet med klimaträttvisa och ökad jämlikhet. Barnen i förskolorna har på olika sätt fått vara delaktiga i arbetet med förskolans matstrategi; i daglig verksamhet involveras brukarna i miljöarbetet och inom äldreomsorgen har träffar hållits för boende och anhöriga för att öka delaktigheten i hållbarhetsarbetet.

Mål 11 Hållbara städer och samhällen

Genom beredskapsarbetet utvecklas förvaltningens förmåga att upprätthålla samhällsviktiga verksamheter under svåra påfrestningar vilket bidrar till målet om hållbara städer och samhällen. Beredskapsarbetet bidrar även till minskad ojämlikhet då de samhällsviktiga verksamheterna inkluderar de mest sårbara grupperna. Krisberedskap är en viktig del av klimatanpassningen då många kriser är kopplade till klimatförändringar, såsom skyfall och värmeböljor.

Arbetet mot hemlöshet samt det vräkningsförebyggande arbetet bidrar till varaktiga boendelösningar för barnfamiljer och vuxna, vilket skapar förutsättningar för trygghet, självständighet och självförsörjning. För de som står långt ifrån ordinarie bostadsmarknad finns möjlighet till långsiktigt boende genom försöks- och träningslägenhet och Bostad först.

Mål 12 Hållbar konsumtion

Nätverksmöten hålls för hållbara inköp av förbrukningsmaterial och livsmedel. Klimatpåverkan från inköpta livsmedel minskar, och matsvinn minskar genom regelbundna mätningar och medvetandegörande. Arbetet fortgår alltjämt för att andelen ekologiska livsmedel ska öka och verksamheterna köper som regel miljömärkta produkter för disk, tvätt och städ med stöd av Chemsoft-systemet.

Mål 13 Stoppa klimatförändringar

Verksamheterna arbetar fortlöpande för att minska sin elförbrukning i det dagliga arbetet och inom flera verksamheter har gamla armaturer bytts ut till LED. En process pågår om vilka plast- och engångsprodukter som går att ta bort, minska eller ersätta till flergångs. Mängden

återvinningskärl och fraktioner har ökat för att möjliggöra ökad återvinning. Tjänsteresor görs med minsta möjliga miljöpåverkan.

Delaktighet, dialog och inkludering

Under året har möjligheten setts över för att kungsholmsbor kan lämna medborgarförslag, synpunkter och klagomål digitalt, exempelvis kopplat till QR-kod. Studiebesök har gjorts hos förvaltningar som har genomfört detta. Arbetet kommer att fortsätta under 2025.

Under våren genomfördes en medborgarundersökning i staden som bland annat undersökte andelen med förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område man bor. Årsmålet nåddes inte för Kungsholmen, ca 400 kungsholmsbor besvarade undersökningen och av dessa uppgav 35 procent att de hade förtroende för stadsdelsförvaltningen. Under hösten har broschyren "Kungsholmen i korthet" reviderats och innehåller numera också information om förvaltningens arbete, som ett led i arbetet för att öka förtroendet och kunskapen om var man kan vända sig med exempelvis synpunkter, klagomål, förslag eller beröm.

Under året har 25 medborgarförslag inkommit som avser Kungsholmen, jämfört med tolv inkomna år 2023. De allra flesta av förslagen avser området stadsutveckling. Därutöver har drygt 3700 ärenden inkommit via stadens tyck-till-app. Lär mer under rubrik "systematiskt kvalitetsarbete".

Information om möjlighet att delta i trygghetsvandringar och där lämna synpunkter och förbättringsförslag har getts i lokaltidningen och på sociala medier. Ett syfte var också att öka antalet boende, besökare eller näringsidkare att delta.

Ständiga förbättringar, innovation och digitalisering

Under året har förvaltningens innovations- och kvalitetsgrupp sammanställt de utmaningar som enheterna beskrivit i tertialrapport ett. En utmaning som har lyfts av flera är målgrupper med nya behov, vilket ställer nya och förändrade krav på organisation, kunskap och vilka insatser som ska tillhandahållas. För att arbeta vidare med utmaningen tillsattes en arbetsgrupp med representanter från flera verksamheter och avdelningar, eftersom det finns en vinst i att arbeta med utmaningen gemensamt i förvaltningen. Arbetsgruppen har konkretiserat utmaningen som handlar om den växande målgruppen äldre. Arbetet kommer att genomföras med stöd av modellen design thinking och fortsätta under 2025.

Socialtjänstens dagliga verksamhet har deltagit i pilotprojektet Stockholm surf som nu resulterat i en permanent lösning med ett stabilare nätverk i verksamhetens lokaler för brukarna att koppla upp sina privata enheter på.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel med förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där man bor	35	39	32		38 %	38 %	2024

Nämndmål: 3.7.1 Kungsholmens stadsdelsområde är jämställt, öppet och demokratiskt

 Uppfylls helt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att arbeta för att alla verksamheter lever upp till mänskliga rättigheter och är fria från diskriminering kungsholmsbors synpunkter och förslag tas tillvara samt genom att vidareutveckla arbetet med jämställdhet, jämlikhet, nationella minoriteter, funktionshinderperspektivet och barnrättsperspektivet.

Barnrättsperspektivet och det enskilda barnets delaktighet är centralt i verksamheter där barn berörs. I syfte att öka barnets delaktighet och handlingsutrymme ska BRA-samtal (Barns rätt som anhöriga) erbjudas till barn som har anhöriga med beroendeproblematik och/eller någon form av funktionsnedsättning. Barnets delaktighet förstärks också genom möjligheten att lämna synpunkter och klagomål i en framtagen blankett specifikt för barn och unga.

För att arbeta systematiskt med de mänskliga rättigheterna och Agenda 2030 har en organisationsöverskridande arbetsgrupp bildats, som ska följa upp verksamheternas arbete med kartläggning och analys och se vilka perspektiv som behöver utvecklas och vilka som behöver knytas an till arbetet med den bärande principen om att ingen ska lämnas utanför.

Arbetet med att nå klimat- och miljömålen sker systematiskt inom alla verksamheter. En viktig målgrupp som identifierats i relation till miljö och klimat är barn och unga, som tar upp mer gifter i förhållande till kroppsvikt än vuxna vilket kan påverka deras fysiska utveckling negativt. Många barn och unga har också klimatångest och är den nästa generation som ska ta över och leva med konsekvenserna av klimatförändringarna. I det nya miljöprogrammet som väntas bli klart under våren 2024 ingår klimaträttvisa som en aktiv del. Kungsholmen ingår som en av sex stadsdelar i en EU-ansökan, som staden har skickat in för projektet SCALE Stockholm, där staden ska utveckla fem lokala omställningsarenor till 2030. Viable Cities, som är en del av myndigheten Vinnova, har godkänt stadens projektansökan för en ettårig förstudie inför projektet SCALE som innehåller bl a inventering av lokala källor till växthusgasutsläpp och klimatpåverkan samt folkhälsofrågor, och en kartläggning av lokala aktiva nätverk/organisationer/föreningar samt lokala näringslivet inom vårt stadsdelsområde. Arbetet kommer främst att genomföras av KTH, Karolinska institutet och Sweco.

Tryggheten i stadsdelsområden utvecklas i samverkan och beredskapen inom verksamheterna stärks. Trygghetsvandringar initieras där det finns behov och kungsholmsbors och besökares synpunkter tas omhand och medborgarförslag utreds.

Delaktighet, inkludering och dialog med de verksamheterna är till för som invånare, nämndens råd, förenings- och näringsliv är viktigt. Dialogen bidrar till kvalitetsutveckling. Verksamheterna uppmuntras till att utveckla resultat- och medborgardialoger och vara aktiva i olika sociala kanaler.

Nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur ska främjas, genom att bland annat uppmärksamma nationella minoriteters nationaldagar eller högtider inom äldreomsorgens enheter enligt Agenda 2023 mål 10, minskad ojämlikhet. Nationella minoriteter bjuds in till samverkan för att erbjuda informationsutbyte och möjlighet till inflytande i frågor som rör deras rättigheter.

Arbetet med ständiga förbättringar, innovationer och digitalisering utgår från Stockholms stads Kvalitetsprogram. I syfte att vidareutveckla arbetet med innovationer ska samtliga enheter i tertialrapport 1 beskriva en eller flera utmaningar som enheten står inför. Kvalitetsgruppen sammanställer och identifierar vilka utmaningar som ska prövas i innovationsprocessen som utgår från modellen design thinking. Under året ska också kunskapen om innovation öka för att skapa förutsättningar för verksamheter att initiera och driva innovationsprocesser.

Förväntat resultat

Relevanta beslutsunderlag innehåller analyser utifrån barnrättsperspektiv, jämställdhet och tillgänglighet

Rådens synpunkter och förslag uppmärksammas och tas tillvara

Det strategiska arbetet med Agenda 2030 utvecklas

Synpunkter tas om hand och bidrar till kvalitetsutveckling

Brukar- och medborgardialoger genomförs i alla verksamheter

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal barn, som har anhörig med beroendeproblematik eller funktionsnedsättning, som erbjudits BRA-samtal.	6				4		2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 1. Se över hur relevanta perspektiv kan inarbetas i beslutsunderlag	2024-01-01	2024-06-30	
 2. Utvärdera och implementera arbetssätt för mall för tjänsteutlåtande	2024-07-01	2024-12-31	
 Förvaltningens enheter beskriver i tertialrapport 1 en eller flera utmaningar som enheten står inför.	2024-01-01	2024-04-30	
 Inom äldreomsorgen används stadens årshjulet "Goda måltider till vardag och fest" aktivt vid planering av aktiviteter. Av särskild vikt är att de nationella minoriteternas nationaldagar/högtider uppmärksammas.	2024-01-01	2024-12-31	
 Möjligheterna till en förvaltningsövergripande synpunkt- och klagomålshantering ska ses över	2024-01-01	2024-12-31	
 Pensionärsrådet deltar på brukardialoger inom äldreomsorgen	2024-01-01	2024-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Se över möjligheten att genomföra tillgänglighetsvandring i förvaltningens lokaler med hjälp av feriearbetande ungdomar	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Socialtjänstavdelningens myndighetsutövande verksamheter upprättar rutiner för BRA-samtal.	2024-01-01	2024-12-31	Avvikelse
Analys			
Under året har sex barn erbjudits BRA-samtal. Socialtjänstavdelningen ser över hur stöd till barn som har föräldrar med beroendeproblematik och/eller funktionsnedsättning ska erbjudas, därav har aktiviteten inte slutförts. Arbetet kommer utvecklas 2025.			
✓ Socialtjänstens verksamheter arbetar med utveckling av barnrättsperspektivet utifrån sina utvecklingsplaner.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Under året genomföra en kartläggning av förvaltningsövergripande digitala tjänster och system samt arbeta fram en samverkansorganisation enligt PM3	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Äldreomsorgens utvecklingsenhet genomgår HBTQI- certifiering och beställarenheten genomgår omcertifiering i HBTQI genom RFSL.	2024-01-01	2024-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Mnkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	1 436,6	1 412,7	23,9	1 329,1	16,4
Kostnader (+)	1 873,4	1 875,9	-2,5	1 743,0	6,2
Intäkter (-)	-436,8	-463,2	26,4	-414,0	10,3
Avvikelse före resultatdispositioner			23,9		16,4
Resultatenheternas överskott från 2023 (+)			53,2		42,4
Resultatenheternas överskott till 2025 (-)			-63,0		-53,2
Avvikelse efter resultatdispositioner			14,1		5,5

Nämnden tilldelades i kommunfullmäktiges ursprungliga budget för 2024 en ram som uppgick till 1 420,3 mnkr. I samband med verksamhetsplanen gjordes en omfördelning mellan verksamhetsområdena. Syftet med denna omfördelning var att möta olika verksamheters behov och ha en rimlig budget att följa över året. I samband med kommunstyrelsens beslut i avstämningsärendet och tertialuppföljningar har förvaltningen tillförts medel samtidigt har förvaltningen till följd av prestationsförändringar och budgetjusteringar ökat ursprunglig budget, varför slutlig nettobudget uppgår till 1 436,6 mnkr. Justeringarna beror främst på prestationsförändringar inom förskolan och stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt tillförda medel i avstämningsärendet. Ovan redovisas utfallet i bokslutet jämfört med bokslutet 2023.

Bokslutet 2024 redovisar nettokostnader om 1 412,7 mnkr, vilket ger ett överskott för nämnden med 23,9 mnkr före resultatdispositioner. Efter resultatöverföringar redovisar nämnden nettokostnader om 1 422,5 mnkr vilket ger ett överskott om 14,1 mnkr. Överskottet finns framförallt inom äldreomsorgens beställarverksamhet som en följd av bland annat betydligt färre köp av platser vid vård- och omsorgsboende jämfört med budgeterat. Även verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning visar ett större överskott. Verksamheter som visar underskott är ekonomiskt bistånd, individ- och familjeomsorgen samt stadsmiljö.

Underskottet inom stadsmiljö var planerat då det fanns ekonomiskt utrymme eftersom äldreomsorgens överskott bedömdes vara av engångskaraktär varför nödvändiga åtgärder genomfördes inom stadsmiljöområdet. Det överskottet som äldreomsorgen genererat har haft avgörande inverkan på årets resultat och dessutom gjort det möjligt att genomföra upprustningar inom flera verksamhetsområden.

Vartefter de ekonomiska prognoserna under året visat på stigande överskott, har förvaltningen tagit aktiva beslut om utökade åtgärder och satsningar för att möta verksamhetens behov och för att förbättra de ekonomiska förutsättningarna inför kommande år.

Verksamheterna har under året påverkats av ökade kostnader för lokaler, livsmedel liksom ökande lönekostnader vilket särskilt påverkar de personalintensiva utförarverksamheterna.

Verksamheterna har under året erhållit bidrag framförallt statsbidrag men även medel via fackförvaltningarna. Mer om medlen finns att läsa under respektive verksamhet.

Bokslut 2024 jämfört med tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet för ett förbättrat resultat om 9,1 mnkr. Förbättringen hör bland annat samman med att inom verksamhetsområde ekonomiskt bistånd erhöles ej väntade bidrag. Inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning avslutades ett antal insatser under hösten för vilka erhöles budget via de årliga mätningarna. Inom äldreomsorgen erhöles statsbidrag för andel timavlönade motsvarande ett högre belopp än väntat.

Resultatenheternas ingående fond om 53,2 mnkr ökar med 9,8 och därmed överförs sammantaget 63,0 mnkr till år 2025.

Mnkr	Budget (kostnader +)	Budget (intäkter -)	Budget (netto)	Bokslut före resultatöverföringar	Bokslut efter resultatöverföringar	Avvikelse 2024 efter resultatöverföringar	Avvikelse 2023 efter resultatöverföringar
Nämnd och administration	53,1		53,1	47,7	47,7	5,4	0,5
Individ- och familjeomsorg	116,6	-9,7	106,9	109,3	109,3	-2,4	-1,1
varav barn och ungdom	62,9	-3,8	59,1	62,4	62,4	-3,3	-1,8
varav vuxen	24,5	-1,0	23,5	23,0	23,0	0,5	-0,3
varav socialpsykiatri	26,9	-3,8	23,1	23,733	23,752	-0,7	0,7

varav nyanlända	2,3	-1,1	1,2	0,2	0,2	1,0	0,4
Stadsmiljö- verksamhet	20,2		20,2	24,4	24,4	-4,2	-6,5
avskrivningar	16,6		16,6	15,9	15,9	0,7	2,0
internräntor	3,3		3,3	3,6	3,6	-0,3	-2,1
Förskole- verksamhet	314,5	-35,1	279,4	278,7	279,4	0,0	0,0
Äldreomsorg	1 017,8	-356,7	661,1	647,0	655,2	5,9	12,6
Stöd och service till personer med funktions- nedsättning	276,5	-30,3	246,2	237,6	238,4	7,8	2,2
Barn, kultur och fritid	17,3	-1,5	15,8	15,2	15,2	0,6	-0,8
Arbets- marknads- åtgärder	6,1	-1,9	4,2	4,2	4,2	0,0	-0,4
Ekonomiskt bistånd	27,9	-1,6	26,3	29,3	29,3	-3,0	-7,8
varav handläggare	7,7		7,7	11,3	11,3	-3,6	-3,7
Övrig verksamhet	3,5		3,5	0,0	0,0	3,5	7,0
Totalt	1 873,4	-436,8	1 436,6	1 412,7	1 422,5	14,1	5,5

Nedan visas tabeller med tillhörande förklaringar till avvikelserna samt i vissa fall tillhörande nyckeltal samt en jämförelse mellan prognoserna i tertialrapport 2 och bokslutet.

Nämnd- och förvaltningsadministration

Mnkr	Budget 2024 (kostnader)	Budget 2024 (intäkter)	Budget 2024 (netto)	Bokslut netto efter resultat- överförin- g	2024 Avvik. efter resultat- överförin- g	2023 Avvik. efter resultat- överförin- g
Nämnd	2,3		2,3	2,4	-0,1	-0,3
Förvaltningsadministration	50,8		50,8	45,3	5,5	0,8
Totalt	53,1	0,0	53,1	47,7	5,4	0,5

Nämnd- och förvaltningsadministration redovisar ett överskott om 5,4 mnkr (+10,3 procent). Överskottet hänförs bland annat till vakanser under rekrytering, att resterande kostnader i samband med flytten till Tekniska nämndhuset blev lägre än väntat samt att planerade utbildningssatsningar istället kommer att ske under 2025.

Bokslut 2024 jämfört med tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet för verksamhetsområdet ett förbättrat resultat om 3,6 mnkr. Detta hör samman med att planerade utbildningar har skjutits

upp till år 2025 samt även att planerade rekryteringar inte genomförts som planerat utan detta kommer att ske under år 2025.

Individ- och familjeomsorg

Mnkr	Budget 2024 (kostnader)	Budget 2024 (intäkter)	Budget 2024 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2024 Avvik. efter resultatöverföring	2023 Avvik. efter resultatöverföring
Barn och ungdom	62,9	-3,8	59,1	62,3	-3,2	-1,9
Vuxen	24,5	-1,0	23,5	23,0	0,5	-0,3
Socialpsykiatri	26,9	-3,8	23,1	23,8	-0,7	0,7
Nyanlända	2,3	-1,1	1,2	0,2	1,0	0,4
Totalt	116,6	-9,7	106,9	109,3	-2,4	-1,1

Verksamheten individ- och familjeomsorgen redovisar ett sammantaget underskott om -2,4 mnkr före respektive -2,4 mnkr (-2,3 procent) efter resultatöverföring. Underskottet hänförs framförallt till delområdet myndighetsverksamhet för barn och unga.

Utifrån ursprunglig utnycklad budget gjordes i samband med budgeteringen en omfördelning av medel till verksamheten från andra verksamhetsområden med 5,0 mnkr. Verksamhetens fyra delområden redovisas separat nedan.

Verksamheten har under året erhållit bidrag för bland annat för våld i nära relationer, uppdrag psykisk hälsa, familjecentral, skolsocionom samt samlokaliserad socialsekreterare hos polis.

Bokslut 2024 jämfört med tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet för verksamhetsområdet ett förbättrat resultat om 0,6 mnkr. Detta hör bland annat samman med att verksamheten erhölet en ökad generalschablon av engångskaraktär i slutet av året.

Barn och ungdom

Barn och ungdomsverksamheten redovisar totalt ett underskott om -3,2 mnkr.

Beställarverksamheten redovisar ett underskott om 4,2 mnkr och enheten för prevention och familjebehandling samt avdelningsledning redovisar ett överskott om 0,9 mnkr. Orsaken till överskottet beror på vakanser i personalgruppen samt att verksamheten har erhållit externa bidrag för ungdomsmottagning.

Underskottet inom beställarverksamheten hänförs bland annat till målgruppen unga med koppling till gängkriminella som genererat fler köpta jourhemsplaceringar och behandlingsfamiljer än budgeterat. Några av dessa platser är dessutom betydligt dyrare än normalt. Verksamheten har även haft fler öppenvårdsinsatser än budgeterat. Med anledning av behovet av ökade insatser har enheten tillfälligt förstärkts med två handläggare.

Nyckeltal - loF Barn och unga Beställarperspektiv	Plan 2024	Utfall 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Insatser / antal /platser		Dec	Snitt jan-dec	Snitt jan-dec
§12-hem	0,5	1,0	0,6	0,2

Nyckeltal - loF Barn och unga Beställarperspektiv	Plan 2024	Utfall 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
HVB	4,6	0,0	3,4	4,2
Stödboende	3,0	5,0	4,0	3,2
Behandlingsfamilj	0,0	1,0	1,8	0,0
Familjehem	11,0	16,0	13,2	8,3
Jourhem	3,0	7,0	5,4	7,9
Skyddat boende	1,0	0,0	0,8	2,0

Vuxna och missbruk

Verksamheten för vuxna och missbruk redovisar sammantaget ett överskott om 0,5 mnkr (+2,0 procent). Överskottet hänförs framförallt till att det under året varit färre placeringar inom SiS boende (§12 LVM), HVB boende samt träningsboende än budgeterat. Samtidigt har behovet av stödboenden ökat jämfört med föregående år och antalet placeringar är betydligt fler än budgeterat. I övrigt endast mindre avvikelser jämfört med budgeterat. Verksamheten har fortsatt att motverka långvariga placeringar på skyddat boende genom att i de fall där det är möjligt erbjuda insatser genom förvaltningens egen öppenvård. Kostnaderna för handläggning har följt budget.

Nyckeltal - loF Vuxna Beställarperspektiv	Plan 2024	Utfall 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Insatser / antal /platser		Dec	Snitt jan-dec	Snitt jan-dec
§12 LVM	0,5	0,0	0,2	0,6
Behandlingshem (HVB)	1,5	1,6	1,0	0,6
Stödboende (HVB)	9,0	13,4	16,0	10,8
Skyddat boende	0,5	0,0	0,3	0,3
Härbärg	2,0	1,6	2,7	1,5

Socialpsykiatri

Socialpsykiatriverksamheten redovisar ett underskott om 0,7 mnkr före respektive 0,7 mnkr (-2,8 procent) efter resultatöverföring. Underskottet hänförs till beställarverksamheten.

Beställarverksamheten - socialpsykiatri

Beställarverksamheten redovisar ett underskott om 0,8 mnkr vilket hänförs till fler stödboendeplatser och köp av korttidsplatser. Placeringar på korttidsboenden är förhållandevis dyra platser vilket bidrar till underskottet. Placeringar på gruppboende och HVB är dock något färre än budgeterat. Handläggningkostnaderna har följt budget.

Nyckeltal - loF Socialpsykiatri Beställarperspektiv	Plan 2024	Utfall 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Insatser / antal /platser		Dec	Snitt jan-dec	Snitt jan-dec
Gruppboende	5,0	3,0	4,0	4,1
Stödboende	10,0	12,0	12,1	8,9
HVB	7,0	4,3	4,7	6,5

Utförarverksamheterna

Utförarverksamheterna boendestöd och stödboende redovisar ett mindre överskott efter resultatöverföringar. Enligt regelverket för resultatenheter kan enheten inte föra med sig dessa då fonden redan är maximal. Överskottet hänförs till en ökning av antal brukare samt samordningsvinster inom organisationen.

Resultatenheten överförde ett överskott om 0,7 mnkr från år 2023 till år 2024. Verksamhetens resultatfond överför en i stort sett oförändrad resultatfond om 0,7 till år 2025.

Nyanlända

Insatser för *ensamkommande flyktingbarn* redovisar sammantaget ett överskott om 1,0 mnkr. Överskottet hänförs främst till en vakans under delar av året samt till en retroaktivt utbetalad generalschablon i slutet av år 2024.

Kostnaderna för insatser ska täckas av schablonintäkter från Migrationsverket och handläggningskostnaderna ska täckas delvis av generalschablonen.

Under året har i genomsnitt tre ensamkommande flyktingbarn varit i behov av insats.

Nyckeltal - EKB	Plan 2024	Utfall 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Antal ensamkommande barn		Dec	Snitt Jan-Dec	Snitt Jan-Dec
Totalt antal barn	6	3	3	6

Stadsmiljöverksamhet inklusive avskrivningar och internränta

Mnkr	Budget 2024 (kostnader)	Budget 2024 (intäkter)	Budget 2024 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2024 Avvik. efter resultatöverföring	2023 Avvik. efter resultatöverföring
Öl och tobak	0,1		0,1	0,1	0,0	0,0
Stadsmiljö drift	20,1		20,1	24,8	-4,7	-6,5
Avskrivningar och internränta	19,9		19,9	18,9	1,0	-0,1
Totalt	40,1	0	40,1	43,8	-3,7	-5,0

Stadsmiljö inklusive avskrivningar och internränta redovisar ett delvis planerat underskott om 3,7 mnkr (-9,3 procent). Utifrån ursprunglig utnycklad budget gjordes i samband med budgeteringen en omfördelning av medel till verksamhetsområdet från andra verksamhetsområden med 2,1 mnkr.

Underskottet för 2024 är ett planerat överskridande då andra verksamhetsområden har ett överskott av engångskaraktär under innevarande budgetår. Verksamheten har därför möjlighet att åtgärda reparationer i plaskdammarna, reparation på träkonstruktioner, slyröjning för att motverka bosättning, återplantering i paradytor samt förbättring av renhållningen. Även åtgärder på bryggor samt markåtgärder kopplat till konsekvenser av dagvatten/vattenavrinning har genomförts. Dessa parkunderhållsåtgärder genererade ett underskott om -4,7 mnkr jämfört mot budget 2024.

Jämfört mot senaste prognos visar verksamhetsområdet en förbättring om 0,7 mnkr. Den förbättringen beror dels på en osäker intäkt i form av en försäkringsersättning om 0,5 mnkr

samt ett överskott på handläggning om 0,2 mnkr.

Verksamhetsområdets avskrivningar och internränta visar också ett överskott om 1,0 mnkr. Detta beror på att en del planerade investeringar inte kunde fullföljas inom innevarande år och har därmed inte börjat skrivas av. Detta framgår också i form av ett överskott i nämndens investeringsbudget.

Bokslut 2024 jämfört med tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet för verksamhetsområdet ett lite försämrat resultat om 0,3 mnkr.

Verksamheten finns organisatoriskt inom Norra innerstadens stadsdelsförvaltning.

Förskoleverksamhet

Mnkr	Budget 2024 (kostnader)	Budget 2024 (intäkter)	Budget 2024 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2024 Avvik. efter resultatöverföring	2023 Avvik. efter resultatöverföring
Verksamhetsledning samt gemensamma kostnader och intäkter	31,1	-23,4	7,7	7,6	0,1	0,6
Hyror och underhåll	56,6	-0,8	55,8	57,6	-1,8	-1,8
Anslag	7,0		7,0	6,7	0,3	1,2
Utförare	219,8	-10,9	208,9	207,5	1,4	0,0
Totalt	314,5	-35,1	279,4	279,4	0,0	0,0

Förskoleverksamheten redovisar en ett överskott före resultatöverföringar om 0,7 mnkr och en budget i balans efter resultatöverföringar. Utifrån ursprunglig utnycklad budget gjordes i samband med budgeteringen en omfördelning av medel till verksamheten från andra verksamhetsområden med 12,3 mnkr.

Den största delen av budgeten inom verksamhetsområdet är prestationsrelaterad. Avläsningar sker månadsvis av hur många barn som är inskrivna i förskolan. Varje inskrivet förskolebarn genererar en budgettilldelning. Det innebär att den rörliga delen motsvarar cirka 90 procent av verksamhetens totala budget. Nämndens slutliga budget fastställdes först i samband med bokslutet 2024.

Liksom föregående år 2023 har antalet inskrivna barn under 2024 varit stabilt. Dock var antalet inskrivna barn lägre än tilldelade budgetmedel varför prestationsförändringarna uppgick till – 5,5 mnkr för år 2024. Det var ungefär den justering som förvaltningen räknat med i samband med budgeteringen.

Antalet inskrivna barn har följt verksamhetens planering för år 2024. Genomsnittet av antal inskrivna barn under 2024 var 1 589 barn att jämföra med föregående år som var 1 593 barn, vilket är en minskning med fyra barn. Fördelningen mellan antal inskrivna barn i kommunala och privata förskolor var för helåret 52/48. Barnomsorgsgarantin uppfylldes under hela året.

Verksamhetsområdet har höga lokalkostnader, en utmaning som delas med de övriga stadsdelarna i innerstaden. I relation till schablonersättningen utgör lokalkostnaderna en

förhållandevis stor del och utgör cirka 20 procent av den totala nettokostnaden för verksamhetsområdet.

Verksamheten har noggrant och kontinuerligt följt inskrivningsgraden inom förskolan och har liksom föregående år arbetat aktivt och strategiskt med att anpassa bemanning och lokaler till verksamhetens behov.

Under 2024 har verksamheten erhållit stadsbidrag avseende bland annat kvalitetsåtgärder. Dessa har använts till att bibehålla eller rekrytera personal, kompetensutveckling samt sträva efter att ha en storlek på barngrupperna som överensstämmer med Skolverkets riktmärke.

Bokslut 2024 jämfört med tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet för verksamhetsområdet i stort sett ett oförändrat resultat

Resultatenheterna sammantaget överförde ett överskott om 21,8 mnkr från år 2023 till år 2024. Verksamhetens resultatfonder överför sammantaget en fond om 22,5 mnkr till år 2025.

Nyckeltal - Förskola	Plan 2024	Utfall 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Antal inskrivna barn		Dec	Snitt jan-dec	Snitt jan-dec
1-3 år fsk	864	979	852,75	867
4-5 år fsk	735	557	736	726
Totalt	1 599	1 536	1 589	1 593

Äldreomsorg

Mnkr	Budget 2024 (kostnader)	Budget 2024 (intäkter)	Budget 2024 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2024 Avvik. efter resultatöverföring	2023 Avvik. efter resultatöverföring
Verksamhetsledning och beställare	760,2	-100,8	659,4	648,9	10,5	8,2
Utförare	257,6	-255,9	1,7	6,3	-4,6	4,4
Totalt	1 017,8	-356,7	661,1	655,2	5,9	12,6

Verksamhetsområdet äldreomsorg redovisar sammantaget ett överskott om 14,1 mnkr före resultatdispositioner och efter resultatdispositioner ett överskott om 5,9 mnkr (+0,9 procent). Överskottet hänförs till såväl beställar- som utförarverksamheterna.

Utifrån ursprunglig utnycklad budget gjordes i samband med budgeteringen en omfördelning av medel från verksamheten med ca 26 mnkr till andra verksamhetsområden.

Behovet av äldreomsorg har ökat något under året men inte den omfattning som budgeterats och prognostiserats, framförallt är det vård- och omsorgsboende som ännu inte nått förväntade volymer.

Under de senaste åren och även i år har omfattande satsningar gjorts på det förebyggande arbetet genom äldreкураторer, hälsopedagoger m.m. Vilken betydelse dessa satsningar haft för behovet av äldreomsorgsinsatser är dock svårt att säkert avgöra. Delar av det överskott som uppstått inom ramen för nämndens budget har använts att till bland annat till att förstärka

bemanningen, utökning av aktiviteter och utflykter, tidigareläggning av planerad upprustning och inköp av utrustning till verksamheterna.

Under de senaste åren och även år 2024 har äldreomsorgen erhållit olika statliga och kommunala bidrag. Bland annat god och nära vård, motverka ensamhet, äldreomsorgslyftet, matlyftet, demensmedel. Dessa medel har möjliggjort satsningar på förebyggande insatser och kompetensutveckling, såsom anställning som SIP-samordnare, sakkunnig i kognition, äldrevägledare, hälsopedagog, musikkraft inom hemtjänsten, utökad sjuksköterskebemanning, minskad andel timavlönade, individuella samtal och utökning av promenader inom särskilda boenden.

Bokslut 2024 jämfört med tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet för verksamhetsområdet ett försämrat resultat om 2,1 mnkr. Detta hör samman med att verksamheten kunde genomföra fler satsningar och underhållsåtgärder då det fanns utrymme inom stadsdelens totala budget samt att behovet av vård- och omsorgsboendeplatser ökade mer än tidigare prognostiserat de två sista månaderna.

Äldreomsorg beställare

Beställarverksamheten inklusive ledning redovisar ett sammantaget överskott om 10,5 mnkr. Överskottet hänförs framförallt till färre köp av platser vid vård- och omsorgsboende än budgeterat.

Antalet vård- och omsorgsplatser var budgeterat till 442 platser för år 2024. Genomsnittligt antal köp av vård- och omsorgsplatser 2024 var 432 stycken. Liksom föregående år började antalet vård- och omsorgsboendeplatser att öka i slutet av året. I december var antalet platser 447 vilket var en ökning med 17 platser jämfört med januari 2024. Insatsen servicehus har minskat under året och legat något under budgeterat nivå. Antal personer med insatsen hemtjänst har ökat under året och uppgick i genomsnitt till 963 personer vilket var fler än budgeterat och 49 personer fler än 2023. Dock har de genomsnittliga timmar per person minskat vilket inneburit att kostnaden inte ökat i någon större omfattning. Detta hör samman med att de ny tillkomna personerna från början har insatser i mindre omfattning. Även insatsen dagverksamhet har legat på en högre nivå under året.

Nyckeltal - Äldreomsorg Beställarperspektiv	Plan 2024	Utfall 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Antal personer/mån.insatser/timmar		Dec	Snitt jan-dec	Snitt jan-dec
Tot. antal personer med insats		1 975	1 918	1 828
Vård- och omsorgsplatser	442	447	432	418
Servicehus	76	72	74	74
Dagverksamhet	58	63	61	53
Hemtjänst	934	1 003	963	914
Utförda hemtjänst timmar	27 656	27 515	27 762	26 867

Äldreomsorg utförare

Utförarenheterna inom äldreomsorgen redovisar ett sammantaget underskott efter resultatöverföringar om 4,6 mnkr. Samtliga utförarenheter visar en budget i balans eller ett

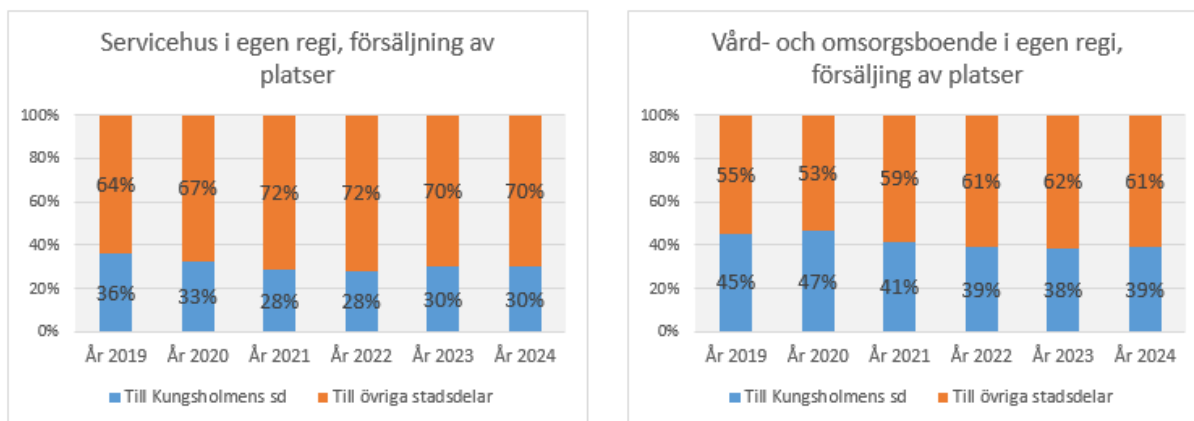
överskott utom hemtjänstverksamheten och St Eriks vård- och omsorgsboende som visar ett underskott.

Hemtjänstens underskott kan hänföras till att det periodvis varit högre bemanning än behovet av insatser. Inom hemtjänsten kan antalet beställda hemtjänsttimmar snabbt förändras vilket kan göra det svårt att alltid hålla bemanningen i nivå med insatsbehovet. Detta har också blivit mer påtagligt i takt med att andelen timavlönade minskat och ersatts av tillsvidareanställningar.

S:t Eriks vård- och omsorgsboende med 30 platser övergick i februari från entreprenad till egenregi. Enheten har haft en lägre beläggning under året vilket bland annat hör samman med renoveringsbehov på grund av vattenskada.

Serafens och Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende samt Pilträdet och Fridhemmets servicehus visar ett överskott före resultatöverföring. Utförarna har under året erhållit riktade statsbidrag utifrån prestationer för exempelvis utökad sjuksköterskebemanning och minskad andel timavlönade. Beläggningsgraden på de två vård- och omsorgsboenden har varit högre än budgeterat.

Efter beslutet om renovering av Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende och avveckling av servicehuset Fridhemmet har tomställning av fastigheten påbörjats under året. Intagningsstopp har införts och de lägenheter som successivt tomställs medför lägre hyresintäkter. Under år 2024 har Kungsholmens två servicehus i egen regi i genomsnitt sålt platser till andra stadsdelar motsvarande cirka 70 procent av utförda platser. Inom Kungsholmens vård- och omsorgsboende inom egen regi har platser sålts till andra stadsdelar motsvarande cirka 61 procent av totalt utförda platser.

Bild: Andel av Kungsholmens egenregiverksamheters försäljning till övriga stadsdelar respektive till Kungsholmens stadsdel.

Resultatenheterna sammantaget överförde ett överskott om 23,9 mnkr från år 2023 till år 2024. Resultatenheterna överför sammantaget 32,1 mnkr till år 2025.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Mnkr	Budget 2024 (kostnader)	Budget 2024 (intäkter)	Budget 2024 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2024 Avvik. efter resultatöverföring	2023 Avvik. efter resultatöverföring
Verksamhetsledning och beställare	248,9	-9,9	239,0	230,2	8,8	2,5
Utförare övriga	27,6	-20,4	7,2	8,2	-1,0	-0,3
Totalt	276,5	-30,3	246,2	238,4	7,8	2,2

Verksamheten för stöd och service till personer med funktionsnedsättning redovisar sammantaget ett överskott om 8,6 mnkr före resultatdispositioner och efter resultatdispositioner ett överskott om 7,8 mnkr (+3,2 procent). Överskottet hänförs till såväl beställarverksamheten, verksamhetsledning och utförarverksamheterna. Verksamhetens budget är till stor del prestationsrelaterad, cirka 75 procent av årets budget byggde på nivåmätningar och fastställdes i samband med årets sista mätning i augusti.

Verksamheten har under året erhållit bidrag för uppdrag psykisk hälsa.

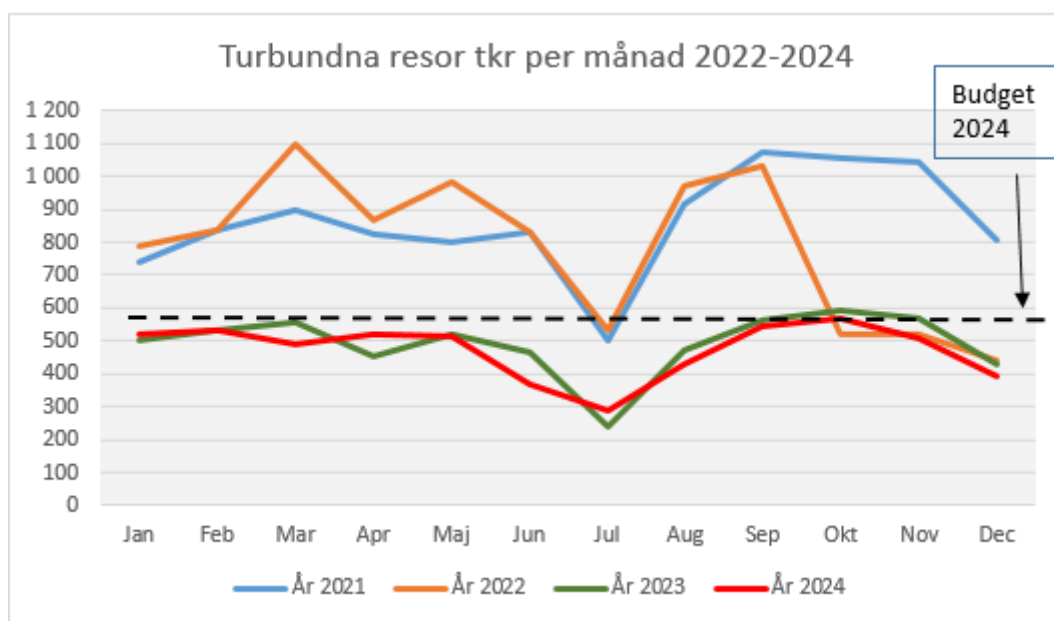
Bokslut 2024 jämfört med tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet för verksamhetsområdet ett förbättrat resultat om 4,3 mnkr. Resultatet hör dels samman med att en del insatser har avslutats under hösten som verksamheten har fått budget för via nivåmätningen. Även lägre kostnader än budgeterat för resor är orsaken till förbättringen. Se tabell nedan.

Beställarverksamheten inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Beställarverksamheten inklusive verksamhetsledning redovisar ett överskott om 8,8 mnkr. Förbättringen hör samman med lägre kostnader än beräknat till följd av minskat behov av insatser än budgeterat. Vidare har verksamheten fortsatt arbetat med att prisförhandla ingångna individavtal för placeringar utanför Stockholms stads ramavtal (LOV) där kostnaderna inte täcks av schablonen (se bilaga 2). För närvarande har verksamheten endast tre avtal som inte täcks av nivåschablonen.

En annan orsak till överskottet är att kostnaderna för turbundna resor till och från daglig verksamhet varit lägre än vad som budgeterats.

Nyckeltal - Stöd och service till pers. med funktionsnedsättning	Plan 2024	Utfall 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Beställarperspektiv		Dec	Snitt jan-dec	Snitt jan-dec
Vuxenboende SoL	13	11	11	11
Hemtjänst SoL	76	67	71	74
Vuxenboende LSS	98	102	100	100
Barnboende LSS	1	2	1	1
Daglig verksamhet	158	165	163	157
Kostnader för resor tkr/mån	563	392	473	491

Utförare stöd- och service till personer med funktionsnedsättning

Utförarenheterna inom verksamheten stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt habiliteringsenheten redovisar sammantaget ett underskott 1,0 mnkr efter resultatöverföringar.

Daglig verksamhet och grupp- och servicebostäder redovisar ett överskott som bland annat hänförs till att verksamheten fortsatt har arbetat med nivåöversyn för respektive brukare, så att ersättningen per brukare speglar vårdbehovet. Brukares behov kan ändras över tid varför nivåtillhörigheten ses över kontinuerligt. Samtidigt har bemanningen anpassats utifrån beläggning och behov. Verksamheterna har under året erhållit statsbidrag för uppdrag psykisk hälsa.

En utmaning under 2024 har varit den nya servicebostaden Gladan. Beläggningsgraden i den nya servicebostaden har varit lägre än kalkylerat då det under hösten inte varit någon kö till servicelägenheter. Hyreskostnaden för den nya servicebostaden är också högre än tidigare uppskattning, bland annat till följd av högre internränta.

Kungsholmens personliga assistansverksamhet redovisar ett underskott motsvarande 1,3 mnkr. Volymmässigt är personlig assistans i egen regi en liten verksamhet där intäkterna inte motsvarar de faktiska kostnaderna.

Resultatenheterna sammantaget överförde ett överskott om 6,9 mnkr från år 2023 till år 2024. Resultatenheterna överför sammantaget 7,7 mnkr till år 2025.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Mnkr	Budget 2024 (kostnader)	Budget 2024 (intäkter)	Budget 2024 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2024 Avvik. efter resultatöverföring	2023 Avvik. efter resultatöverföring
Parklekar och fritidsgård	8,2	0,0	8,2	8,5	-0,3	-0,5
Nationaldagen	1,0		1,0	1,2	-0,2	-0,2
Konsumentvägledning	0,3		0,3	0,2	0,1	0,0
Föreningsbidrag, kultur, lokaler	2,4		2,4	1,5	0,9	0,4
Kolloverksamhet	5,4	-1,5	3,9	3,8	0,1	-0,5
Totalt	17,3	-1,5	15,8	15,2	0,6	-0,8

Verksamhetsområdet barn, kultur och fritid redovisar sammantaget ett överskott om 0,6 mnkr (+3,8 procent).

Verksamheten består bland annat av parklekar, fritidsgårdar, kolloverksamhet, föreningsbidrag, kultur, nationaldagsfirandet och konsumentvägledning. Inom verksamhetsområdet finansieras även idéburet offentligt partnerskap (IOP).

Verksamheten för parklekar och fritidsgårdar redovisar sammantaget ett underskott om 0,3 mnkr. Underskottet hör samman med att projekteringskostnaderna för den tillfälliga paviljongen efter branden år 2023 har varit högre än vad som tidigare prognostiserats.

År 2024 genomfördes nationaldagsfirandet i Råambshovsparken. Kostanden uppgick till 1,2 mnkr vilket innebar ett överskridande med 0,2 mnkr jämfört med budget.

Under år 2024 startades ett idéburet offentligt partnerskap med Kungsholmens föreningsråd en samverkan kring kulturhuset på Kungsholmen.

Kolloverksamheten redovisar ett överskott om 0,1 mnkr. Under år 2024 inkom 488 ansökningar varav 75 procent tackade ja. I syfte att utöka antalet kolloplatser fick verksamhetsområdet en budgetjustering strax före sommaren om 1,0 mnkr.

Barn kultur och fritid			
Volymer Kolloverksamhet	Plan 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Antal ansökningar	488	488	492
Andel erbjudanden	100 %	100 %	100 %
Antal som tackade Ja	367	367	368
Andel som tackade Ja	75 %	75 %	75 %

Bokslut 2024 jämfört med tertialrapport 2

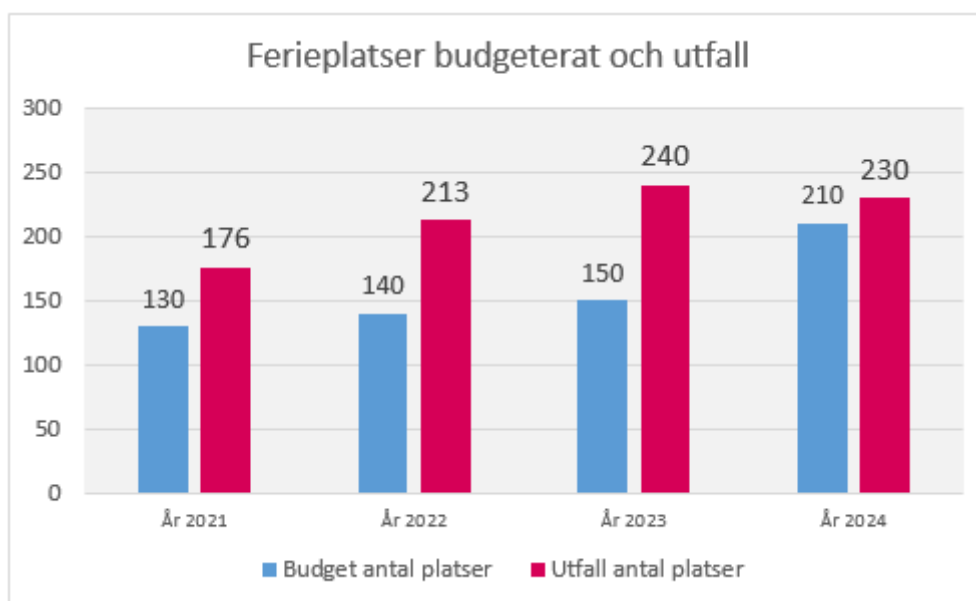
I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet för verksamhetsområdet ett förbättrat resultat om 0,2 mnkr. Detta hör bland annat samman med att verksamheten för konsumentvägledning och föreningsbidrag redovisar ett mindre men förbättrat resultat.

Arbetsmarknadsåtgärder

Mnkr	Budget 2024 (kostnader)	Budget 2024 (intäkter)	Budget 2024 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2024 Avvik. efter resultatöverföring	2023 Avvik. efter resultatöverföring
Arbetsmarknadsåtgärder	3,1	-1,9	1,2	1,6	-0,4	-0,4
Feriearbetare	3,0		3,0	2,6	0,4	0
Totalt	6,1	-1,9	4,2	4,2	0,0	-0,4

Verksamheten arbetsmarknadsåtgärder redovisar en budget i balans. Utifrån ursprunglig utnyttad budget gjordes i samband med budgeteringen en omfördelning av medel till verksamhetsområdet från andra verksamhetsområden med 0,9 mnkr. Syftet med omfördelningen var att det fanns behov att utöka antalet ferieplatser.

Till följd av förvaltningens ekonomiska läge under år 2024 höjdes ambitionen ytterligare avseende antal ferieplatser. Under året skrev 230 ungdomar på avtal om feriejobb vilket är 20 ungdomar fler än planerat och budgeterat. Feriejobb erbjöds både under sommar- höst- och jullovet, merparten av ungdomarna var 16-17 år gamla.

Övriga insatser inom arbetsmarknadsåtgärder är bland annat Stockholmsjobb, OSA (offentligt skyddat arbete) samt feriearbetare.

Bokslut 2024 jämfört med tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet för verksamhetsområdet ett oförändrat resultat.

Verksamheten finns organisatoriskt inom Norra innerstadens stadsdelsförvaltning.

Nyckeltal - Arbetsmarknadsåtgärder	Plan 2024	Utfall 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Volym		Dec	Snitt jan-dec	Snitt jan-dec
Feriearbetare (antal unika)	210	9	230	224
OSA	9	9	9	7

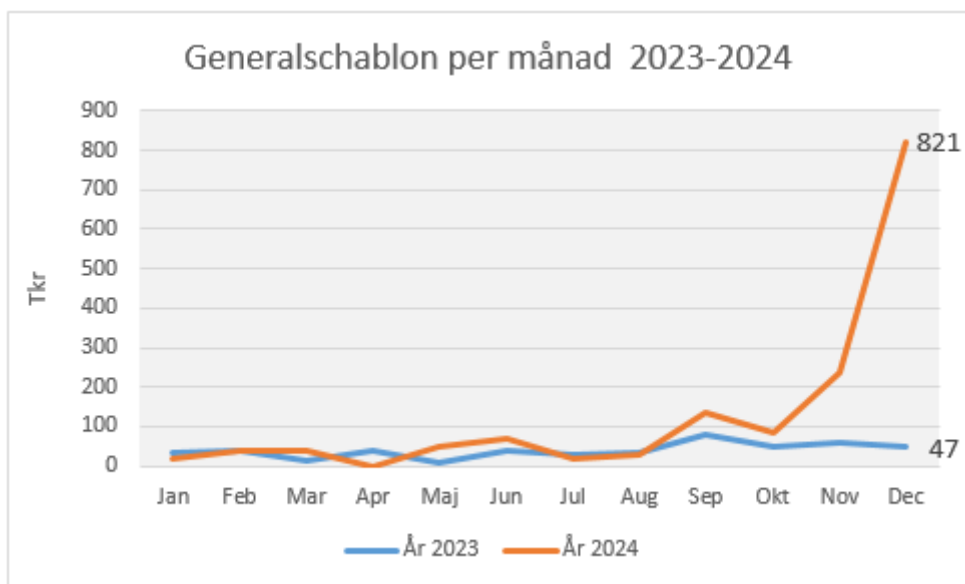
Ekonomiskt bistånd

Mnkr	Budget 2024 (kostnader)	Budget 2024 (intäkter)	Budget 2024 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2024 Avvik. efter resultatöverföring	2023 Avvik. efter resultatöverföring
Ekonomiskt bistånd	20,2	-1,6	18,6	18,0	0,6	-4,1
Handläggning	7,7		7,7	11,3	-3,6	-3,7
Totalt	27,9	-1,6	26,3	29,3	-3,0	-7,8

Ekonomiskt bistånd redovisar sammantaget ett underskott om -3,0 mnkr (-11,3 procent)

Utifrån ursprunglig utnycklad budget gjordes i samband med budgeteringen en omfördelning av medel till verksamheten från andra verksamhetsområden med 4,0 mnkr.

Underskottet kan i huvudsak hänföras till handläggningskostnader som liksom prognostiserat visade ett underskott om -3,6 mnkr. Samtidigt har verksamheten under året erhållit högre intäkter via Försäkringskassan relaterat till återbetalningar samt erhållit en budgetjustering under hösten om 0,8 mnkr för att bland annat täcka kostnader i samband med en högre riksnorm. Även generalschablonsintäkterna har tillfälligt ökat kraftigt under årets sista månader. Detta beror dels på höjd ersättningsnivå avseende initiala mottagningskostnader dels på retroaktiva utbetalningsjusteringar som främst kan härledas till nya folkbokföringsregler sedan 1 november 2024 för flyktingar från Ukraina.

Verksamhetens har haft budgetåtgärder som följts upp månadsvis. I flera ärenden återfinns en komplex problematik som kräver långsiktigt och långvarigt motivationsarbete från socialsekreterare, vilket kräver resurser. För att motverka budgetunderskott har verksamheten arbetat aktivt med att tidigt remittera de som står nära arbetsmarknaden till Jobbtorg samt att utveckla arbetet med SIP för att tydliggöra ansvarsfördelning och samordna insatser.

Verksamheten arbetar också med att minska hushåll i akut logi och barn i osäkra boendeförhållanden, exempelvis arbetar en bostrateg med att följa upp hushåll i akut logi och arbeta för hållbara boendelösningar. Under 2023 genomfördes åtta arbetsförmågeutredningar (AFU) av personer med oklar arbetsförmåga. Av dessa har under 2024 fem personer beviljats sjukersättning retroaktivt. Detta innebär att förvaltningen kunnat återsöka ersättning för det försörjningsstöd som utbetalats sedan ansökan om sjukersättning gjordes. Under 2024 har ytterligare åtta AFU påbörjades vilket kan komma att resultera i ytterligare återansökningar under 2025.

Under hösten 2024 har också en extern utredare genomfört en genomlysning av enheten för ekonomiskt bistånd. Slutsatserna i denna utredning föreslog bland annat målgrupps- och insatsanalys för att effektivisera arbetssätt, att stärka samverkan internt inom förvaltningarna och även med Jobbtorg. Det framgick även i denna utredning att Kungsholmen och Norra innerstaden har haft en högre andel handläggningsskostnad än staden i stort senaste åren.

Den ursprungliga tilldelade budgeten täckte behoven för cirka 138 hushåll, under verksamhetsåret har antalet hushåll ökat från 150 till 162, vilket bedöms vara en konsekvens av lågkonjunkturen.

Årets genomsnittliga antal bidragshushåll för perioden januari-november var 162 hushåll att jämföra med 150 hushåll föregående år. Det genomsnittliga medelbidraget för januari-november uppgick till 10 959 kr, samma period föregående år var medelbidraget 10 836 kr. (se även bilaga 2)

Bokslut 2024 jämfört med tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet för verksamhetsområdet ett förbättrat resultat om 2,8 mnkr. Detta kan hänföras till ökade intäkter under årets sista månader, se ovan.

Verksamheten finns organisatoriskt inom Norra innerstadens stadsdelsförvaltning

Nyckeltal - Ekonomiskt bistånd	Plan 2024	Utfall 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
		Nov	Snitt jan-nov	Snitt jan-nov
Antal bidragshushåll Kungsholmen	138	161	162	150
Utbetalat försörjningsstöd (tkr per månad)	1 550	1 691	1 778	1 623
Medelbidrag Kungsholmen (kr/mån)	11 200	10 505	10 959	10 836
Medelbidrag Staden (kr/mån)	11 200	11 420	11 421	10 708

Övrig verksamhet

Övrig verksamhet redovisar ett överskott om 3,5 mnkr. Inom övrig verksamhet budgeterades en reserv för eventuell underskottstäckning.

Resultatenheter

För stadens resultatenheter gäller att enheter som redovisade budgetöverskott i bokslutet 2023 får disponera detta under 2024. Om enheter redovisade budgetunderskott gäller det omvända, underskottet ska täckas under 2024. Resultatenheterna får ta med sig 100 procent av såväl över- som underskott till nästkommande år, men maximalt 5 procent av bruttobudgeten innevarande år. Enhetens ackumulerade överskott får inte överstiga 10 procent av bruttobudgeten.

För samtliga tolv resultatenheter inom Kungsholmens stadsdelsförvaltning uppgick omsättningen år 2024 till totalt 735,5 mnkr. Från år 2023 till år 2024 överfördes total 53,2 mnkr. Till år 2025 överförs 63,0 mnkr vilket är en ökning med 9,8 mnkr.

Resultatenheten inom socialpsykiatri för över en oförändrad fond från år 2024 till år 2025 medan resultatenheterna inom äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning och förskola ökar sina fonder. Enheternas ekonomiska resultat har även under 2024 delvis påverkats av staten tilldelat kommunerna stadsbidrag för olika ändamål, vilka förvaltningen till stor del erhöll under andra halvåret 2024. En del av enheterna har haft en betydligt högre beläggningsgrad än budgeterat vilket inneburit högre intäkter, verksamheterna har även fått effekt av olika samordningsåtgärder.

Av de tolv resultatenheterna avvecklas resultatenheten för hemtjänst i samband med bokslut 2024 till följd av ett underskott.

Individ och familjeomsorg, socialpsykiatri

Resultatenheternas omsättning inom socialpsykiatri för 2024 uppgick till 6,8 mnkr. Denna fond har uppnått högsta möjliga avsättning och kan endast fyllas med ca 20 tkr. Den ingående fonden om 0,7 mnkr förs i stort sett oförändrad över till år 2025.

Förskoleverksamhet

Förvaltningens fyra förskoleområden är samtliga resultatenheter. Till den ingående fonden från år 2023 om 21,8 mnkr tillförs ett överskott om 0,7 mnkr. Sammantaget uppgår verksamhetens fond till 22,5 mnkr att överföra till år 2025.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Förvaltningen har två verksamheter inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning som är resultatenheter, daglig verksamhet och grupp- och servicebostäder. Till den ingående fonden från år 2023 om 6,9 mnkr tillförs ett överskott om 0,8 mnkr. Sammantaget uppgår verksamhetens fond till 7,7 mnkr att överföra till år 2025.

Äldreomsorg

Förvaltningen har fem resultatenheter inom verksamhetsområdet äldreomsorg, två servicehus samt två vård- och omsorgsboenden samt en hemtjänstenhet. Vård och omsorgsboendena har haft högre beläggningsgrad än budgeterat och därmed högre intäkter. Hemtjänstenheten visar ett underskott varför denna resultatenhet avvecklas i samband med bokslutet 2024. Till den ingående fonden från år 2023 om 23,9 mnkr tillförs ett överskott om 8,2 mnkr. Sammanlagt uppgår fonden till 32,1 mnkr att överföra till år 2025.

Resultatenhetens namn	Resultat- enhetens bruttobudget 2024	Resultatöver- föring från 2023 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2024 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat- överföring till 2025 Överskott (+) Underskott (-)
Socialpsykiatri	6 772,0	-658,0	-70,0	677,0
Kungsholmens södra förskoleområde	68 705,0	-6 559,0	-275,0	6 834,0
S:t Görans förskoleområde	64 022,0	-5 069,0	-1 127,0	6 196,0
Hornsbergs förskoleområde	51 700,0	-6 571,0	-27,0	5 170,0
Marieberg och Essingeöarnas förskoleområde	57 972,0	-3 586,0	-711,0	4 297,0
Pilträdet Servicehus	67 710,0	-6 695,0	-464,0	6 771,0
Fridhemmet Servicehus	58 930,0	-5 990,0	-744,0	5 893,0
Alströmerhemmet vård- och omsorgsboende	78 099,0	-6 958,0	-324,0	7 282,0
Serafen vob	158 765,0	-4 239,0	-8 137,0	12 177,0
Kungsholmens kommunala hemtj	45 807,0	0,0	3 889,0	0,0
Kungsholmens dagliga verksamhet	23 258,0	-2 223,0	-263,0	2 325,0
Service- och gruppboendestäder	53 761,0	-4 697,0	-869,0	5 376,0
Summa resultatenheter	735 501,0	-53 245,0	-9 122,0	62 998,0

Investeringar

Mnkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2024
Parkinvesteringar	4,0	4,0	0,0	0,0
Reinvesteringar	3,5	3,5	0,0	0,0

Nycklade medel Stadsmiljö	6,2	6,0	-0,2	-0,2
Klimatinvesteringar	1,8	1,6	-0,2	-0,2
Trygghetsinvesteringar	0,0	0,0	0,0	
Övriga investeringsmedel	5,4	3,8	-1,6	-1,6
Maskiner & inventarier	3,9	3,5	-0,4	-0,4
Totalt investeringar	24,8	22,4	-2,4	-2,4

Nämndens investeringsbudget för 2024 var 24,8 mnkr varav 3,9, mnkr avser maskiner och inventarier. Verksamhetsområdet visar ett överskott om 2,4 mnkr.

Under året har nämnden startat upp en ny förskola som medfört köp av möbler samt renoverat några förskolors köksutrymmen. Maskiner och inventarier visar ett överskott om 0,4 mnkr. Detta syns i tabellen nedan:

Mnkr, netto	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2024
Maskiner & inventarier	3,9	3,5	0,4	0,4
Sa maskiner & inventarier	3,9	3,5	0,4	0,4

Parkinvesteringar och klimatinvesteringar

Nämnden har en tilldelad budget för 2024 inklusive beviljade budgetjusteringar om 19,8 mnkr för *investeringar och reinvesteringar* i parker och grönområden. Dessa investeringar visar ett överskott om 1,9 mnkr.

Utöver detta har nämnden beviljats sammanlagt 1,1 mnkr i klimatinvesteringar inom förvaltningens övriga verksamhetsområden. Övriga klimatinvesteringar visar ett överskott om 0,1 mnkr. Detta är kopplat till elcyklar inom hemtjänsten som blev något lägre kostnad än förväntat.

I tabellen nedan visas nämndens parkinvesteringar inklusive samtliga klimatinvesteringar:

Mnkr	Budget (inkl BJ)	VB Utfall	Avvikelse mot budget	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut	Beskrivning
Parkinvesteringar (centrala medel)					
Kungsholms strand, parkytor vid Tekniska nämndhuset	3,0	1,7	1,3	0,3	
Vängåvans lekplats	1,0	2,3	-1,3	-0,3	
Parkreinvesteringar (centrala medel)					
Kungsholms strand, parkytor vid Tekniska nämndhuset	1,5	1,5	0,0	0,0	
Vängåvans lekplats	2,0	2,0	0,0	0,0	
Nycklade medel					

Mnkr	Budget (inkl BJ)	VB Utfall	Avvikelse mot budget	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut	Beskrivning
Vängåvans lekplats	1,0	1,9	-0,9	-0,9	
Rålamshovsparken	0,8	0,2	0,6	0,4	
Kronobergsparken lek	0,5	0,7	-0,2	0,0	
Smedsudden	0,4	0,3	0,1	0,1	
Polishusparken	0,8	0,5	0,3	0,3	
Luxparken	0,4	0,4	0,0	0,0	
Karlbergskanalen	0,2	0,0	0,2	0,0	
Fredhäll och Marieberg	0,8	0,5	0,3	0,1	
Västra och östra Kn	1,0	1,5	-0,5	0,0	
Lilla och Stora Essingen	0,3	0,0	0,3	0,2	
Klimatinvesteringar					
Solskydd lekplatser	0,7	0,6	0,1	0,1	Träd och pergola vid Lidnersplan lekplats
Belysning - förskola och funk	0,8	0,8	0,0	0,0	
Elcyklar - äldreomsorg	0,3	0,2	0,1	0,1	
Övriga investeringsmedel					
Stockholm vid vatten	0,6	0,6	0,0	0,0	Luxparken samt plantering och sittplatser vid Svarvargatan
Biologisk mångfald	1,6	1,6	0,0	0,0	Brynzoner vid Smedsudden samt Ängsstråk
Större inv i parkmark - Karlbergskanalens strandpromenad	3,2	1,6	1,6	1,6	
Totalt	20,9	18,9	2,0	2,0	

Analys investeringar stadsmiljö

Karlbergskanalen

Förvaltningen ser allvarligt på de stabilitetsproblem som föreligger längs delar av Karlbergskanalens strandpromenad, men det finns också fortsatt svårigheter kring den långsiktiga finansieringen. I stora projekt med många risker som påverkar tid och ekonomi, som detta är, finns behov av ett flerårsperspektiv gällande finansiering. Förvaltningen ser behov av kontinuerlig dialog med SLK om finansieringslösningen för projektet. De stora genomförandekostnaderna för att åtgärda stabilitetsproblemen längs kanalen väntas under 2027 och 2028.

Projektet leds av trafikkontorets avdelning Infrastruktur genom särskild överenskommelse. På stadsdelsförvaltningens avdelning för stadsutveckling finns biträdande projektledare och projektägare. Under 2024 har programarbetet avslutats och beslut om programmet fattades av stadsdelsnämnden i september. Under våren inleddes arbetet med att förbereda för en start av systemhandlingsskede, planerad start för detta skede var september 2024. Under våren upptäcktes att avtal för hjälp med projekteringsledning saknades på trafikkontoret och en särskild upphandling för att ta in denna konsulthjälp var nödvändig att göra. En projekteringsledare kunde kontrakteras i sep 2024. Samtidigt uppkom även svårigheter att hitta lämpligt ramavtal med tillräcklig avropsvolym för att ta in teknikområdena ledningssamordning, geoteknik, gata, konstruktion, markmiljö och tillstånd. Detta innebar en utdragen process som resulterade i att start för systemhandlingsskede flyttades till november 2024. Medel som tilldelats projektet 2024 har därmed inte kunnat arbetas upp och stor del av projekteringskostnaderna skjuts till 2025. Behov finns därmed av att flytta med ej förbrukade medel om 1,6 mnkr från 2024 års budget för att klara de konsultkostnader som väntas 2025.

Risk och osäkerheter

Projektet innefattar flera delar där förvaltningen ser risker som kan påverka både ekonomi och tidplan:

- Flera stora ledningsägare berörs av de stabilitetshöjande åtgärder som måste vidtas, vilket komplicerar projektet och bidrar till osäkerheter.
- Sanering måste utföras på den mark som nyttjats för båtuppställning men som nu återtas som allmän plats. Det är dock inte klarlagt hur stor andel massor som måste köras bort eller hur föroreningsgraden ser ut. Övrig mark inom båtuppläggningsplatsen är också i behov av sanering. Förvaltningen förordar att denna del saneras samtidigt men för det krävs beslut inom andra delar av staden.
- För att lägga ut massor i vattnet (tryckbank) kommer det troligen bli nödvändigt med vattendom. Process för tillstånd kommer att inledas 2025 men tidsåtgången är svårbedömd.
- I vattnet finns troligen förorenade sediment vilket kräver särskilt förfarande i genomförandet. Kan påverka så väl tidplan som ekonomi.
- Anläggning av spont kommer troligen att behöva utföras från vattnet på pråm eller likvärdigt, vilket kan påverka så väl tidplan som ekonomi.
- Projektet kräver flertalet konsulter inom olika teknikområden. Gränser i avropsvolym och andra begränsningar i befintliga avtal kan påverka såväl tidplan som ekonomi.

Vängåvans lekplats

En viss omfördelning av parkinvesterings medel samt nycklade medel har genomförts under året för att kunna genomföra etapp 1 av upprustning av Vängåvans lekplats i sin helhet. Detta har varit möjligt genom att framförallt parkytorna vid Tekniska nämndhuset kostat mindre än beräknat.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Ombudgeteringar

Begäran om ombudgetering – 1,6 mnkr avseende Karlbergskanalen

Nämnden begär en ombudgetering om 1,6 mnkr avseende Karlbergskanalen strandpromenad. Detta är ett större investeringsprojekt i parkmark som samordnas tillsammans med Trafikkontoret. Utmaningarna som har lett till behovet av ombudgetering hör ihop med försenade upphandlingsprocesser samt att befintliga ramavtals lämplighet och avropsvolym behövdes ses över. Se mer under Investeringar.

Medel för lokaländamål

Analys av balansräkning

Mnkr	Bokslut 2023	Bokslut 2024
<i>Tillgångar</i>		
Anläggningstillgångar	150,8	152,3
Mark och byggnader	140,4	142,9
Maskiner och inventarier	10,4	9,4
Omsättningstillgångar	91,4	110,2
Kundfordringar	49	59,1
Diverse kortfristiga fordringar	0,8	0,4
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	41,6	50,7
Summa tillgångar	242,2	262,5
<i>Skulder och eget kapital</i>		
Eget kapital	-82,1	-106,1
Långfristiga skulder	-5,9	-5,4
Kortfristiga skulder	-154,2	-151
Leverantörsskulder	-97,7	-102,3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-56,5	-48,7
Summa skulder och eget kapital	-242,2	-262,5

Till skillnad mot resterande ekonomitext där man kan analysera trender över året så visar balansräkningen en ögonblicksbild av bokslutstillfället år 2024 jämfört med bokslutstillfället föregående år. Balansräkningen ska alltid balansera men man kan jämföra ökning eller minskning av tillgångar respektive skulder och eget kapital. Skillnaderna pekar inte på trender utan på en bild av bokslutsarbetet.

Endast större avvikelser kommenteras.

Tillgångar

De totala tillgångarna har i jämförelse med bokslutet 2023 ökat med 20,3 mnkr. Anläggningstillgångar har ökat med 1,5 mnkr. Ökningen beror bland annat på mer färdigställda investeringsprojekt inom stadsmiljö som avslutats under år 2024 jämfört med samma tidpunkt förra året. Under året 2024 har det varit även mindre inköp och investeringar i nya inventarier jämfört med år 2023 då hela förvaltningskontoret flyttade i slutet på år 2023 till nya lokaler och därmed mycket nya inventariet köp gjordes i samband med flytten som aktiverades som investering föregående år. Det resulterar i att årets anskaffningar av nya inventarier är mindre än årets avskrivningar. Omsättningstillgångarna har ökat totalt med 18,8 mnkr. Detta beror bland annat på ökade interna kundfordringar till andra förvaltningar och bolag inom staden i bokslut 2024 jämfört med förra året, framförallt den interna försäljningen inom verksamhet äldreomsorg till andra stadsdelar. Upplupna intäkter har ökat något på förvaltningen jämfört med samma tidpunkt förra året. Störst avvikelse finns inom verksamhetsområdet stadsmiljö där intäkter av engångskaraktär uppkommit under år 2024 i form av en försäkringsersättning samt vidarefakturerings av ett projekt som delfinansieras med Fastighetsnämnden.

Skulder

Långfristiga skulder består av investeringsbidrag inom stadsmiljö. Nämndens kortfristiga skulder har minskat med 3,2 mnkr jämfört med bokslut 2023. Leverantörsskulder till externa leverantörer har i bokslut 2024 ökat i jämförelse med bokslut föregående år, då många leverantörer denna gång skickade fakturor i tid avseende december 2024. Därmed blev det mindre att periodisera manuellt på upplupna kostnader och förutbetalda intäkter, ca 7,8 mkr mindre i bokslut 2024 jämfört med bokslut 2023. Särskilt inom äldreomsorgen saknades mycket mer kostnader förra året i bokslut 2023 för förvaltningen från externa leverantörer jämfört med detta bokslut 2024.

Enligt stadsdelens balansräkning visar eget kapital endast skillnaden mellan tillgångar och skulder.

Övrigt

Särskild redovisning kompetensutvecklingsatsningen 2024

Språksatsning

Förvaltningen beviljades vikarieersättning för omsorgspersonal inom särskilda boendena och hemtjänst i egen regi som genomgått språkutbildning på arbetstid. Utbildningen har genomförts för ett fyrtiotal medarbetare med svenskalärare från gymnasieskolor anordnat av arbetsmarknadsförvaltningen. Medarbetare har genomgått utbildningen på arbetsplatsen två tillfällen per vecka och den har varit mycket uppskattad. Vid uppföljning uppgav medarbetare att de har blivit lättare att prata svenska med brukare och med kollegor och att det blivit lättare att dokumentera.

Förebygga och agera vid psykisk ohälsa

Förvaltningen beviljades kompetensutvecklingsmedel för att bättre kunna förebygga och agera på upptäckt av psykisk ohälsa bland brukare. Sakkunnig inom kognition har tillsammans med förvaltningens certifierade utbildare i "Först hjälpen till psykisk hälsa" hållit

utbildningar för medarbetare inom servicehusen, beställarenheten och inom hemtjänsten i egen regi. För att följa arbetet har reflektion över arbetssätt genomförts regelbundet i grupp som letts av chef eller reflektionsledare.

God omvårdnad för brukare med kognitiva nedsättningar

För att säkerställa en god omvårdnad för personer med kognitiva nedsättningar har förvaltningen under flera år satsat på att utbilda medarbetare och chefer inom kognition. Satsningen har skett genom ett väl utvecklat arbete med BPSD-registret och uppföljningar gjorda i teamarbete på vård- och omsorgsboendena. Förvaltningen har även satsat på att enheter blir certifierade i Stjärnmärkt demensomsorg enligt modell från Svenskt demenscentrum. Hittills har Kungsholmens hemtjänst, Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende, S:t Eriks vård- och omsorgsboende, beställarenheten och Tryggt mottagande blivit stjärnmärkta. För att behålla certifieringen krävs ett fortsatt utvecklingsarbete kopplat till kognition samt att nya medarbetare och chefer genomgår utbildningspaketet.

Särskilda redovisningar

Bedömning av nämndens interna kontroll

 Tillräcklig

Analys

Nämnden bedömer att den interna kontrollen under år 2024 varit tillräcklig. Bedömningen grundar sig på förvaltningens systematiska arbete för att förebygga risker och åtgärda oönskade händelser med stöd av väsentlighets- och riskanalyser (VoR). Förvaltningen arbetar med intern kontroll som en integrerad del i styrning och uppföljning och nämnden har systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner. Organisationen har en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och för att förhindra avsiktliga samt oavsiktliga fel. Det finns riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.

Nio processer har fått riskvärde 12 eller högre och ingår i interkontrollplanen. Under 2024 har arbetat utgått från följande processer i internkontrollplanen, IKP:

- Förebygga att medarbetare utsätts för hot och våld på arbetsplatsen inom omsorg för personer med funktionsnedsättning: ingen avvikelse
- Socialtjänstens handläggning utförs rättssäkert: ingen avvikelse
- Patientsäkerhet: ingen avvikelse
- Arkiv och registratur: *mindre avvikelse*
- Kompetensförsörjning: ingen avvikelse
- Systematiskt brandskyddsarbete: ingen avvikelse
- Systematiskt informationssäkerhetsarbete: ingen avvikelse
- Förebygga välfärdsbrott: ingen avvikelse
- Våldsbejakande extremism: ingen avvikelse

Systematiskt kvalitetsarbete

Det systematiska kvalitetsarbetet utgår från stadens kvalitetsprogram samt socialstyrelsens författningssamling (SOSFS 2011:9) för verksamhet som bedrivs inom äldreomsorg och socialtjänst. Den förvaltningsövergripande kvalitetsgruppen leder utvecklingen och säkerställer att verksamheterna arbetar utifrån kvalitetsprogrammet. Utvecklingen av kvalitetsarbetet syftar till att nå målen om att kvaliteten ska förbättras, att kungsholmsborna ska vara nöjda med den kommunalt finansierade servicen samt arbetstillfredsställelse hos förvaltningens medarbetare.

Fokus under året har bland annat varit att förbättra analyserna i det sammanställda kvalitetsarbetet samt fortsätta utveckla arbetet med innovation och digitalisering. Under året genomfördes en analysutbildning med stöd av projektledare från Strategirådet. Syftet med utbildningen var att få en gemensam plattform och utgångspunkt för analyser ska göras och inarbetas i exempelvis rapporter kopplat till budgetarbetet. Analysramar för respektive verksamhet har tagits fram. Analysarbetet är dock ett fortsatt utvecklingsområde. Arbetsgrupper har bildats för att arbeta med digitalisering av medborgarförslag och synpunkt- och klagomålshantering.

Kvalitetsutmärkelsen

Medarbetare och verksamheter har uppmanats att delta i den årliga Kvalitetsutmärkelsen, både som examinator eller som deltagande, dels för kompetensutveckling och dels som ett sätt att få en genomlysning av verksamheten av särskilt utbildade examinatorer.

En verksamhet som deltog i årets Kvalitetsutmärkelsen 2024 var *Kungsholmens dagliga verksamhet*, och som fick ett hedersomnämmande, som delas ut för att uppmärksamma framgångsrik verksamhetsutveckling. Motiveringen till priset var bland annat att verksamheten "genom att lyfta fram och stärka varje persons styrkor, behov och drömmar stödjer de personlig utveckling och hjälper individer att nå sina mål".

Egenkontroll

Äldreomsorgens enheter har genomfört egenkontroller utifrån enheternas behov. Varje enhet har analyserat sina resultat samt genomfört åtgärder. Ett återkommande utvecklingsområde är kvaliteten på den sociala dokumentationen. Processledare inom social dokumentation har varit behjälplig vid egenkontrollen och vid fortsatta åtgärder.

Socialtjänstavdelningens enheter har i deras verksamhetsplaner beskrivit hur de skulle arbeta med egenkontroller, metodutveckling och brukarundersökningar under 2024. De har följt upp och rapporterat arbetet med detta i tertiärrapporter och i verksamhetsberättelse. Majoriteten av enheterna har också fått nedstyrda områden de skulle göra egenkontroller kring. Dessa var rättssäkerhet i handläggning och dokumentation, barnrätt, jämställdhet och våld i nära relation. Egenkontrollerna visar generellt på ett gott resultat och alla enheter har fångat upp utvecklingsområden till 2025. En gemensam nämnare för alla enheter är att fortsatt arbeta med att höja kvaliteten i den sociala dokumentationen för att kunna följa ärenden i journal och faktiskt påvisa det goda arbete som görs, som i brist på dokumentation kan vara svårt att följa.

Avvikelser

Verksamheter inom äldreomsorgen har rapporterat totalt 470 avvikelser enligt

Socialtjänstlagen (SoL) vilken är på samma nivå som föregående år. Att avvikelser rapporteras tyder på ett väl fungerande kvalitetsarbete där brister uppmärksammas och åtgärder vidtas. Beställarenhetens avvikelser rör framför allt handläggning. Inom utförarenheterna rör avvikelserna framför allt omvårdnad och mat och måltider. Vid varje avvikelse genomförs lämpliga åtgärder till exempel samtal med medarbetare och genomgång av rutiner på arbetsplatsträffar. Vid avvikelser som sker hos entreprenör eller privat utförare samverkar förvaltningen med respektive utförare för att tillsammans säkerställa att adekvata åtgärder vidtas.

Under 2024 har det inom äldreomsorgen rapporterats 1858 hälso- och sjukvårdsavvikelser vilket är en ökning i jämförelse med föregående år. Det är avvikelser i både läkemedelshantering och fallavvikelser som har ökat. Verksamheterna har under året genomfört 10 internutredningar vid misstanke om vårdskada. Av dessa har tre anmälts till inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Verksamheter inom socialtjänstavdelningen har rapporterat in totalt 198 avvikelser. Detta är första året avvikelser registreras på ett aggregerat och systematiskt sätt och det finns därför ingen jämförande siffra från tidigare år. Att avvikelser har börjat rapporteras på detta sätt visar att det kvalitetsarbete som gjorts på avdelningen nu gett resultat och brister uppmärksammas och åtgärdas på ett mer systematiskt sätt. Det är grupp- och servicebostäder i egen regi som har rapporterat majoriteten av avvikelserna. Flest avvikelser har rapporterats inom området information och utebliven insats. De avvikelser som avser information är kopplade till uppmärksammande brister i informationsöverföring, både mellan personal och mellan personal och brukare. Exempelvis har verksamheterna under året fokuserat på att erbjuda fler aktiviteter för brukarna och i takt med att antalet erbjudna aktiviteter har ökat har också utmaningar uppstått i hur denna information ska kommuniceras. Åtgärder som vidtagits är att förbättra kommunikationsflödet genom bland annat förtydligande av rutiner och anpassningar av information utifrån brukarnas individuella behov.

Lex Sarah/ lex Maria/ lex Maja

Under året har elva lex Sarah rapporter inkommit inom socialtjänstavdelningen och tio av dessa har lett till utredning. Sex av dessa har gjorts inom utförarverksamheter och resterande inom myndighetsutövning. En av utredningarna har genomförts på äldreomsorgsavdelningen då den rörde både socialtjänst och äldreomsorg. Dessa tio rapporter har handlat om brister i utförande av insats och brister i rättssäkerhet vid handläggning och genomförande. Ingen utredning har rapporterats till IVO. Det går inte att se något tydligt mönster i de rapporterade missförhållandena då de avser olika händelser/situationer och det går därför inte att dra några tydliga slutsatser kring brister i organisationen på en systemnivå. Det kan dock sägas att i flera av de utredningar som rör brister i rättssäkerhet vid handläggning och genomförande fanns en upplevelse av stress och bristande struktur hos medarbetare som möjlig orsak till att rutiner inte följts. Det har därför varit viktigt att följa medarbetares upplevelse av hens arbetsbelastning för att se till att händelser inte upprepas. I flera av de utredningar som rör brister i utförande av insats finns uppgifter om rutiner som inte följts och det har därför varit viktigt att uppdatera rutiner och säkerställa att alla medarbetare har kännedom om dessa.

Inom äldreomsorgen har det inkommit 15 rapporter enligt lex Sarah varav fyra är under

utredning. Två händelser var efter utredningen inget missförhållande, 8 bedömdes att vara missförhållanden och en händelse bedömdes som allvarlig och rapporterades till IVO. Vid varje lex Sarah utredning som resulterar i ett missförhållande eller risk för missförhållande tas lämpliga åtgärder fram för att minska risken för likande händelser sker igen. Uppföljning av åtgärder sker löpande under utredningstiden och färdigställd utredning dras på ledningsgrupp för ett gemensamt lärande.

Verksamhetsuppföljningar

Inom nämndens ansvarsområde finns 25 kommunala förskolor där målgruppen är cirka 1600 barn och 3200 vårdnadshavare. Att ha stockholmarnas fokus innebär att pedagogerna i vardagen möter barnens och vårdnadshavarnas behov utifrån den yrkeserfarenhet och kompetens de har. Resultaten i den årliga förskoleundersökningen är ett kvitto på hur väl pedagogerna möter målgruppernas behov. i 2024-års förskoleundersökningen svarar 90 procent av vårdnadshavarna att de är nöjda med förskolans verksamhet i stort.

Pedagogerna fångar också upp målgruppernas behov på föräldramöten, utvecklingssamtal och i klagomålshanteringen. Ibland kan vissa vårdnadshavares behov och synpunkter vara i motsättning till andra vårdnadshavares eller förskolans uppdrag. Förvaltningen har under året även gjort riktade uppföljningar av förskolor med lägre resultat och tillsammans med rektorerna bedömt vilka effekter särskilda insatser haft.

Förskolorna har olika former för kollegialt lärande både inom den egna förskolan och även med andra förskolor. Rektorerna träffar regelbundet förskollärarna kring pedagogiska utvecklingsfrågor. På arbetsplatsträffar och studiedagar följs varje förskolas mål, förväntade resultat, utvecklingsområden och aktiviteter upp.

Förskollärare och rektorer har under året haft erfarenhetsutbyte och ett kollegialt lärande med forskare och kollegor utanför staden som en del i utvecklingsarbetet. Bland annat inom ramen för ett Erasmussamarbete med förskolor i Reykjavik.

Inom socialtjänst och äldreomsorg säkerställs kvaliteten genom en systematisk och bred uppföljning på individnivå och på avtalsnivå. För uppföljning av verksamheter inom äldreomsorgen se bilaga, *Uppföljning av verksamheter inom äldreomsorgen 2024*. För uppföljning av verksamheter inom socialtjänstavdelningen se bilaga, *Uppföljning av verksamheter inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri 2024*.

Synpunkter och klagomål

Förskola

Det har kommit in 62 synpunkter och klagomål som avser de kommunala förskolorna under året. 29 gäller kvaliteten i verksamheten, 10 bemötande, 3 tillgänglighet och 20 rör annat. Ledningen på förskolorna har kontaktat vårdnadshavarna gällande de inkomna klagomålen och tagit upp dem med medarbetarna.

Socialtjänst

Det har inkommit 27 synpunkter och klagomål till avdelningen under året. Ett genomgående tema för många av de synpunkter/klagomål som inkommit under året är brist på information/förståelse för förändringar/utredningsprocesser och bemötande och avdelningen ser att vi behöver bli bättre på att tidigt ge bättre information. Socialtjänstavdelningen har

under året haft organisationsförändringar som har påverkat brukare och deras anhöriga vilket lett till flertal synpunkter/klagomål. Utifrån de synpunkter/klagomål som inkommit framkommer att tillräcklig information inte nått ut till de berörda gällande syftet med förändringarna och de förbättringar som avdelningen ser med förändringarna. De berörda verksamheterna har haft samtal och samverkansmöten för att bättre nå ut med information vilket gett goda resultat. Gällande synpunkter/klagomål på bemötande och utredningsprocesser ser förvaltningen att det handlar mycket om att klienter inte förstått vad en utredning enligt socialtjänstlagen innebär, vad som är socialsekreterarens roll och på vilket sätt information inhämtas, redogörs för och bedöms. Även här har de berörda verksamheterna haft samtal med klienterna för att ge dem mer information.

Socialtjänstavdelningen kan se att det fortfarande finns en underrapportering av synpunkter/klagomål i vissa verksamheter men att andra verksamheter har kommit längre inom detta. Det har också identifierats att socialtjänstavdelningen kan utveckla arbetet med att lämna synpunkter/klagomål på de verksamheter vi har kontakt med, detta utvecklingsarbete kommer ske under kommande år. För mer information om socialtjänstavdelningens kvalitetsarbete, se bilaga *Socialtjänstavdelningens kvalitetsberättelse 2024*.

Äldreomsorg

Redovisningen för äldreomsorgen avser beställarenheten, utförarenheterna i egen regi och på entreprenad. Totalt har det under året kommit in 120 synpunkter vilket är en minskning jämfört med föregående år. Verksamheter som har lågt antal inkomna klagomål behöver säkerställa att brukare och anhörig vet vart de ska vända sig med förbättringsförslag. Inom utförarverksamheterna rör synpunkterna framför allt brister i kvalitet vid utförande av insatser som till exempel vid serviceinsatser. Beställarenheten har redovisat 13 klagomål under året som bland annat rörde tillgänglighet. Alla enheter har tagit kontakt med brukare och/eller anhöriga som lämnat synpunkter och klagomål för att samtala om och redovisa de åtgärder som vidtagits. Synpunkterna har vanligen åtgärdats genom samtal med medarbetare och genomgång av rutiner.

Stadsutveckling

Kategori	Inkomna synpunkter
Beröm	63
Felanmälan	3039
Fråga	336
Idé	193
Klagomål	128
Totalt	3759

Under perioden har 63 beröm, 3039 felanmälan, 336 frågor, 193 idéer och 128 klagomål inkommit genom tjänsten "Tyck till" och som avser parker och grönområden på Kungsholmen. En relativt stor del av de synpunkter som inkommit har gällt gatumark som stadsdelsförvaltningen inte ansvarar för och som därför har skickats vidare till trafikkontoret för vidare hantering.

Av inkomna synpunkter och felanmälningar under perioden rör många slitage på lekplatser och önskemål om ny lekutrustning. Detta kan delvis bero på det höga besöksstrycket på lekplatserna på Kungsholmen, vilket gör att bland annat lekutrustning slits ut snabbt och måste bytas ut. Under sommarsäsongen rörde många av inkomna synpunkter stadsdelsnämndområdets badplatser. Badplatserna på Kungsholmen har ett högt besöksstryck och slitage. Då avrådan för bad gällde under sommaren på Smedsuddsbadet, på grund av bristande vattenkvalité, genererade det exempelvis många synpunkter från besökare. Många felanmälningar har också rört nedskräpning i park. Till följd av detta pågår nu ett arbete kring omorganisering av skräpkorgar på platser med högt besöksstryck för att motverka detta.

En rad frågor och synpunkter om döda träd och grenar har också inkommit under året, vilket bland annat är en följd av torrare somrar de senaste åren. Många bostadsområden ligger i anslutning till naturmark på Kungsholmen, vilket också bidrar till många synpunkter kring träd. I jämförelse med 2023 har bosättningar ökat i parker och grönområden, speciellt i slutet av sommaren, vilket genererade många synpunkter om bland annat nedskräpning på dessa platser. Under hösten har förvaltningen därför bland annat genomfört extra slyröjning på platser med bosättningsproblematik. I Rålambshovsparken arrangeras många evenemang under sommarhalvåret, vilket också har bidrar till ett högt besöksstryck och ökad nedskräpning. Förvaltningen arbetar nu med förbättrad uppföljning av återställningen efter dessa evenemang, i syfte att ställa högre krav kring bland annat städning till arrangörerna.

Många inkomna beröm under året har gällt renoveringen av bryggor vid Norr Mälarstrand, slyröjning längs med strandlinjer samt arbetet med omorganisering av skräpkorgar i parkerna. Inkomna idéer har främst rört förslag på nya hundrastgårdar och utegym samt förbättrad belysning och skyltning i parkerna.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Checklista för årlig uppföljning

Förbättringsområden - analys av utfall

Uppföljningen omfattar alla enheter på samtliga avdelningar i organisationen och besvarades av enhetschef/rektor tillsammans med skyddsombud och/eller medarbetare. Där utvecklingsområden har identifierats på enhetsnivå finns åtgärder inplanerade. Resultatet visar ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete där kunskaperna om arbetsmiljöfrågor är goda hos både chefer och medarbetare. Samverkan fungerar väl och bidrar till förbättrad arbetsmiljö och kvalitetsutveckling i verksamheterna.

Utvecklingsområden som identifierats på en förvaltningsövergripande nivå är:

- Följa upp förutsättningarna för de som tilldelats arbetsmiljöuppgifter. Behöver förtydligas i rutiner och mallar för medarbetarsamtal hur detta ska ske.
- Fördelningen av arbetsmiljöuppgifter behöver uppdateras i samband med att en ny chefsstruktur införs under 2025.
- Genomföra löpande riskbedömningar av verksamhetens arbetsmiljö. Fortsatt behov av att

höja kunskapen om hur dessa riskbedömningar ska ske och vid vilka tillfällen.

- Följa upp att vidtagna åtgärder som genomförts i arbetsmiljöarbetet fått avsedd effekt. Där behöver det förtydligas hur uppföljningarna ska ske.

I samband med införande av den nya chefsstrukturen under 2025 kommer förvaltningen fortsatt implementera ett systemstöd kopplat till det systematiska arbetsmiljöarbetet i ILS-webb, syftet är att underlätta uppföljningen och systematiken i arbetsmiljöarbetet för chefer. Införandet av den nya chefsstrukturen kan även bidra till ett ökat behov av kompetensutveckling inom arbetsmiljöområdet för chefer och tematräffar kommer därför erbjudas särskilt med fokus på arbetsmiljö, hot- och våld och friskfaktorer i arbetet.

Framgångsfaktorer - analys av utfall och föregående års aktiviteter från den årliga uppföljningen

Utvecklingsområden som identifierades i 2023 års årliga uppföljning på en förvaltningsövergripande nivå var att löpande genomföra riskbedömningar av arbetsmiljön, öka kunskapen om incidentrapporteringssystemet IA och implementering av modulen om systematiskt arbetsmiljöarbete i ILS-webb.

Introduktionen för chefer har utvecklats och stärkts inom arbetsmiljöområdet för att tidigt fånga upp vilka kunskaper som chefer har i arbetsmiljöarbetet och vilket stöd som eventuellt kan erbjudas. För att öka kunskapen om IA-systemet har särskilda workshops erbjudits till både chefer och skyddsombud och en internkontroll av oavslutade incidenter har även genomförs i samband med verksamhetsuppföljningen.

Två gånger per år erbjuds en arbetsmiljöutbildning som riktar sig till både chefer och skyddsombud. Utbildningen hålls både av extern part och HR-avdelningen och syftar till att öka kompetensen inom områdena arbetsmiljö och samverkan. En särskild arbetsmiljöutbildning för sjuksköterskor med tilldelade arbetsmiljöuppgifter har även genomförts. Chefer har även erbjuds utbildningar inom rehabilitering, samverkan och friskfaktorer i arbetet.

Den nya modulen i ILS-systemet gällande stadens årliga uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet har implementeras och utbildningsinsatser att genomförts för chefer. Stödmaterial till chefer inför arbetsplatsträffar har även utvecklats inom särskilt områdena välfärdsbrott och våld i nära relation.

Övrigt

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, stadsdelsdirektör	2025-02-12